

**Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**“ΜΙΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ
ΜΟΡΦΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ: ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ
ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ”**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

**ΚΕΦΑΛΛΩΝΙΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΚΟΥΡΑΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

ΠΑΤΡΑ 2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
---------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
1.2 ΙΑΜΑΤΙΚΑ ΥΔΑΤΑ ΕΛΛΑΔΟΣ – ΧΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΣΜΕΤΟΛΟΓΙΑ.....	6

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ

2.1 ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΜΕΑ.....	11
2.2 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ERIA RESORT.....	11
2.3 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ CRETA MARIS.....	12
2.4 ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΣΕΙΡΗΝΕΣ.....	13
2.5 ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΤΡΙΠΤΥΧΟΝ.....	14
2.6 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ OLYMPIA MARE.....	14
2.7 ΑΦΙΛΟΞΕΝΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ.....	15
2.8 ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΜΕΑ.....	15
2.9 ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ.....	16
2.10 ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ «ΠΕΡΑ ΑΠ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ».....	16
2.11 ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΑΚΟΠΩΝ «ΚΑΡΤΕΡΟΣ».....	17
2.12 ΕΙΔΙΚΟ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΓΙΑ ΑΜΕΑ.....	18
2.13 ΚΕΝΤΡΟ ΠΗΛΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ.....	20
2.14 ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΙΠΠΑΣΙΑ.....	21
2.15 RISING PHYSIOTHERAPY – ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΙΠΠΑΣΙΑ.....	28
2.16 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΙΠΠΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ.....	31
2.17 ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΥΚΛΑΔΩΝ.....	31

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΕΣ

3.1 ΜΙΝΟΑΝ LINES.....	35
3.2 ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΓΙΑ ΑΜΕΑ ΜΕ ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΚΑ ΣΚΑΦΗ ΑΝΟΙΧΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ.....	35
3.3 ΣΚΑΦΗ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΓΙΑ ΑΜΕΑ.....	36
3.4 ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ.....	38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

4.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΕΡΜΗΣ».....	40
4.2 ΑΘΗΝΑ ΜΙΑ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΗ ΠΟΛΗ ΛΟΓΩ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ..	41
4.3 Η ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	41
4.4 ΟΙ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ.....	42
4.5 ΟΙ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.....	42
4.6 ΚΑΚΟΤΡΟΠΟΙ ΟΔΗΓΟΙ.....	43

4.7 ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕ ΤΑ ΑΜΕΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ.....	44
4.8 ΠΡΟΣΒΑΣΗ – ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΑΘΗΝΑΣ – ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ..	44
4.9 ΠΡΟΣΒΑΣΗ – ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΑ Μ.Μ.Μ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ.....	45
4.10 ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΕ.....	48
4.11 ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ.....	49
4.12 ΕΙΔΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ.....	50
4.13 ΠΡΟΤΥΠΗ ΠΑΡΑΛΙΑ ΓΙΑ ΑΜΕΑ.....	50
4.14 ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ.....	51
4.15 ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΦΗΣ.....	53
4.16 ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΤΩΝ ΑΜΕΑ ΣΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ.....	56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ	
5.1 ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.....	58
5.2 ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ.....	59
5.3 ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ.....	61
5.4 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΑΜΕΑ.....	62
5.5 «ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ» ΕΝΑ ΚΑΛΕΣΜΑ ΑΦΥΠΝΙΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ.....	64
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	
6.1 ΑΝΑΠΗΡΙΑ: ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΕΙΝΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ.....	67
6.2 ΑΝΑΠΗΡΙΑ Ή ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑ.....	67
6.3 ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ?.....	69
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 ΝΟΜΟΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΑΜΕΑ	
1.1 ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ.....	71
1.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	73
1.3 ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΑΜΕΑ.....	74
1.4 ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΙΚΑ.....	75
1.5 ΕΚΔΡΟΜΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.....	76
1.6 ΑΠΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ.....	77
1.7 ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΙΚΑ.....	78
1.8 ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΥ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΣΕ ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ.....	80
1.9 ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΟΥ 50% ΕΠΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΛΟΥΤΡΙΚΟΥ..	81
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2	
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	83
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	92

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην εργασία αυτή πραγματευόμαστε τον τουρισμό εν σχέση με τα άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ). Παραθέτουμε και αναλύουμε τις δυνατότητες τους σε ότι αφορά τον εγχώριο τουρισμό δηλαδή τι υπηρεσίες προσφέρονται στα ΑΜΕΑ από τα καταλύματα, ποια καταλύματα είναι σε θέση να τους φιλοξενήσουν, τις θεραπευτικές ιδιότητες του ιαματικού τουρισμού και της θεραπευτικής ιππασίας προς αυτά, επίσης τις χερσαίες, θαλάσσιες και αεροπορικές υπηρεσίες που πληρούν τις προϋποθέσεις για την ασφαλή μεταφορά τους, καθώς επίσης για την προσβασιμότητα στον Ελλαδικό χώρο. Αφού πραγματευόμαστε τις τάσεις συνεχίζουμε με τις προοπτικές και κλείνουμε αυτή την έρευνα με τα συμπεράσματα. Επιπρόσθετα, παρατίθενται και φωτογραφίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η μορφή αυτή τουρισμού είναι συνυφασμένη με την ιστορία των λουτρών, τα ιαματικά νερά και τις πηγές.

Η ανάπτυξη του Ελληνικού τουρισμού αρχίζει από τον Θεραπευτικό τουρισμό ο οποίος διαθέτει αναπτυγμένες λουτροπόλεις σε όλη τη χώρα. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία αυξανόμενη τάση επιστροφής στα φυσικά θεραπευτικά μέσα σε συνδυασμό με τη φροντίδα της σωματικής και ψυχικής υγείας. Η τάση αυτή, αποτέλεσμα ζωής στις βιομηχανικές μεγαλουπόλεις, οδηγεί σε μία στροφή προς τον θεραπευτικό τουρισμό όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό, όπου εκσυγχρονίζονται και αναπτύσσονται σημαντικές λουτροπόλεις και όπου κατευθύνονται ειδικευμένα τουριστικά προγράμματα. Στην Ελλάδα η νέα άνθηση του θεραπευτικού τουρισμού διεθνώς δεν έχει ακόμα οδηγήσει στη δημιουργία της αναγκαίας ειδικευμένης τουριστικής προσφοράς, αν και η χώρα διαθέτει σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα (πλήθος ιαματικών πηγών με εξαιρετικές φυσικοχημικές ιδιότητες, ευνοϊκότερες κλιματολογικές συνθήκες που συνδυάζονται άνετα με διακοπές). Ωστόσο υπάρχουν πολλά μέρη που συνδυάζουν σύγχρονες εγκαταστάσεις, λουτρά, ιαματικές πηγές, λασποθεραπεία κ.ο.κ. και είναι προσπελάσιμες για τους ανθρώπους με αναπηρίες

Σήμερα ο θεραπευτικός τουρισμός είναι δυνατό να στοχεύει στη θεραπεία ή απλά στην υγεία από άποψη γυμναστικής, διατροφής και φυσικής ζωής.

Υπάρχουν πολλές πηγές με σημαντική τουριστική σημασία και μάλιστα σε πολλές από αυτές λειτουργούν σύγχρονα υδροθεραπευτήρια με όλα τα αναγκαία μηχανήματα με προσπελάσιμες εγκαταστάσεις, φυσικοθεραπείες, πηλοθεραπείες και κατάλληλο προσωπικό. Μπορούν να συνδυαστούν άνετα με τις καλοκαιρινές μας διακοπές και να μας προσφέρουν χαλαρωτικές εμπειρίες. (βλέπετε παράρτημα 4, εικόνα 1, 1.1)

(<http://www.disabled.gr>)

1.2 ΊΑΜΑΤΙΚΑ ΥΔΑΤΑ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΧΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΣΜΕΤΟΛΟΓΙΑ

1. Χαρακτηριστικά - Κατηγορίες Τουρισμού Υγείας

Ο Τουρισμός Υγείας, εντάσσεται στην κατηγορία του Ειδικού Τουρισμού και συνδυάζει διακοπές και θεραπεία.

Διακρίνεται σε τρεις (3) τύπους, τον Θεραπευτικό- Ιαματικό, τον Τουρισμό Αναζωογόνησης και τον Τουρισμό Αναπήρων, ενώ τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια τάση για ανάπτυξη του Τουρισμού Παραχείμασης με πρακτικές θεραπευτικού τουρισμού, για άτομα τρίτης ηλικίας.

Μια νέα αντίληψη αξιοποίησης των Λουτροπόλεων είναι και η Προληπτική Αγωγή με Λουτροθεραπεία.

2. Κοινωνική - Οικονομική Σημασία.

Η καταγραφή των κοινωνικών επιπτώσεων του Τουρισμού Υγείας έχει ιδιαίτερη σημασία.

- Ο Θεραπευτικός Τουρισμός συμβάλλει ιδιαίτερα στο αίτημα “υγεία για όλους”.
- Στον Τουρισμό Αναζωογόνησης κυριαρχεί η ανάγκη αυτοεπιβεβαίωσης και κοινωνικής αποδοχής των ατόμων ενώ,
- ο Τουρισμός Αναπήρων, παρέχει την δυνατότητα συμμετοχής των ατόμων αυτών, σε όλες τις δραστηριότητες και την ανάγκη να μην αποκλείονται από το κοινωνικό σύνολο.

Τα οικονομικά οφέλη για την τοπική οικονομία είναι ιδιαίτερα ελκυστικά. Περιοχές που μέχρι σήμερα ήταν αναξιοποίητες ή και άγνωστες δέχονται αξιόλογες ευκαιρίες για ανάπτυξη.

3. Λουτροπόλεις - Πάρκα Υγείας και Αναψυχής

Οι Λουτροπόλεις ή αλλιώς “Πάρκα Υγείας και Αναψυχής” είναι οι μονάδες που συγκροτούν και αναπτύσσουν τον Τουρισμό Υγείας.

Με τον όρο Λουτρόπολη εννοούμε έκταση κατάλληλα χωροθετημένη και εξοπλισμένη με τα αναγκαία δίκτυα υποδομής και τις απαραίτητες υπηρεσίες (θεραπευτικές, εξυπηρετήσεως κ.λ.π.) και στην οποία έκταση γίνεται εκμετάλλευση των επιτόπιων φυσικών πόρων (νερό, κλίμα κ.λ.π.).

Η παρουσία γιατρού, ειδικευμένου προσωπικού, καλαισθησίας των εγκαταστάσεων και οργάνωσης του χώρου με βιβλιοθήκη, οπτικοακουστικά μέσα και επιτραπέζια παιχνίδια, σε συνδυασμό με

την οργάνωση κύκλου επιμορφωτικών ομιλιών σε πολιτιστικά θέματα, όπως και για προβλήματα σωματικής και ψυχοκοινωνικής υγείας κρίνονται απαραίτητα.

Οι Λουτροπόλεις ανάλογα με τον φυσικό πόρο που αξιοποιούν διακρίνονται σε Κέντρα Υδροθεραπείας (ιαματικό ή θαλάσσιο νερό) και Κέντρα Κλιματοθεραπείας (κλίμα).

α. Κέντρα Υδροθεραπείας:

Όλες οι κοσμογονίες θεωρούν ότι το νερό είναι η πρώτη ύλη που δημιουργήθηκε και ότι από το νερό με διαδοχικές μεταβολές προήλθαν όλα τα όντα.

Προκειμένου για την οργάνωση των ιαματικών πηγών και την ίδρυση σε αυτές Λουτροπόλεων, προβάλλει το ερώτημα κατά πόσον το ιαματικό νερό έχει θεραπευτικές ιδιότητες.

Είναι γεγονός ότι η σύγχρονη επιστημονική άποψη των ιατρών διχάζεται. Άλλοι αποδέχονται την θεραπευτική δράση και άλλοι την απορρίπτουν. Όλοι όμως συμφωνούν ότι ανακουφίζει από την

Η Υδροθεραπεία γίνεται είτε με ιαματικό νερό είτε με θαλάσσιο.

α.1. Υδροθεραπεία με ιαματικό νερό (Λουτροθεραπεία)

Η θεραπευτική δράση της Υδροθεραπείας βασίζεται σε δύο παράγοντες, στον μηχανικό (υδροστατική πίεση - άνωση) - επιφέροντας χαλάρωση, και στον θερμικό, προκαλώντας τόνωση του κινητικού συστήματος.

Εκτός από τα βασικά μεταλλικά στοιχεία στο ιαματικό νερό εμπεριέχονται και

ολιγοστοιχεία (As, Br, J, Fe κ.λ.π.), στα οποία εντάσσονται και τα ραδιενεργά στοιχεία Ra, Th, Rn κ.λ.π. Από αυτά στον οργανισμό εισέρχεται κυρίως το Rn. Η διείσδυση γίνεται με την εισπνοή ή με το θερμό λουτρό, κυρίως όμως με τα λασπόλουτρα.

Στοιχεία που δρουν θετικά στην θεραπευτική αγωγή είναι επίσης η ανάπαυση, η κατάλληλη διαίτα, το ζεστό και ξηρό κλίμα και η ευχάριστη διαμονή.

Το ιαματικό νερό αναβλύζει από Πηγές. Οι περισσότερες Ιαματικές Πηγές της Ελλάδος οφείλονται είτε σε τεκτονικά ρήγματα, τα οποία προκάλεσαν οι μεγάλες καταβυθίσεις της Αιγίδος, είτε στην έντονη ηφαιστειακή ενέργεια, η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Στις πηγές που οφείλονται σε τεκτονικά ρήγματα, τα νερά κατεβαίνουν σε μεγάλο βάθος, όπου επικρατούν υψηλές θερμοκρασίες, προσλαμβάνουν διάφορα στοιχεία μαζί με την θερμοκρασία του περιβάλλοντος. Η θερμοκρασία αυτή μαζί με τα υπάρχοντα αέρια, δημιουργεί τάση ανόδου του ύδατος δια μέσου των τεκτονικών ρηγμάτων που έχουν σχηματισθεί.

Μια άλλη κατηγορία είναι οι πηγές των οποίων τα νερά εμφανίζονται σε υψηλότερες περιοχές (ορεινές, ημιορεινές) και χωρίς να κατεβαίνουν σε πολύ μεγάλα βάθη, η άνοδος τους γίνεται δια μέσου των ρωγμών που φέρουν τα στρώματα της υπόγειας υδροφορίας.

Οι Ιαματικές πηγές κατατάσσονται σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα με την χημική σύσταση και την θερμοκρασία τους.

Οι κυριότεροι τρόποι χρήσεως του ιαματικού νερού στην Υδροθεραπεία είναι: η Λουτροθεραπεία, η Εισπνοθεραπεία, η Ποσιθεραπεία και η Λασποθεραπεία.

α.2. Υδροθεραπεία με θαλάσσιο νερό (Θαλασσοθεραπεία)

Με τον όρο Θαλασσοθεραπεία εννοούμε την χρησιμοποίηση της ευεργετικής επίδρασης του θαλασσινού περιβάλλοντος (κλίμα, νερό, λάσπη, φύκια κ.λ.π.) για πρόληψη και διατήρηση της υγείας.

Η Θαλασσοθεραπεία ενδείκνυται για:

- προστασία από ασθένειες του σύγχρονου πολιτισμού, (καρδιαγγειακά νοσήματα, παχυσαρκία, μεταβολικές παθήσεις, άγχος, αϋπνίες, ημικρανίες, ψυχοσωματικές παθήσεις, σύνδρομο υπερκόπωσης, κατάθλιψη κ.λ.π.),
- ρευματολογικές, ορθοπεδικές, δερματολογικές και νευρολογικές παθήσεις,
- ανάρρωση,
- αδυνάτισμα, κυτταρίτιδα και γενικώς
- Κοσμετολογία, ενώ

αντενδείκνυται δε σε περιπτώσεις:

- αλλεργίας στο ιώδιο,
- υπερθυρεοειδισμού,
- υγρές δερματοπάθειες,
- καρδιακής ανεπάρκειας.

β.. Κέντρα Κλιματοθεραπείας

Η επίδραση των κλιματολογικών παραγόντων στην υγεία του ανθρώπου είναι γενικώς παραδεκτή.

Έχει διαπιστωθεί ότι οι καιρικές μεταβολές επενεργούν στο νευροφυτικό σύστημα και βοηθούν στην ανάπτυξη νόσων ή στην εμφάνιση νοσηρών συμπτωμάτων.

Ένα κλίμα για να δράσει ευεργετικά σε μία νόσο πρέπει να διαθέτει κλιματικούς παράγοντες διάφορους από εκείνους που συνήθως ζει ο ασθενής, έτσι ώστε να δράσει ερεθιστικά ή κατευναστικά.

Οι ασθένειες, των οποίων η αρχική αιτία είναι μικροβιακή ή άλλης φύσεως ή και ακαθόριστη, αλλά η εμφάνιση ή η εξέλιξη τους υπόκειται στις καιρικές μεταβολές, καλούνται μετεωροτρόποι, και τα άτομα μετεωροτρόπα.

Σαν μέτρο για την εκτίμηση ότι ένας τόπος δεν είναι βλαβερός για την υγεία του ανθρώπου είναι το καλούμενο αίσθημα ευεξίας.

(www.iama.gr)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ

2.1 ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΓΙΑ ΑΜΕΑ

Σχετικά με τις κατηγορίες των : α) τυφλών, β) κουφών ή βαρήκοων, γ) με νοητική στέρηση, δ) υπερκινητικότητα -διαταραχή της προσοχής και ε) άτομα με κοινωνικά προβλήματα και την πρόσβασή τους σε καταλύματα και κρουαζιερόπλοια, έχουμε να αναφέρουμε ότι δεν υπάρχουν περιορισμοί αλλά αναλόγως με το βαθμό τις ιδιαιτερότητας τους η παρουσία συνοδών καταστάται απαραίτητη η παρουσία συνοδών, οποίοι γνωρίζουν όλο το φάσμα των αναγκών τους. Το ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό συμβάλει στη μέγιστη εξυπηρέτηση των ΑΜΕΑ και στην ομαλή ένταξη τους σε διάφορες δραστηριότητες (κολύμβηση, ιπασία, χορό , σίτιση κ. α) . Η συμμετοχή τους στις δραστηριότητες, αυξάνει την αυτοπεποίθησή τους νιώθοντας ότι δεν διαφοροποιούνται από τους υπόλοιπους συνανθρώπους τους.

Επίσης τα άτομα με α) αλλεργία και άσθμα β) διαβήτη και γ) επιληψία, είναι απαραίτητο να ενημερώνουν τα καταλύματα που θα επισκεφθούν ώστε να τους παρέχεται ειδικό διατροφολόγιο και η κατάλληλη για αυτούς ιατρική περίθαλψη. Σε ότι αφορά τα άτομα με κινητικά προβλήματα, παραθέτουμε τα κάτωθι καταλύματα που τα εξυπηρετούν.

2.2 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ERIA RESORT

Ένα ξενοδοχείο που δημιουργήθηκε πρόσφατα στα Χανιά, το ERIA RESORT, και απευθύνεται στα άτομα με ειδικές ανάγκες. Το ξενοδοχείο βρίσκεται στο ιστορικό χωριό Μάλεμε, είναι περιτριγυρισμένο από ελαιώνες, με θεά το Κρητικό Πέλαγος και διαθέτει 12 δωμάτια και 2 σουίτες. Όλα έχουν από ένα κρεβάτι ηλεκτρικά ρυθμιζόμενο, αναρτήρα, κλήση άμεσης ανάγκης, δορυφορική τηλεόραση, τηλέφωνο, γραμμή για το διαδίκτυο, ραδιόφωνο, χρηματοκιβώτιο, ψυγείο-μπαρ και στεγνωτήρα μαλλιών. Τα μπάνια είναι ευρύχωρα και ειδικά διαμορφωμένα, δηλαδή υπάρχει ντους, καρέκλα ντους, κάθετες και οριζόντιες χειρολαβές, ανυψωτής τουαλέτας και ανακλινόμενος καθρέφτης. Για όσους το επιθυμούν υπάρχει η δυνατότητα ενοικίασης εξοπλισμού όπως, αναπηρικό κάθισμα (ηλεκτροκίνητο ή χειροκίνητο), γερανάκι, scooter, Rollator κ.ά. Γιατροί όλων των ειδικοτήτων και φυσιοθεραπευτής βρίσκονται στην διάθεση των επισκεπτών.

Οι χώροι του ξενοδοχείου έχουν άνετη πρόσβαση με αναπηρικό κάθισμα. Φτάνοντας στην είσοδο υπάρχει ειδικός διάδρομος που οδηγεί άμεσα στη υποδοχή, στο σαλόνι, στο μπαρ, στο εστιατόριο και στο ασανσέρ. Το ξενοδοχείο διαθέτει επίσης μπαρ ταράτσας, μεγάλη πισίνα με υδρομασάζ και ειδική ράμπα για εύκολη κάθοδο και άνοδο, γυμναστήριο, φυσιοθεραπευτήριο, χαμάμ, γήπεδο μπάσκετ, γήπεδο μίνι γκολφ και χώρο άλλων αθλητικών δραστηριοτήτων. Υπάρχει ειδικά διαμορφωμένο μικρό λεωφορείο για τις μεταφορές από και προς το αεροδρόμιο ή το λιμάνι των Χανίων. Επίσης, έχει διαμορφωθεί ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα εκδρομών και περιπάτων στις πιο ενδιαφέρουσες περιοχές και μια ενημερωμένη λίστα με τους καλύτερους και προσπελάσιμους χώρους αναψυχής, εστιατόρια,

καφετέριες, μπαρ, σινεμά κ.ά. Τα παραπάνω στοιχεία συνθέτουν μια ιδιαίτερα αξιόλογη πρόταση για τις διακοπές των ατόμων με ειδικές ανάγκες, των συνοδών και των οικογενειών τους. Το Eria Resort είναι ειδικά σχεδιασμένο με γνώμονα τις ανάγκες ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Το θέρετρο βρίσκεται στο ιστορικό χωριό του Μάλεμε, του νομού Χανίων Κρήτης, σε μια περιοχή απαράμιλλου φυσικού κάλλους. Περικυκλωμένο από ελαιώνες και με θέα το Κρητικό πέλαγος.

Τα δωμάτια, δομημένα σε ισόγειο και πρώτο όροφο (προσβάσιμα με ανελκυστήρα), εσωτερικά περικλείουν την πισίνα και τους κοινόχρηστους χώρους ενώ τα μπαλκόνια τους έχουν όμορφη θέα το απέραντο γαλάζιο του Κρητικού πελάγους και τους γύρω ελαιώνες.

Όλες οι εγκαταστάσεις του θέρετρου είναι πλήρως προσβάσιμες σε άτομα με ειδικές ανάγκες. Συμπεριλαμβάνονται η υποδοχή, καθιστικό, εστιατόριο, κεντρικό μπαρ, κήπος στην οροφή και ανελκυστήρας.

Υπάρχει γυμναστήριο με ξεχωριστή αίθουσα φυσιοθεραπείας όπως και χαμάμ και τζακούζι. Επίσης, μπορούν να κάνουν χρήση της μεγάλης πισίνας και δεξαμενής υδρομασάζ με επικλινή ράμπα για εύκολη είσοδο και έξοδο.

Για αθλητικές δραστηριότητες υπάρχουν γήπεδα για μπάσκετ και βόλεϊ, τραπέζια πινγκ – πονγκ και μια κατάλληλα διαμορφωμένη περιοχή για άλλα αθλήματα.

Ηλεκτροκίνητα ή χειροκίνητα αμαξίδια, ανυψωτήρες, ορθοστάτες, συμπιεστές οξυγόνου, σκούτερ, ρολέιτορ και άλλα εξειδικευμένα είδη υπάρχουν μετά από αίτηση.

Ιατροί κάθε ειδικότητας και φυσιοθεραπευτής θα είναι στη διάθεσή τους.

Για τις εύκολες και ασφαλείς μεταφορές τους από και προς το αεροδρόμιο και το λιμάνι διαθέτει ειδικά διαμορφωμένο μίνι λεωφορείο.

Επίσης, υπάρχει ένα μελετημένο πρόγραμμα εκδρομών για όλα τα σημαντικά αξιοθέατα της γύρω περιοχής.

Όλα τα παραπάνω σε συνδυασμό με την πολυτέλεια, την ειδική διαμόρφωση και διακόσμηση εσωτερικών και εξωτερικών χώρων εγγυώνται μια άνετη και ευχάριστη διαμονή για άτομα με ειδικές ανάγκες, τους συνοδούς τους και τις οικογένειές τους.

(βλ. Παράρτημα 4 εικόνα 2-2.3)

(www.clubs.pathfinder.gr)

2.3 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ CRETA MARIS

Ένα ξενοδοχείο 5 αστερών στο κρητικό πέλαγος. Το Creta Maris αποτελεί ένα μοναδικό συνδυασμό αιγαιοπελαγίτικης αρχιτεκτονικής και πολυτελών εγκαταστάσεων. Βρίσκεται 24 χλμ ανατολικά του διεθνούς αεροδρομίου του Ηρακλείου, κοντά στο χωριό της Χερσονήσου, σε ένα γραφικό κολπίσκο με αμμώδη παραλία και κρυστάλλινα νερά.

Υπηρεσίες και Εγκαταστάσεις για Άτομα με ειδικές ανάγκες εντός του Ξενοδοχείου:

- Δημόσιες Τουαλέτες
- Ανελκυστήρες
- Ράμπες στους Εξωτερικούς Χώρους
- Εύκολη Πρόσβαση στα Εστιατόρια, Μπαρ κλπ

- Εύκολη Πρόσβαση στις Παραλίες
Διατίθενται 2 Αναπηρικά Καροτσάκια
(www.interdynamic.gr/hotels)

2.4 ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΣΕΙΡΗΝΕΣ

Οι ΣΕΙΡΗΝΕΣ αποτελούνται από τέσσερα οικογενειακά διαμερίσματα 3 & 4 ατόμων και ένα ομαδικό διαμέρισμα που μπορεί να φιλοξενήσει μέχρι 8 άτομα. Όλα τα διαμερίσματα είναι πλήρως εξοπλισμένα και λειτουργικά και διαθέτουν:

- Ειδικές ράμπες εισόδου – εξόδου
- Ειδικά διαμορφωμένα μπάνια με τον απαραίτητο εξοπλισμό για χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων (υπερυψωμένη λεκάνη, μπάρες στήριξης, ανοιχτή ντουζιέρα, καρεκλάκι ντους, ανοιχτός νιπτήρας, χαμηλός καθρέφτης)
- Πλήρη επίπλωση (μία ή δύο διπλές κρεβατοκάμαρες, μπάνιο, σαλόνι, κουζίνα, βεράντα)
- Ηλεκτρικές συσκευές (οικογενειακό ψυγείο, κουζίνα με τέσσερις εστίες, φούρνος εντοιχισμένος)
- Βασικό οικιακό εξοπλισμό (ιματισμό και οικιακά σκεύη)
- Κλιματισμό
- Τηλεόραση
- Τζάκι

Ο εξωτερικός χώρος είναι όμορφα διαμορφωμένος και περιβάλλει με αρμονία τα οικήματα. Εκεί θα βρείτε:

- Ράμπα στη θάλασσα για την είσοδο αναπηρικών αμαξιδίων στο νερό, με τη χρήση του ειδικού καροτσιού θαλάσσης
- Προσβάσιμη παραλία, με πλατόφορμα από πλάκες για την εύκολη κίνηση των αναπηρικών αμαξιδίων
- Διαμορφωμένους διαδρόμους στον κήπο
- Υπαιθρια ψησταριά και τραπεζαρία κήπου στη διάθεση όλων των επισκεπτών
- Περιφραγμένο χώρο parking

Επίσης, εφόσον ζητηθεί παρέχεται επιπλέον ειδικός ιατρικός εξοπλισμός (ιατρικό κρεβάτι, γερανάκι, ορθοστάτης, καροτσάκι τουαλέτας-ντους), καθώς και φυσικοθεραπεία. Στο Σκάλωμα, μόλις λίγο έξω από το Λουτράκι Κορινθίας, βρίσκεται το Κέντρο Αναψυχής για Άτομα με Αναπηρίες ΣΕΙΡΗΝΕΣ, ένα παραθαλάσσιο συγκρότημα διαμερισμάτων απόλυτα προσβάσιμων για άτομα με κινητικά προβλήματα.

Οι ΣΕΙΡΗΝΕΣ αποτελούνται από πέντε αυτόνομα πολυτελή διαμερίσματα – μεζονέτες.

Τα τέσσερα οικογενειακά διαμερίσματα διαθέτουν μία ή δύο κρεβατοκάμαρες, μπάνιο, σαλόνι, κουζίνα, βεράντα και μπορούν να φιλοξενήσουν από 2 έως 3 ή 4 άτομα, ενώ το ομαδικό διαμέρισμα, με τέσσερις κρεβατοκάμαρες, δύο μπάνια, σαλόνι - τραπεζαρία και κουζίνα φιλοξενεί μέχρι και 8 άτομα. Τα διαμερίσματα είναι κλιματιζόμενα και πλήρως εξοπλισμένα με οικιακά σκεύη, ιματισμό και βασικά αναλώσιμα είδη.

Ο εξωτερικός χώρος και η παραλία έχουν άριστη προσπελασιμότητα, ενώ η ειδικά κατασκευασμένη ράμπα θαλάσσης, με το ειδικό καρότσι θαλάσσης, επιτρέπει

την είσοδο στο νερό ακόμη και σε άτομα με σοβαρά προβλήματα κίνησης. Είναι ανοιχτά όλο το χρόνο.

(www.interdynamic.gr/hotels)

2.5 ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΤΡΙΠΤΥΧΟΝ

Στη Δυτική Πελοπόννησο, κοντά στην Κυπαρισσία, βρίσκεται ένας οργανωμένος οικισμός ενοικιαζόμενων διαμερισμάτων το Τρίπτυχον, που δέχεται επισκέπτες καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου.

Το Τρίπτυχον «απλώνεται» σε μια έκταση 4000 τ.μ. και είναι πλήρως προσπελάσιμο. Τα διαμερίσματα είναι εξαιρετικά ευρύχωρα, πλήρως εξοπλισμένα και έχουν θέα στη θάλασσα.

Όλα τα διαμερίσματα διαθέτουν 1 κρεβατοκάμαρα, καθιστικό και μπάνιο. Επίσης, σε κάθε διαμέρισμα υπάρχει δορυφορική τηλεόραση, ηχοσύστημα, καφετιέρα και σκευή κουζίνας.

Μπροστά από τα διαμερίσματα βρίσκεται η πισίνα του συγκροτήματος, λίγο πιο κάτω υπάρχει μια γωνιά για barbecue, ενώ, στο νότιο άκρο του οικισμού, βρίσκεται το μίνι-μάρκετ, καθώς και μια μεγάλη έκταση για τη διεξαγωγή διάφορων δραστηριοτήτων. Το Τρίπτυχον, επίσης, προσφέρει, σε όσους το επιθυμούν, φυσικοθεραπεία, μασάζ, καθώς και εκδρομές με ιδιωτικό λεωφορείο σε διάφορες αρχαιολογικές τοποθεσίες και παραλίες της Πελοποννήσου. Παρέχεται επιπλέον η δυνατότητα ενοικίασης αυτοκινήτου, για αυτόνομη περιήγηση στις γύρω περιοχές, ενώ, σε περίπτωση που στο κάθισμά δημιουργηθεί κάποιο πρόβλημα, οι υπεύθυνοι του συγκροτήματος το αντικαθιστούν άμεσα.

Κοντά στον οικισμό βρίσκεται η Κυπαρισσία και η Αγαλιανή η οποία αποτελεί αγροτικό χωριό, τα δυο μέρη είναι προσβάσιμα για περιηγήσεις από τα ΑΜΕΑ και τους συνοδούς τους.

Οποιαδήποτε και να είναι η επιλογή, η ομορφιά της Πελοποννήσου και η άνεση που προσφέρει το Τρίπτυχον, θα προσφέρουν μοναδικές στιγμές στους επισκέπτες.

(<http://www.disabled.gr>)

2.6 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ OLYMPIA MARE

Το Olympia Mare βρίσκεται 2 χλμ. έξω από την Καρδάμαινα και απέχει 7χλμ. από το αεροδρόμιο, 27χλμ. από το λιμάνι και 25 από το Ασκληπείο. Το ξενοδοχείο Olympia Mare είναι χτισμένο ακριβώς μπροστά σε μια ήσυχη παραλία και προσφέρει 21 άνετα και διαμπερή διαμερίσματα 45-60τ.μ. που μπορούν να φιλοξενήσουν από 2-5 άτομα.

Όλα τα διαμερίσματα είναι πλήρως εξοπλισμένα και διαθέτουν, καθιστικό, κρεβατοκάμαρα, κουζινάκι με όλα τα απαραίτητα, μπάνιο, καθημερινή υπηρεσία καμαριέρας, κλιματισμό, χρηματοκιβώτιο, θέρμανση, ψυγείο, καφετιέρα, 2 ηλεκτρικές εστίες, τηλέφωνο, σεσουάρ και βεράντα ή μπαλκόνι με θέα στη θάλασσα.

Το Olympia Mare διαθέτει ακόμα:

Ιδιωτική παραλία

Μοντέρνα διαρρύθμιση στα διαμερίσματα

Πρόσβαση στο Internet

Πρόσβαση για ΑμΕΑ

Διαμερίσματα / παροχές για ΑμΕΑ

Θέα στη θάλασσα και στο βουνό

Παιδικό κρεβατάκι κατόπιν αιτήσεως
Υπηρεσία ενοικίασης αυτοκινήτων
Υπηρεσία φαξ
Χώρο στάθμευσης
Express checkout

Όλα τα διαμερίσματα του ισογείου είναι προσβάσιμα σε άτομα με ειδικές ανάγκες.(βλέπετε παράρτημα 4, εικόνα 10-10.2)

(www.disabled.gr)

2.7 ΑΦΙΛΟΞΕΝΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

Τα δωμάτια ξενοδοχείων που διαθέτουν προδιαγραφές για τη φιλοξενία ατόμων με αναπηρίες είναι μόλις 128, σε σύνολο 55.000 δωματίων στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής!

Πρόκειται για στοιχεία του ΕΟΤ που δείχνουν ότι ακόμη και με στοιχειώδη αριθμό επισκεπτών με αναπηρίες, οι υπάρχουσες προσβάσιμες κλίνες για τη φιλοξενία δεν επαρκούν. Και αυτό, παρά την ανακαίνιση πολλών ξενοδοχείων στην Αθήνα το τελευταίο διάστημα.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία που έχουν στη διάθεσή τους ο ΕΟΤ, προσβάσιμα δωμάτια έχουν περίπου 60-70 ξενοδοχεία στην Αττική, τα μισά εκ των οποίων είναι Λουξ και Α΄ κατηγορίας και περίπου τα 15 είναι Β΄ και Γ΄ κατηγορίας. Αυτό σημαίνει ότι όσοι Έλληνες και ξένοι επισκέπτες με κινητικές δυσκολίες θέλουν να αναζητήσουν φθηνά προσβάσιμα δωμάτια δυσκολεύονται να βρουν, αφού είναι ελάχιστα.

(<http://www.disabled.gr>)

2.8 ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Στην Αττική υπάρχουν τέσσερις κατασκηνώσεις, στη Βούλα, στον Άγιο Ανδρέα, στην Κερατέα και την Πεντέλη. Κατασκηνώσεις που μπορούν να φιλοξενήσουν ανθρώπους με αναπηρίες λειτουργούν ακόμα στα Καμένα Βούρλα, στη Λίμνη Πλαστήρα, στη Λάρισα, στην Κέρκυρα και τη Χαλκιδική.

Οι υπηρεσίες που διαθέτουν ικανοποιούν σε ικανοποιητικό βαθμό τις ανάγκες των ΑΜΕΑ δηλαδή, ειδικά διαμορφωμένοι διάδρομοι, ντους και λοιποί χώροι. Στον τομέα της ψυχαγωγίας, ειδικά προγράμματα κινησιολογίας, ζωγραφικής, μουσικοχορευτικά αλλά και σπορ απασχολούν δημιουργικά τους διαμένοντες σε αυτές.

(<http://www.disabled.gr>)

2.9 ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

1. ΧΡΥΣΗ ΑΚΤΗ Αρτέμιδα Αττικής
2. ΤΣΑΦ – ΤΣΟΥΦ Λαγκαδά 12 Θεσσαλονίκη ΚΥΨΕΛΗ ΑΕ (Ορφάνι Καβάλας)
3. ALBATROS YUPPI CAMP (με ειδικές ανάγκες) Πρασακάκη 12 Θεσσαλονίκη (<http://www.poeta.gr>)

2.10 ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

Έχοντας την πεποίθηση ότι δικαίωμα στις χαρές της ζωής έχουν όλα τα παιδιά ανεξάρτητα από τη νοητική ή σωματική τους ικανότητα, δημιουργήθηκε ένα ειδικά διαμορφωμένο πρόγραμμα για άτομα με ειδικές ανάγκες με τη συμβολή και την εμπειρία της οργάνωσης Εθελοντική Εργασία Θεσσαλονίκης.

Στόχος είναι να προσφερθούν σ'αυτά μία μοναδική εμπειρία ζωής. Ζώντας σ'ένα μαγευτικό περιβάλλον φιλόξενο και σίγουρα ασφαλές γι'αυτά έχουν την ευκαιρία να περάσουν ξένοιαστες ημέρες, να ψυχαγωγηθούν, να δραστηριοποιηθούν, να κάνουν νέους φίλους. Επειδή μέριμνά είναι η προσφορά των ιδανικότερων και ασφαλέστερων συνθηκών διαβίωσης των κατασκηνωτών, δημιουργήθηκε επιστημονική ιατρική ομάδα εργασίας με καταξιωμένους ανθρώπους που έχουν πλούσια εμπειρία στη διοργάνωση κατασκηνώσεων για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Θέλοντας να προσεγγισθεί η ιδιαίτερη αυτή ομάδα ανθρώπων, η οποία πρέπει να έχει το ίδιο μερίδιο στη χαρά στη διασκέδαση αλλά και στις εμπειρίες που προσφέρει η κατασκηνωτική ζωή με όλους τους ανθρώπους, δημιουργήθηκε το πρόγραμμα Πέρα από τα σύνορα.

Σκοποί της κατασκήνωσης είναι:

- Η ανάπτυξη των δυνατοτήτων του κάθε ατόμου
- Η γνωριμία και η συμβίωση με άλλους ανθρώπους αλλά και με το φυσικό περιβάλλον
- Η ψυχαγωγία μέσα από ειδικά προγράμματα απασχόλησης
- Η ανάπτυξη της ικανότητας αυτοσυντήρησης και αυτοεξυπηρέτησης.

Στο πρόγραμμα «Πέρα από τα σύνορα» μπορούν να συμμετέχουν άτομα με ειδικές ανάγκες και των δύο φύλων, ηλικίας από 6-40 ετών, άτομα με ελαφρά και μέτρια νοητική υστέρηση,

άτομα με σύνδρομο Down, άτομα με κινητικές δυσκολίες, άτομα με κώφωση, άτομα με τύφλωση, άτομα με πολλαπλές αναπηρίες ή συνδυασμό των παραπάνω κατηγοριών, άτομα με αυτισμό.

Η διαμονή των κατασκηνωτών γίνεται σε ειδικά διαμορφωμένα προσπελάσιμα βαγόνια της κατασκήνωσης. Ο καταμερισμός τους γίνεται με αυστηρά κριτήρια και λαμβάνεται υπ' όψιν το φύλο, η ηλικία, η αναπηρία και η διάθεση των κατασκηνωτών καθώς και των γονέων αυτών. Οι συνοδοί μένουν υποχρεωτικά στα ίδια βαγόνια μαζί με τους κατασκηνωτές.

Τα στελέχη της κατασκήνωσης είναι έμπειρα στη διοργάνωση των

κατασκηνώσεων για άτομα με ειδικές ανάγκες και έχουν μία πολυετή εμπειρία. Οι συνοδοί είναι κυρίως φοιτητές ή απόφοιτοι σχολών και ειδικοτήτων σχετικών για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Επιλέγονται με αυστηρά κριτήρια μετά από την υποχρεωτική συμμετοχή τους σε μηνιαίο πρόγραμμα εκπαίδευσης από την επιστημονική επιτροπή. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει θεωρία αλλά και πρακτική εξάσκηση κάτω από πραγματικές συνθήκες κατασκήνωσης.

Πρέπει ακόμα να επισημάνουμε ότι η επιστημονική επιτροπή που παρακολουθεί και ζει μέσα στην κατασκήνωση αποτελείται από κοινωνικούς λειτουργούς, μία φυσιοθεραπεύτρια και τα στελέχη της «Εθελοντικής Εργασίας Θεσσαλονίκης».

(βλ. Παράρτημα 4,εικόνα 3-3,4)

(www.users.otenet.gr)

2.11 ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΑΚΟΠΩΝ “ΚΑΡΤΕΡΟΣ”

Εδώ και 13 χρόνια, το Κέντρο Θεραπευτικών Διακοπών προσφέρει διακοπές σε άτομα με νοητικές ή σωματικές αναπηρίες. Συγκεκριμένα, δέχεται ενήλικες και παιδιά με σύνδρομο Down , αυτισμό, μαθησιακές δυσκολίες, σωματικές στερήσεις, παιδιά από άσυλο, και άτομα με άλλα προβλήματα που έχουν αποκλειστεί κοινωνικά. Οι περισσότεροι από τους επισκέπτες του Κ.Θ.Δ. είναι από τοπικά Κρητικά ιδρύματα (ή σχολεία), αλλά και από την υπόλοιπη Ελλάδα και την Κύπρο. Το βασικό χαρακτηριστικό που κάνει το Κέντρο Θεραπευτικών Διακοπών την καλύτερη επιλογή είναι το ότι συνδυάζει την αναψυχή με την θεραπεία. Παράλληλα με τις διακοπές, οι επισκέπτες συμμετέχουν σε μια σειρά θεραπευτικών προγραμμάτων, όπως είναι η Θεραπευτική Ιππασία, η Εργασιοθεραπεία, η Ιπποκομική και άλλα. Οι ομάδες ατόμων που το επισκέπτονται είναι πάντα οργανωμένοι σε γκρουπ, με τους θεραπευτές τους ή τα άτομα που εξυπηρετούν τις καθημερινές τους ειδικές ανάγκες. Το Κ.Θ.Δ. δεν δέχεται μεμονωμένες περιπτώσεις επισκεπτών, παρά μόνο σε εξαιρετικά ειδικές καταστάσεις. Το κέντρο φιλοξενεί γιατρό, για την ιατρική επίβλεψη των προγραμμάτων και την περίπτωση κάποιας έκτακτης ανάγκης. Το εξειδικευμένο προσωπικό του Κέντρο Θεραπευτικών Διακοπών μπορεί να βοηθήσει στον προγραμματισμό και την οργάνωση των διακοπών σε ότι αφορά γκρουπ. Από το 1990 λειτουργεί το Κέντρο Θεραπευτικών Διακοπών, αυτό σημαίνει ότι 16 χρόνια το κέντρο οδηγεί τις εξελίξεις σε προγράμματα Θεραπευτικής Ιππασίας, για τα Ελληνικά δεδομένα. Οι εκπαιδευτές έχουν παρακολουθήσει σεμινάρια Θεραπευτικής Ιππασίας στην Ευρώπη και συγκεκριμένα στην Αγγλία και Γερμανία. Διαθέτει ειδικό εξοπλισμό για την Ιππασία και είναι μέλος της Αγγλικής Ομοσπονδίας Ιππασίας.

Για το Πρόγραμμα της Θεραπευτικής Ιππασίας το Κέντρο Θεραπευτικών Διακοπών συνεργάζεται με τον Ιππικό Όμιλο Καρτερού, που βρίσκεται μόλις 50 m από τις εγκαταστάσεις του Κέντρου. Οι επισκέπτες δεν χρειάζεται να φέρουν μαζί τους προστατευτικά αξεσουάρ, ο εξοπλισμός ασφαλείας παρέχεται από τον Ιππικό Όμιλο. Η Θεραπευτική Ιππασία έχει ποικίλες ευεργετικές επιδράσεις στα άτομα με σωματικές ή νοητικές αναπηρίες. Εκτός από την φυσική ομαλή άσκηση του μυϊκού συστήματος, οι «ειδικοί» ιππείς αντιμετωπίζουν και ξεπερνούν διάφορες φοβίες (όπως αυτή της κίνησης του αλόγου). Επίσης, η Θεραπευτική Ιππασία συμβάλει στην

ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και του αυτοσεβασμού του ιππέα, καθώς διαπιστώνει ότι έχει τις δυνάμεις και την ικανότητα να οδηγήσει μόνος του ένα μεγάλο ζώο, το άλογο.

Η εμπειρία έχει διδάξει ότι η Θεραπευτική Ιππασία έχει σημειώσει σημαντικά αποτελέσματα σε άτομα με σωματικές ή διανοητικές στερήσεις. Είναι ένα πρόγραμμα που συνιστάται ανεπιφύλακτα σε όλους.

Η εργασιοθεραπεία είναι ένα θεραπευτικό πρόγραμμα που εκτελείται στο εξωτερικό εδώ και αρκετές δεκαετίες, ενώ στην Ελλάδα έχει εφαρμοστεί ελάχιστα. Το Κέντρο Θεραπευτικών Διακοπών αναγνώρισε από νωρίς τα ευεργετικά αποτελέσματα της εργασιοθεραπείας, και έτσι καθιέρωσε αυτό το πρόγραμμα σαν μια από τις κύριες θεραπείες που συμμετέχουν οι επισκέπτες του Κέντρου.

Το βασικό χαρακτηριστικό της εργασιοθεραπείας είναι η Εργασία! Όλοι οι επισκέπτες βοηθάνε και συμμετέχουν στις καθημερινές εργασίες λειτουργίας του Κέντρου και του Ιππικού Ομίλου Καρτερού.

Κάθε ομάδα επισκεπτών ασχολείται με διάφορα αντικείμενα εργασίας. Στις περισσότερες περιπτώσεις οι επισκέπτες ενασχολούνται με τα ζώα του Ιππικού Ομίλου Καρτερού, και με γεωργικές εργασίες. Το πρόγραμμα της εργασιοθεραπείας διαμορφώνεται ανάλογα με τις ειδικές ανάγκες κάθε γκρουπ. Όπως και η Θεραπευτική Ιππασία, η Εργασιοθεραπεία συμβάλει στο κτίσιμο της αυτοπεποίθησης και του αυτοσεβασμού των ατόμων που λαμβάνουν μέρος στο πρόγραμμα. Όλοι που συμμετέχουν συνειδητοποιούν το ότι είναι ικανοί να βοηθήσουν σε ομαδικές εργασίες, και ότι είναι «χρήσιμα /απαραίτητα» μέλη μιας ομάδας. Ναι, όλοι μπορούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, ο κάθε ένας είναι απαραίτητο. Το Κέντρο Θεραπευτικών Διακοπών βρίσκεται στην όμορφη συνοικία του Καρτερού, μόλις 6χμ από το Κέντρο του Ηρακλείου Κρήτης. Ο Καρτερός συνδυάζει θάλασσα, βουνό, και σημεία ανέπαφης φύσης.

Η οργανωμένη παραλία του Καρτερού (έχει ναυαγοσώστη) είναι μόλις 300μ από το Κ.Θ.Δ., και ενδείκνυται για άτομα με ειδικές ανάγκες λόγω του ότι δεν υπάρχουν βράχια, παρά μόνο άμμος, και το νερό βαθαίνει ομαλά με μια ελαφριά κλίση.(βλέπετε παράρτημα 4, εικόνα 4-4,3)

(www.karteros.gr)

2.12 ΕΙΔΙΚΟ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Σκοπός του προγράμματος του Ειδικού Ψυχαγωγικού Κέντρου ΑμεΑ είναι η συμβολή του στην κοινωνική ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρίες. Στόχοι του είναι η εκμάθηση αποδεκτού κοινωνικού κώδικα συμπεριφοράς, η καλλιέργεια και ανάπτυξη κινήτρων ενδιαφερόντων, η ανάπτυξη του κοινωνικού και συναισθηματικού στοιχείου, η ευεργετική επίδραση της τέχνης με δημιουργική

έκφραση.

1. "Γνωρίζω την πόλη μας"

Ο σκοπός του προγράμματος είναι η συμβολή του στην Κοινωνική Ενσωμάτωση των Α.μεΑ. και στην ψυχαγωγία αυτών. Οι στόχοι είναι οι εξής:

- Η γνωριμία και η εκπαίδευση στην χρήση των μαζικών μεταφορικών μέσων μέσα από την πράξη
- Η εκμάθηση ενός αποδεκτού κώδικα συμπεριφοράς σε χώρους εκτός οικίας (αγορά, καφετερία, λεωφορείο κλπ.)
- Η διάβαση δρόμων
- Η μεταβίβαση σε ορισμένα σημεία της πόλης και γνωριμία μ' αυτά.
- Η παρακολούθηση της πολιτιστικής κίνησης της πόλης

2. Ζωγραφική

Η Τέχνη αποτελεί έκφραση ανάπτυξης μιας ταυτότητας που προωθεί τόσο το «εγώ», όσο και τη δημιουργία μιας σχέσης με τους άλλους ανθρώπους. Η καλλιέργεια του αισθητικού στοιχείου, με την βελτιωμένη ανάπτυξη των προϋποθέσεων της ζωής, αποτελεί καθήκον κάθε πολιτισμένης κοινωνίας.

Η δημιουργικότητα βοηθά τον άνθρωπο να νιώθει μια ισοζυγία στις ψυχικές του δυνάμεις και τον απαλλάσσει από το στοιχείο του αυτοαποκλεισμού και της απομόνωσης.

Η τέχνη προσφέρει στα ΑΜΕΑ τη δυνατότητα να δημιουργήσουν, να εκφραστούν και να αυτοεπιβεβαιώσουν την ανθρώπινη υπόστασή τους.

Σε όλα τα ευρωπαϊκά κράτη προωθείται η καλλιέργεια της τέχνης παράλληλα με τα εφαρμοζόμενα προγράμματα εκπαίδευσης. Λειτουργεί δε και ειδικό συμβουλευτικό όργανο με την ονομασία EUKREA.

Στόχοι ενός προγράμματος Ζωγραφικής είναι:

- Η ανάπτυξη και καλλιέργεια του αυτοσυναισθήματος
- Η αναγνώριση ενός ΑΜΕΑ ως ανθρώπου - μέλους μιας σύγχρονης κοινωνίας, που έχει το δικαίωμα να εκφράζει και να διαφοροποιεί τις ανάγκες του

Η μουσική είναι για όλους μια ευκαιρία για διασκέδαση και δημιουργία που δεν τελειώνει ποτέ.

3. Χορωδία

- Εξάσκηση των Φωνητικών οργάνων
- Άσκηση προσοχής
- Αποφυγή της απομόνωσης

- Ομαδοποίηση - ανάπτυξη φιλίας
- Καλλιέργεια της ευταξίας
- Αυτοέκφραση, διοχέτευση επιθυμιών
- Διαφοροποίηση των αναγκών και εξωτερίκευση αυτών
- Ισορροπία των Ψυχικών δυνάμεων μέσω της δημιουργικότητας
- Συμμετοχή στην πολιτιστική ανάπτυξη

Στην αίθουσα χορού του Ειδικού Ψυχαγωγικού Κέντρου ΑΜΕΑ η εκμάθηση των χορών βελτιώνει την κινητική συμπεριφορά και βοηθά σημαντικά τον ψυχισμό του ατόμου.

4. Χορός

Ο χορός είναι μια μορφή τέχνης, είναι ένας τρόπος έκφρασης που βοηθά σημαντικά στον ψυχισμό του ανθρώπου.

- Ο χορός ενεργοποιεί όλες τις λειτουργίες, καλλιεργεί την κοινωνικότητα.
- Ταυτόχρονα εξασκείται η προσοχή, η παρατηρητικότητα και η αντοχή.
- Ενισχύεται η ανάπτυξη πρωτοβουλίας και η αυτοπεποίθηση.
- Βελτιώνεται η κινητική συμπεριφορά και εκτονώνεται η υπερκινητικότητα, που πολλές φορές χαρακτηρίζει τα ΑΜΕΑ.

(www.noesi.gr)

2.13 ΚΕΝΤΡΟ ΠΗΛΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Ένα οργανωμένο κέντρο Πηλοθεραπείας – Υδροθεραπείας, το πρώτο στα Βαλκάνια, έχει δημιουργηθεί στο Κιλκίς εκεί όπου κυρίαρχο στοιχείο είναι οι θειούχες λάσπες ενώσεων και ειδικότερα τα νιτρικά άλατα.

Προσφέρει διακοπές υψηλής ποιότητας, προσπελάσιμες για τους ανθρώπους που ζουν κάτω από συνθήκες αναπηρίας και όχι μόνο. Σύμφωνα με μελετητές, η λίμνη αυτή αποτελούσε ιερό και ασκληπιείο – σημερινό κέντρο υγείας, ενώ οι θερμαινόμενες ιαματικές λάσπες διεισδύουν απευθείας στον οργανισμό μέσω του δέρματος επιδρώντας στις απολήξεις των νεύρων. Έχει όλες τις ανέσεις ενός ξενοδοχείου (εστιατόριο, μπαρ, χώρους αναψυχής, ευρύχωρες σάλες) αλλά και γήπεδα μπάσκετ – τένις – ποδοσφαίρου για τους λάτρεις των σπορ.

Τους πιο σημαντικούς χώρους όμως αποτελούν οι ατομικοί χώροι επάλειψης λουόμενων, το στεγασμένο πηλοθεραπευτήριο με ομαδικές πισίνες για άνδρες και γυναίκες, οι ατομικές μπανιέρες υδροθεραπείας (υδρομασάζ) με ιαματικό νερό, το γυμναστήριο και η σάουνα. Και για τους φανατικούς των καλοκαιρινών διακοπών, υπαίθρια πηλοθεραπεία, στην ακτή της λίμνης με λειτουργία πλαζ. Ακόμα, πλήρως οργανωμένο φυσικοθεραπευτήριο και ιατρείο βρίσκεται στην διάθεσή τους.

Σχετικά με την ανακήρυξη του πηλού της Πικρολίμνης ως ιαματικού, αναφέρεται ότι πληρεί τους όρους για τη θεραπεία σειράς παθήσεων όπως: φλεγμονώδεις παθήσεις των αρθρώσεων, εκφυλιστικές παθήσεις των αρθρώσεων, παθήσεις μαλακών μορίων, σπονδυλίτιδα, κατάγματα, σαλπγγίτιδες, δερματοπάθειες κ.ο.κ.

Το κέντρο λειτουργεί όλο το χρόνο, έχει σύμβαση με όλους τους οργανισμούς και τα ταμεία. (www.therapy@spark.net.gr)

2.14 ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΙΠΠΑΣΙΑ

Το άλογο ως μέσο για τη θεραπευτική αντιμετώπιση κινητικών προβλημάτων, που προέρχονται από βλάβη του κεντρικού νευρικού συστήματος.

Το άλογο σαν θεραπευτικό μέσο

"Πηγαίνω ιππασία", λέει η εφτάχρονη Κατερίνα γεμάτη χαρά, σχεδόν κάθε μέρα της εβδομάδος, έως ότου, τελικά, αυτή η ημέρα έρχεται.

Όμως: Δε θεωρείται "ιππασία" αυτό που κάνει μια φορά την εβδομάδα αυτό το κορίτσι, που έχει σπαστικότητα εξ αιτίας μίας παιδικής εγκεφαλοπάθειας. Αυτό το οποίο συντελείται κάτω από τις υποδείξεις της φυσιοθεραπεύτριας μπορεί να συγκριθεί τόσο λίγο με την ιππασία, όσο και αν θα έκανε υδρομασάζ ή κολύμπι. Με την ιππασία υπάρχει μόνο ένα κοινό σημείο: Το άλογο.

Η Κατερίνα κάνει φυσιοθεραπεία, και μάλιστα φυσιοθεραπεία πάνω στο άλογο, πράγμα, που στην ιατρική ορολογία ονομάζεται "**θεραπευτική ιππασία**".

Για την ιστορία του θεραπευτικού αποτελέσματος πάνω στην κίνηση με τη βοήθεια του αλόγου

Δε θα πρέπει να θεωρούμε, ότι η εισαγωγή του αλόγου στην θεραπεία της κίνησης είναι σύγχρονη ανακάλυψη.

Στην αρχαιότητα ακόμα, οι γιατροί είχαν εκτιμήσει τα καλά αποτελέσματα της ιππασίας στην υποστήριξη της υγείας και στην σκληραγώγηση, χωρίς, όμως, να την αντιμετωπίζουν ως "Θεραπεία".

Από ιατρικά δοκίμια του 17ου και 18ου αιώνα, γνωρίζουμε ότι οι παλιοί γιατροί έβλεπαν στην ιππασία μια ιδιαίτερα εντατική άσκηση του σώματος που επενεργούσε σε όλον τον οργανισμό, μπορούσε ακόμη να δυναμώσει και να αυξήσει την αντοχή του και να δράσει αποτελεσματικά απέναντι σε ασθένειες. Αυτοί οι γιατροί συμφωνούσαν με την άποψη της εξασκήσεως ολόκληρου του σώματος "EXERCITIUM UNIVERSALE".

Η ραγδαία ανάπτυξη των φυσικών επιστημών κατά τον 19ο αιώνα συνετέλεσε ώστε να λησμονηθεί τόσο η παλαιά γνώση για τα καλά αποτελέσματα που είχε στην διατήρηση της υγείας του ατόμου η κίνηση πάνω στο άλογο, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν από την εποχή αυτή μαρτυρίες της ιατρικής γνώσεως.

Τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται μια αύξηση στις δημοσιεύσεις γύρω από τη φυσιοθεραπευτική αντιμετώπιση μέσω του αλόγου, πλην όμως, γίνεται ως επί το πλείστον κατ' αποκλειστικότητα στα ιατρικά περιοδικά.

Θεραπευτική - Παιδαγωγική ιππασία

Το 1969 ο Α. Kroger, ο οποίος είναι δάσκαλος ειδικής αγωγής, συνένταξε ένα αξιολογικό άρθρο με τίτλο "Εκπαιδύοντας με άλογα", θέτοντας με αυτό μια νέα ειδική - θεραπευτική θεώρηση για παιδιά με διαταραχές στην συμπεριφορά, ασκήσιμα και εκπαιδύσιμα, όπως και παιδιά και εφήβους με ψυχικές διαταραχές.

Διαπίστωσε, ότι με τη βοήθεια του αλόγου μπόρεσε να φέρει θετική επιρροή στην διαταραγμένη συμπεριφορά αυτών των ατόμων και να βοηθήσει στην ψυχοκινητικούς ανάπτυξη. Πραγματεύεται την "θεραπευτική - παιδαγωγική ιππασία", και είναι υπόθεση ειδικά εκπαιδευμένων Παιδαγωγών και Ψυχολόγων.

Η ιππασία ως σπορ για ανάπηρους

Δεν είναι δυνατά να τοποθετήσουμε χρονικά την ιστορική αρχή της θεραπευτικής ιππασίας και της "ιππασίας των αναπήρων". Γιατί, πάντα υπήρχαν ανάπηροι, οι οποίοι επιδίδονταν στα σπορ και έκαναν ιππασία.

Ο πλέον γνωστός είναι ο βαρόνος Hanko Von Langen, ο οποίος, παρά τις παραλύσεις που υπέστη κατά τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο, ανήκε στους καλύτερους ιππείς παγκοσμίως, και η Δανή Lis Hartel, η οποία μετά από παιδική παράλυση, από το αναπηρικό αμαξίδιο κατάφερε να ανέβει στο άλογο, και πήρε δύο φορές το αργυρό μετάλλιο σε ολυμπιακούς αγώνες.

Τρόπος επενέργειας της θεραπευτικής ιππασίας

Όποιος έχει παρατηρήσει προσεκτικά ένα άλογο που προχωρεί, και πολύ περισσότερο, όποιος κάθεται επάνω, θα διαπιστώσει, ότι η ράχη του αλόγου πραγματοποιεί εντελώς συγκεκριμένες ρυθμικές κινήσεις:

- υψηλά και χαμηλά, δηλαδή κατακόρυφα και κάθετα,
- οριζοντίως, με την έννοια μιας εναλλασσόμενης επιταχύνσεως και επιβραδύνσεως σε κάθε βήμα του αλόγου.
- Ταλαντώσεις προς τα αριστερά και δεξιά καθώς τα καπούλια σε κάθε βήμα χαμηλώνουν ελαφρά προς τα αριστερά και δεξιά. Έτσι δημιουργείται μια κάπως "καμπυλωτή" κίνηση του κορμού του αλόγου.

Σε ένα άλογο μεσαίου μεγέθους αυτές οι τρισδιάστατες ταλαντώσεις της ράχης γίνονται περίπου 90-110 φορές το λεπτό. Αυτή η συχνότητα εξαρτάται τόσο από τον προσωπικό τύπο κινήσεως του αλόγου, όπως επίσης και από την ταχύτητα της βαδίσεώς του. Σε είδη όπου τα άλογα είναι μικρότερα, αυτή η συχνότητα των ταλαντώσεων είναι υψηλότερη. Πάνω από όλα, όμως οι ταλαντώσεις του κορμού σε ένα καλά γυμνασμένο άλογο που χρησιμοποιείται στην θεραπεία είναι πολύ ρυθμικές και συμμετρικές.

Αυτό αποτελεί ένα κεντρικό σημείο, το οποίο πρέπει να ληφθεί ιδιαιτέρως υπ' όψιν. Ο ρυθμός της κινήσεως σταθμίζεται από τον ειδικό προπονητή, η συχνότητα και η έκταση των ταλαντώσεων της ράχης του αλόγου ρυθμίζεται με βάση τις ανάγκες της θεραπείας, γίνεται, δηλαδή μια κατανομή.

Αφηνόμαστε στις ταλαντώσεις

Αυτές οι τρισδιάστατες ταλαντώσεις του κορμού του αλόγου μεταφέρονται στον αναβάτη με την αναπηρία, ο οποίος είναι καθισμένος στην ράχη του αλόγου - λαμβάνονται από το σώμα του και μέσω της λεκάνης μεταφέρονται στον κορμό μέχρι τον αυχένα και την ωμική ζώνη. Ομοίως επηρεάζονται από τις ταλαντώσεις αυτές και τα άκρα.

Η εργασία του φυσιοθεραπευτή είναι, να επηρεάσει τον αναβάτη με την αναπηρία με τρόπο, ώστε, να αφεθεί σε αυτές τις ταλαντώσεις, να τις αφομοιώσει, ενώ δε θα παρενοχλεί αυτόν το ρυθμό με δικές του κινήσεις.

Η θεραπευτική ιππασία επενεργεί στις κλειδώσεις, στη σπονδυλική στήλη και στους μυς. Την πραγματική της επιρροή την ασκεί, όπως και η φυσιοθεραπευτική μέθοδος BOBATH, στο κεντρικό νευρικό σύστημα, το οποίο υπηρετεί τις κινητικές λειτουργίες. Πιο συγκεκριμένα: Είναι η ενεργή διατήρηση της σωστής τάσεως κάθε μυός.

Εγκεφαλικές παραλύσεις και μυϊκός τόνος

Αυτός ο μυϊκός τόνος είναι η βάση για κάθε φυσιολογική συστολή των μυών, για κάθε οργανωμένη κίνηση.

Ας το διατυπώσουμε αλλιώς: Δεν υπάρχει φυσιολογική λειτουργία των μυών χωρίς το φυσιολογικό μυϊκό τόνο. Για τη διατήρησή του, και τον πάνω απ' όλα τέλειο συντονισμό του τίθεται σε λειτουργία ένα πάρα πολύ πολύπλοκο και τέλειο σύστημα από κέντρα ελέγχου και νευρικές οδούς, τα οποία ευρίσκονται κατά ένα μεγάλο μέρος στην παρεγκεφαλίδα.

Αυτά τα κέντρα διευθύνουν την αυτόματη και ασυνείδητη λειτουργική έκβαση των κινήσεων ή την στάση του σώματος. Η αρμονική του λειτουργία, η οποία καθίσταται δυνατή μέσα από πλήθος συνεχώς ενεργών αντανακλαστικών, είναι η προϋπόθεση για κανονική, οικονομική και σκόπιμη δραστηριότητα που αφορά την κίνηση και την στάση.

Αν όμως η λειτουργία αυτών των κέντρων ελέγχου έχει υποστεί βλάβη εξ' αιτίας μιας παιδικής εγκεφαλοπάθειας ή έχει τεθεί εντελώς εκτός λειτουργίας, τότε παρεκτρέπεται ο μυϊκός τόνος, γιατί από την αρχή δημιουργούνται λανθασμένα κινητικά πρότυπα μέσα από μια λαθεμένη διανομή του μυϊκού τόνου.

Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να βλέπεται και να παρενοχλείται σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό η συνολική λειτουργία του μυϊκού συστήματος. Τότε έχουμε την εικόνα της εγκεφαλικής παραλύσεως.

Η σύγχρονη θεραπεία της εγκεφαλικής παραλύσεως, ιδιαιτέρως αυτή που ανέπτυξαν οι KAREL και BERTHA BOBATH, ξεκινά από την σκέψη ότι πρέπει κανείς να δίδει συνεχείς ερεθισμούς στο κεντρικό νευρικό σύστημα οι οποίοι θα αναχαιτίζουν τη λαθεμένη δραστηριότητα των αντανακλαστικών όπως και των λαθεμένων προτύπων κινήσεως, ενώ ταυτοχρόνως θα επαναφέρουν το φυσιολογικό μυϊκό τόνο όσο αυτό είναι δυνατόν.

Επιδίωξη είναι, να φέρει κανείς τη λαθεμένη δραστηριότητα των αντανακλαστικών όσο μπορεί περισσότερο στο φυσιολογικό και κατά το δυνατόν να επιτύχει φυσιολογικά πρότυπα κίνησης.

Ένας διάλογος κινήσεων

Ο άνθρωπος με αναπηρία, ο οποίος επιβαίνει στο άλογο χωρίς να το συνειδητοποιεί, πρέπει να οργανώσει εκ νέου την στάση του σώματός του, να κερδίσει ξανά την ισορροπία του, να διατηρήσει την ορθή στάση του σώματός του σε κάθε βήμα του αλόγου. Αυτό σημαίνει συνειδητή ανταπόκριση σε κάθε μια από τις παραπάνω αναφερόμενες τρισδιάστατες ταλαντώσεις του κορμού, όπως αυτές επαναλαμβάνονται διαρκώς και με τον ίδιο ρυθμό.

Πρέπει λοιπόν, χωρίς πρόκληση ο ασθενής να ασκήσει τις αντιδράσεις όσον αφορά τη θέση του σώματός του και όσον αφορά την ισορροπία του, να βελτιώσει το μυϊκό του τόνο, να ασκήσει ακόμα την αρμονία και συμμετρία των κινήσεων, ή επίσης να αναχαιτίσει τον αυξημένο μυϊκό τόνο - τη σπαστικότητα.

Επομένως η θεραπευτική ιππασία ενεργεί με την έννοια μιας "ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΟΛΙΚΗΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΕΩΣ ΕΠΙ ΝΕΥΡΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΒΑΣΕΩΣ".

Σε αυτό το σύνολο των μεθόδων αντιμετώπισεως προστίθεται και η συγκεκριμένη μέθοδος.

Ανάμεσα στις κινήσεις του κορμού του αλόγου από τη μια πλευρά και τα κέντρα του εγκεφάλου τα οποία επηρεάζουν την κινητικότητα από την άλλη.

Με αυτό τον τρόπο γίνεται μια ανταλλαγή, η οποία μπορεί να χαρακτηριστεί ως ένας " διάλογος κινήσεων": Οι κινήσεις του κορμού του αλόγου προκαλούν μια απάντηση

με κινήσεις από το μέρος του αναβάτη, η οποία πραγματοποιείται μέσω της οδού των αντανakλαστικών, δε γίνεται επομένως συνειδητά ή εκούσια.

Εδώ λοιπόν, επιτυγχάνεται μια ψυχοκινητική άσκηση, κατά την οποία, όπως αναφέραμε και πιο πριν, εξασκούνται πολλές λειτουργίες που υπηρετούν την κίνηση. Πρόκειται για ένα πολύ σύνθετο σύστημα ασκήσεων, το οποίο δεν προτείνεται από κανένα φυσιοθεραπευτικό σύστημα, και, βέβαια, καμιά συσκευή, όσο έξυπνα κατασκευασμένη και να είναι.

Έτσι η θεραπευτική ιππασία αποτελεί μια εντελώς ξεχωριστή δυνατότητα θεραπευτικής επιρροής σε ανθρώπους με κινητικές αναπηρίες.

Η μεταφορά της κίνησης από το άλογο στον άνθρωπο

Πρέπει να αναφερθεί ακόμα μια άλλη σοβαρή διάσταση, της οποίας η σημασία για την αποτελεσματικότητα της θεραπευτικής ιππασίας δεν πρέπει να αγνοηθεί:

Οι παραπάνω αναφερόμενες τρισδιάστατες ταλαντώσεις του κορμού του αλόγου στο συγκεκριμένο σημείο "βάδιση" παρέχουν στον ασθενή ένα τέτοιο πρότυπο κινήσεως, το οποίο είναι ανάλογο με το πρότυπο κινήσεως της ανθρώπινης βάδισης.

Αν παρατηρήσει κανείς τον τρόπο κινήσεως των ισχίων, της λεκάνης, του κορμού, της ωμικής ζώνης και των βραχιόνων ενός ανθρώπου ο οποίος κάθεται εντελώς χαλαρά στο άλογο, και τις συγκρίνει με τις κινήσεις ενός ανθρώπου ο οποίος βαδίζει δίπλα του, θα διαπιστώσει, ότι ο τρόπος που κινούνται και οι δύο μοιάζει πάρα πολύ. Με αυτόν τον τρόπο η θεραπευτική ιππασία δίδει τη δυνατότητα σε κάποιον άνθρωπο με εγκεφαλική παράλυση ή σε κάποιον παραπληγικό, να αποκτήσει εμπειρίες κινήσεως, που δεν παρέχονται από κάποια άλλη θεραπευτική μέθοδο.

Έχει παρατηρηθεί συχνά, ότι παιδιά με εγκεφαλική παράλυση έχουν μάθει να περπατούν με τη βοήθεια της θεραπευτικής ιππασίας, αυτό δε μαρτυρά οπωσδήποτε μια αιτιώδη σχέση, την καθιστά, όμως πιθανή.

Το άλογο ως συνοδός

Ακόμα μια παράμετρος πρέπει να τονιστεί, η οποία καθιστά τη θεραπευτική ιππασία βασικά διαφορετική από κάθε άλλη φυσιοθεραπευτική μέθοδο: το ψυχικό κίνητρο του ανθρώπου με αναπηρία που δίδεται από το ζωντανό συνοδό ασκήσεων, το άλογο. Όπως είναι γνωστό, το αποτέλεσμα κάθε φυσιοθεραπευτικής μεθόδου εξαρτάται από τη συνεργασία του παιδιού ή του εφήβου, επομένως και από το κίνητρό του. Αυτό αφορά περισσότερο παιδιά και εφήβους με εγκεφαλική παράλυση, τα οποία, από την πρώτη παιδική ηλικία, δηλαδή για πάρα πολλά χρόνια εδέχοντο φυσιοθεραπεία στο στρώμα την οποία ένιωθαν ως μονότονη και επώδυνη. Η δυσαρέσκεια για τη θεραπεία φέρνει πολύ συχνά με το πέρασμα των χρόνων μια ουδετερότητα απέναντι στα ήδη γνωστά συστήματα της φυσιοθεραπείας, μια ουδετερότητα που μπορεί να καταδικάσει σε αποτυχία τις προσπάθειες των θεραπειών.

Ιδιαίτερα από παιδιά και νέους με κινητικές αναπηρίες αναφέρεται το άλογο σαν ένας "ΠΟΛΥΤΙΜΟΣ ΦΙΛΟΣ" και βοηθός άσκησης με υψηλές απαιτήσεις. Ακόμη ανέφεραν και την παράμετρο της διασκέδασης κάνοντας θεραπευτική ιππασία.

Το να βρίσκεται υψηλά, με την αληθινή έννοια της λέξης, πάνω στην ράχη του αλόγου, απ' όπου μπορεί να βλέπει κανείς τα κεφάλια των ικανών σωματικά, σημαίνει για τους ανθρώπους με αναπηρίες διαφορετική αντίληψη του περιβάλλοντος από τη συνηθισμένη "οπτική γωνία του βατράχου".

Πρόκειται για ένα αίσθημα χειραφέτησης εντελώς ιδιαίτερου χαρακτήρα, που καθιστά δυνατές καινούριες διαστάσεις στον χώρο των εμπειριών τους. Έχει ως αποτέλεσμα, οι ιππείς με αναπηρίες να μη χαρακτηρίζουν τη θεραπεία αυτή ως

"θεραπευτική μέθοδο" και με αυτόν τον τρόπο κατορθώνει να δώσει ισχυρά κίνητρα, τα οποία φτάνουν μέχρι και τη συνεργασία στην κλασσική φυσιοθεραπεία.

Η θεραπευτική ιπασία διασκεδάξει

Πραγματικά δεν υπάρχει κάποια άλλη μέθοδος -φυσιοθεραπευτική- που να διασκεδάξει και όπου ο άνθρωπος με αναπηρία να χαίρεται κάθε φορά θεραπείας. Η θεραπευτική ιπασία προσφέρει σ' αυτούς ένα βασικό προτέρημα που πρέπει επίσης να αναφερθεί. Σε ανθρώπους με κινητική αναπηρία, ιδιαίτερα όταν αυτοί έχουν πολύ βάρος, όπως και σε ψυχικά δύσκολους ασθενείς, είναι το άλογο εκείνο το οποίο δέχεται το φυσικό βάρος, ενώ μειώνει την ψυχική ένταση του θεραπευτή. Στο τέλος αυτού του κεφαλαίου ως τονιστεί το εξής: Η θεραπευτική ιπασία δε φιλοδοξεί να αντικαταστήσει την κλασσική φυσιοθεραπεία που στηρίζεται σε νευροφυσιολογική βάση, όμως να τη συμπληρώσει αποτελεσματικά. Έτσι ο συνδυασμός των δύο μεθόδων σύμφωνα με το σχήμα: "μια φορά την εβδομάδα φυσιοθεραπεία στο στρώμα και μια επάνω στο άλογο" έχει αποδειχτεί πολύ καλή.

Άρνηση της κλασσικής φυσιοθεραπείας με σκοπό να πραγματοποιείται περισσότερη θεραπευτική ιπασία, θα πρέπει να αποφασίζεται μόνο όταν ανεξάρτητα από τους λόγους, δεν είναι δυνατόν να γίνει φυσιοθεραπεία, επειδή ο άνθρωπος με την αναπηρία δεν τη θέλει.

Πότε επιτρέπεται να εφαρμόζεται η θεραπευτική ιπασία και πότε όχι

Στο πέρασμα των προηγούμενων δεκαετιών, μέσα από λεπτομερείς παρατηρήσεις, εμπειρίες και επιστημονικές έρευνες δόθηκε μια ικανή σειρά από τομείς, όπου μπορεί να εφαρμοστεί η θεραπευτική ιπασία με επιτυχία.

Παράλληλα με τα ορθοπεδικά τραύματα, σημαντικοί είναι οι τομείς της εφαρμογής της σε κινητικές αναπηρίες μετά από βλάβη του κεντρικού νευρικού συστήματος, κινητική αναπηρία μετά από παιδική εγκεφαλοπάθεια και στην σκλήρυνση κατά πλάκας, στους ενήλικες.

Μπορούμε να πούμε, ότι οι περισσότεροι άνθρωποι που δέχτηκαν θεραπευτική ιπασία ήταν ασθενείς που έπασχαν από εγκεφαλική παράλυση. Επίσης στις παραπληγίες σαν αποτέλεσμα κακώσεων της σπονδυλικής στήλης και του νωτιαίου μυελού, όπως είναι στις περιπτώσεις της δισχιδούς ράχης με μηνιγγομυελοκήλη, φάνηκαν τα θετικά αποτελέσματα της θεραπευτικής ιπασίας.

Συγκριτικά με αυτές τις παθήσεις, και την σκλήρυνση κατά πλάκας, οι άλλες αναπηρίες που βοηθήθηκαν από τη θεραπευτική ιπασία ήταν λιγότερο δύσκολες. Εκεί όπου υπάρχουν ενδείξεις για μια θεραπευτική μέθοδο, δεν παύει να υπάρχουν και αντενδείξεις, όπου μερικές πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν, ιδιαίτερα στην παιδική εγκεφαλοπάθεια. Συχνά αναφέρεται η επιληψία στις αντενδείξεις. Η θεραπευτική ιπασία σ' αυτές τις περιπτώσεις, σύμφωνα με τη μακρά παρατήρηση, που ήταν σε θέση να κάνει ο συγγραφέας, πρέπει να αποφεύγεται, όταν η φαρμακευτική αγωγή του ασθενούς είναι ελλιπής ή αδύνατη, και υπάρχουν συχνά επιληπτικές κρίσεις. Απεναντίας σε παιδιά και νέους με σπάνιες κρίσεις δεν υπάρχουν λόγοι για να αποφεύγεται. Επίσης στην ασθένεια του SCHEUERMANN, όπου προσβεβλημένη είναι η σπονδυλική στήλη, το είδος αυτό της θεραπείας αντενδείκνυται.

Η απόφαση λαμβάνεται σ' αυτήν την περίπτωση από τον ορθοπεδικό που αντιμετωπίζει την πάθηση. Παρ' όλα αυτά και γι' αυτήν την απόφαση πρέπει να σκεφτεί κανείς, ότι όταν ακολουθείται το είδος της κινήσεως "βάδιση", οι κραδασμοί που δέχεται η σπονδυλική στήλη είναι χαμηλής τάσεως.

Επίσης και σε περιπτώσεις σκολιώςης πρέπει να ερωτάται ο ορθοπεδικός. Ίσως σε σοβαρές σκολιώσεις η θεραπευτική ιπασία αντενδείκνυται πλήρως. Σε ασθενείς με πάθηση του αίματος θα πρέπει να αποφεύγεται επίσης, παρ' όλο που η πιθανότητα για εξωτερική αιμορραγία μέσω τραυμάτων τις περισσότερες φορές υπεργοκείται. Εσωτερικές αιμορραγίες, όμως, μέσω κτυπημάτων δεν αποκλείονται. Απόλυτη αντένδειξη αποτελεί η αλλεργία σε σκόνη του ιπόδρομου και των τριχών του αλόγου.

Η ομάδα της θεραπευτικής ιπασίας

Απ' ότι αναφέραμε μέχρι τώρα, γίνεται φανερό ότι η ποιοτική διενέργεια της θεραπευτικής ιπασίας απαιτεί από το μέρος του θεραπευτή ειδικές γνώσεις και ικανότητες. Αυτό ισχύει περισσότερο για το φυσιοθεραπευτή, στα χέρια του οποίου βρίσκεται η ευθύνη για τη σωστή θεραπευτική αντιμετώπιση. Είναι αυτονόητο, ότι αυτός ο θεραπευτής πρέπει να έχει πλήρη κατάρτιση και πρακτική εμπειρία στην εξάσκηση της ιδιότητός του. Πέρα απ' αυτά όμως, θα πρέπει να έχει γνώσεις και ικανότητες που του επιτρέπουν να ξεχωρίσει το σωστό άλογο, γενικά, και, ειδικότερα, το σωστό άλογο για το συγκεκριμένο άνθρωπο με αναπηρία. Θα πρέπει, λοιπόν, να έχει αρκετή γνώση και μόρφωση όσον αφορά την ιπασία, γιατί βρίσκεται και εκείνος επάνω στο άλογο, και, ιδιαίτερα, όταν πρόκειται για μικρά παιδιά, ή ανθρώπους, οι οποίοι έχουν ελλιπή έλεγχο κορμού.

Η διενέργεια της θεραπευτικής ιπασίας, σαν παράμετρος της φυσιοθεραπείας, απαιτεί σε κάθε περίπτωση ένα παραπεμπτικό από το γιατρό, το οποίο εκδίδει είτε ο οικογενειακός είτε ο ειδικός γιατρός. Πέρα απ' αυτό η θεραπευτική ιπασία θα πρέπει να εποπτεύεται από κάποιον γιατρό, ο οποίος να έχει γνώση αυτής της θεραπευτικής μεθόδου. Η αγωγή που δέχεται το άλογο της θεραπείας και η συνεχής του εκγύμναση για να διατηρήσει και να βελτιώσει τη φυσική του κατάσταση, μέσα στα πλαίσια της εκπαίδευσής αυτής, που απαραίτητα θα δεχτεί, χρειάζονται ένα άτομο ειδικά εκπαιδευμένο προς αυτόν τον σκοπό, αν ο συγκεκριμένος φυσιοθεραπευτής δεν είναι ικανός να το κάνει ή δεν πραγματοποιείται από τους ανθρώπους που έχουν τη γενική ευθύνη των αλόγων.

Όχι λιγότερο σημαντικός από αυτόν του φυσικοθεραπευτή είναι και ο ρόλος του οδηγού του αλόγου. Αυτός δεν πρέπει μόνο να έχει πείρα με τα άλογα, αλλά και να ιπτεύει. Καθήκον του οδηγού κατά τη διεξαγωγή της θεραπευτικής ιπασίας είναι, να οδηγεί το άλογο σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που του δίδει ο φυσιοθεραπευτής. Είναι σημαντικό, ο οδηγός αυτός να έχει μια ιδιαίτερη σχέση με το δικό του άλογο, γι' αυτό είναι σκόπιμο να το ιπτεύει τακτικά ο ίδιος. Ευκαιριακά, και όταν πρόκειται για κάποιον άνθρωπο με βαριά αναπηρία, χρειάζεται και ένας ακόμα βοηθός, ο οποίος θα βοηθήσει το θεραπευτή να σταθεροποιήσει τον αναβάτη επάνω στο άλογο.

Το άλογο της θεραπείας

Το άλογο που θα χρησιμοποιηθεί στην θεραπεία, θα πρέπει να είναι, από άποψη χαρακτήρα, καλά προικισμένο: αυτό θα πει, να έχει μια ισορροπημένη ιδιοσυγκρασία, και να έχει σχέση εμπιστοσύνης και φιλίας με τον άνθρωπο.

Επιπλέον το άλογο θα πρέπει να έχει μύωδη ράχη και βήμα ρυθμικό και ευρύχωρο. Ιδιαίτερη σημασία για την εκλογή ενός αλόγου στην θεραπευτική ιπασία, αλλά και για τη συμμετοχή του σε σπορ των αναπήρων, είναι η λεπτομερής, ανάλογη και προς τον σκοπό αυτόν εξειδικευμένη παιδείσή του, η οποία λαμβάνει χώρα καθημερινά, τόσο, όταν είναι κάποιος έφιππος, όσο και όταν βρίσκεται κατά μήκος του διαδρόμου, ή ελεύθερα στον χώρο, παιδείση, η οποία πρέπει να σταθεροποιείται συνεχώς. Αυτή η εργασία μπορεί να γίνει μόνο από ανθρώπους που έχουν σχέση και γνώση με αυτό.

Το άλογο της θεραπείας δε θα πρέπει να γυμνάζεται με τα υπόλοιπα, γιατί εύκολα εξασθενεί, και, επίσης, χάνει την ευαισθησία του, που είναι αναγκαία στο είδος αυτό. Στην πραγματικότητα, κατά τη διάρκεια της θεραπείας δεν απαιτούνται πάρα πολλά από το άλογο, όσον αφορά τη μυϊκή του δύναμη, όμως, σε αντίθεση με αυτό, απαιτείται να έχει οπωσδήποτε πειθαρχία, συγκέντρωση, νευρική αντοχή και ανοχή. Ακόμα πρέπει να σκεφτούμε, ότι οι ψυχικές αξιώσεις απέναντι σε ένα τέτοιο άλογο κατά τη διάρκεια της θεραπευτικής ιππασίας, σε σύγκριση με τις αξιώσεις κατά τη διάρκεια ιππικών αγώνων είναι τόσο διαφορετικές, ώστε δε θα πρέπει να επιτρέπεται η συμμετοχή ενός αλόγου θεραπείας σε πρωταθλήματα.

Στον καθένα το άλογό του

Έχουν ειπωθεί πολλά για το ράτσα του αλόγου θεραπείας. Θα πρέπει κανείς να χρησιμοποιεί τα κανονικά άλογα θερμόαιμα -ή τα μικρότερα- πόνυ; Και για τις δύο περιπτώσεις υπάρχουν θετικοί λόγοι. Παρ' όλα αυτά, χωρίς αμφιβολία, μεταξύ των ειδικών μια τέτοια συζήτηση περιττεύει. Για τη θεραπεία, το σωστό άλογο είναι αυτό από το οποίο ο άνθρωπος με την αναπηρία ευνοείται περισσότερο, και το οποίο η θεραπευτική ομάδα εμπιστεύεται περισσότερο. "Μεγάλο άλογο - μικρό άλογο; Στον καθένα το άλογό του!"

Δεν είναι το είδος του αλόγου το αποφασιστικό κριτήριο - εδώ αποκλείονται τα πολύ μικρά πόνυ - αλλά ο χαρακτήρας του και ο τύπος της κινήσεώς του. Ακόμα και αν τα μεγάλα άλογα προτιμώνται για την ιππασία καθώς η ράχη έχει περισσότερους κραδασμούς και η συχνότητα του βηματισμού είναι χαμηλή, προτιμώνται επίσης για ορισμένους ασθενείς και συγκεκριμένες κινητικές αποκλίσεις και τα πόνυ, όπως τα πόνυ από την Ισλανδία, τύπου WELSH, CON- NEMARA, άλογα των φιόρδ, κ.ά. Αυτό που θα πρέπει να αποφεύγεται είναι η εμμονή σε ένα είδος αλόγου σαν το απολύτως καλύτερο και η άρνηση στις ικανότητες κάθε άλλου είδους αλόγων.

Συμπληρωματικοί τεχνικοί χώροι

Το άλογο, από τη φύση του, είναι ζώο της απόδρασης, το οποίο, υπό κανονικές συνθήκες σε καταστάσεις αιφνιδιασμού τρέπεται σε φυγή.

Μέσα από φροντισμένη εκπαίδευση, και σε απόλυτη εμπιστοσύνη του αλόγου προς τους ανθρώπους του περιβάλλοντός του και πάνω από όλα προς τον οδηγό του, αυτές οι αποδράσεις μπορούν να μειωθούν στο ελάχιστο. Όμως κανείς δε θα πρέπει να το διακινδυνεύει.

Η θεραπευτική ιππασία πρέπει να γίνεται σε ειδικούς χώρους, όπου δεν υπάρχουν ενοχλήσεις και όπου δε θα επιτρέπεται η είσοδος σε ανθρώπους που δεν έχουν άμεση σχέση με αυτήν. Η θεραπευτική ιππασία σε ελεύθερο πεδίο, σε ανοιχτό χώρο, έχει το πλεονέκτημα του καθαρού αέρα, του ήλιου και της φύσης, περικλείει, όμως, τον παράγοντα του αιφνιδιασμού και πρέπει να αποφεύγεται. Αν μπορεί κάποιος να εγγυηθεί, ότι ο χώρος της θεραπευτικής ιππασίας, όταν αυτή διενεργείται σε ελεύθερο χώρο, είναι σίγουρος από ενοχλήσεις, τότε μπορεί κανείς να το χρησιμοποιήσει. Σε κάθε περίπτωση, όμως, είναι καλύτερο να τον αποφύγει.

Εκεί όπου υπάρχει η δυνατότητα θα πρέπει να δημιουργηθεί μια ράμπα με πλατφόρμα, ώστε οι θεραπευτές να μπορούν να φέρουν κάποιον άνθρωπο με βαριά κινητική αναπηρία πάνω στο άλογο.

Παρ' όλα αυτά, όλοι όσοι ασχολούνται με τη θεραπευτική ιππασία έχουν επινοήσει και δοκιμάσει διάφορους τρόπους, για το πως θα επιβιβάσουν έναν άνθρωπο με σοβαρή αναπηρία χωρίς πρόσθετη βοήθεια στο άλογο.

Ένας δρόμος για τη βελτίωση κινητικών βλαβών

Η επτάχρονη ανάπηρη Κατερίνα, δεν κάνει "ιππασία", όταν, μια ή δύο φορές την εβδομάδα, έφιππη, κάνει τον περίπατό της χαρούμενη, υπερήφανη και ευτυχής, κάτω από τις οδηγίες της ειδικά εκπαιδευμένης φυσιοθεραπεύτριας.

Δέχεται με το άλογο φυσιοθεραπεία, η οποία εδώ ονομάζεται "θεραπευτική ιππασία" μετά από τη σύσταση του γιατρού, και που βελτιώνει σιγά-σιγά την κίνησή της.

Χρειάζεται πολύς χρόνος, καμιά φορά και χρόνια, μέχρι να είναι εμφανής η βελτίωση. **Ο στόχος της θεραπευτικής ιππασίας είναι η βελτίωση των κινητικών αναπηριών των ανθρώπων με εγκεφαλοπάθεια ή των ανθρώπων με σκλήρυνση κατά πλάκας**, όπου πολλές φορές η συγκεκριμένη μέθοδος προσφέρει περισσότερα από την κλασσική φυσιοθεραπεία.

Σε περίπτωση όπου η βελτίωση του ασθενούς είναι τόσο σημαντική, ώστε να μπορεί να πραγματοποιηθεί θεραπευτική ιππασία ως σπορ, δέχεται κανείς με ευγνωμοσύνη και χαρά αυτήν τη δυνατότητα, δεν αποτελεί όμως, και τον αρχικό στόχο της μεθόδου.

Όσον αφορά το ποσοστό των ατυχημάτων: Γύρω από αυτό εκτενείς στατιστικές έρευνες δίδουν σαφείς πληροφορίες: Το ποσοστό βρίσκεται κάτω από το 1/1000. Επομένως η πιθανότητα ατυχήματος, σε περίπτωση όπου η θεραπευτική ιππασία εκτελείται από ειδικευμένους θεραπευτές, είναι αμελητέα.

(www.disabled.gr)

2.15 RIDING PHYSIOTHERAPY - ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑ & ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΙΠΠΑΣΙΑ

Το πρόγραμμα "Riding Physiotherapy -Φυσιοθεραπεία & Θεραπευτική ιππασία" (RPT) διεξάγεται στις εγκαταστάσεις του Ιππικού Ομίλου Μεσογείων από την Ειδική Φυσιοθεραπεύτρια Ειρήνη Κάπαρη, υπεύθυνη προγράμματος. Τα προγράμματα πραγματοποιούνται με τη συμμετοχή θεραπευτικής ομάδας που περιλαμβάνει Σχολικό Ψυχολόγο, Εκπαιδευτή ιππασίας και 6 βοηθούς (φυσιοθεραπευτές, εργοθεραπευτές και γυμναστές ως οδηγοί των αλόγων και παινοί βοηθοί των ιπέων).

Οι συμμετέχοντες είναι παιδιά και ενήλικες που αντιμετωπίζουν κινητικά, αισθητηριακά, ψυχολογικά ή μαθησιακά προβλήματα και πραγματοποιούν ειδικό πρόγραμμα ασκήσεων πάνω στο άλογο που βρίσκεται σε συνεχή κίνηση (βάδην).

Τα προγράμματα περιλαμβάνουν ημίωρες ατομικές ή ομαδικές συνεδρίες. Χρησιμοποιούνται ένα έως τρία κατάλληλα επιλεγμένα και εκπαιδευμένα άλογα, με ειδικό εξοπλισμό και ειδικά βοηθητικά θεραπευτικά μέσα.

Το κόστος των συνεδριών είναι αντίστοιχο με το κόστος των συνεδριών φυσιοθεραπείας στο σπίτι.

Σε ποιους απευθύνεται

Η συγκεκριμένη μέθοδος αποκατάστασης απευθύνεται τόσο σε παιδιά ηλικίας άνω των 2 ετών, όσο και σε ενήλικες, χωρίς περιορισμό ορίου ηλικίας.

Ενδείξεις της μεθόδου αποτελούν οι εξής:

- Εγκεφαλική παράλυση (όλοι οι τύποι),
- κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις,
- απουσία άκρων,
- μυϊκή ατροφία, μυϊκή δυστροφία,
- κακώσεις νωτιαίου μυελού,
- δισχιδής ράχη,
- παραπληγία (παράλυση των κάτω άκρων),
- ημιπληγία (παράλυση σύστοιχου άνω και κάτω άκρου),
- σκλήρυνση κατά πλάκας,
- καρδιαγγειακές παθήσεις,
- διαταραχές του λόγου,
- προβλήματα όρασης - τύφλωση,
- προβλήματα ακοής,
- σύνδρομο Down,
- αυτισμός,
- νοητική υστέρηση,
- προβλήματα συμπεριφοράς,
- υπερκινητικότητα,
- δυσλεξία,
- μαθησιακές δυσκολίες,
- ψυχικές διαταραχές.

Αποτελέσματα

Τα θεραπευτικά αποτελέσματα που σημειώνονται και έχουν ερευνηθεί σε χώρες του εξωτερικού διεξοδικά, περιλαμβάνουν **κινητικά, ψυχολογικά και εκπαιδευτικά-παιδαγωγικά οφέλη.**

Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

- μείωση της σπαστικότητας και ομαλοποίηση του μυϊκού τόνου,
- βελτίωση ελέγχου κεφαλής, κορμού και λεκάνης,
- προώθηση σωστής στάσης σώματος,
- βελτίωση του λόγου (ποιότητα και ένταση αυτού)
- βελτίωση της ισορροπίας
- προώθηση και βελτίωση της βάδισης
- αύξηση του εύρους κινήσεων των αρθρώσεων
- αναχαίτιση παθολογικών προτύπων κίνησης και προώθηση των φυσιολογικών
- βελτίωση των προστατευτικών αντιδράσεων
- βελτίωση του συντονισμού
- ανάπτυξη του αισθητικοκινητικού και οπτικοκινητικού συστήματος
- βελτίωση της καρδιοαναπνευστικής λειτουργίας και της αντοχής
- ανάπτυξη της ομαδικότητας, της συνεργασίας και της κοινωνικοποίησης
- ανάπτυξη της αυτοπειθαρχίας και της υπομονής
- ανάπτυξη αυτοέλεγχου και υπευθυνότητας
- ελάττωση της εσωστρέφειας
- καλλιέργεια σεβασμού και αγάπης προς τα ζώα
- ανάπτυξη διαχωρισμού αντικειμένων, χρωμάτων, μεγεθών, γραμμάτων και αριθμών
- βελτίωση της συγκέντρωσης και της αντίληψης του ατόμου, καθώς και

- ανάπτυξη της αυτοεκτίμησης και της αυτοπεποίθησης που έχει ο ιππέας για τον εαυτό του
- Τέλος, η επαφή με το άλογο βελτιώνει κατά πολύ τα προβλήματα της ψυχικής σφαίρας

Με ποιους τρόπους

Κατά τη διάρκεια των συνεδριών RPT χρησιμοποιούνται άλογα κατάλληλα επιλεγμένα ως προς το βηματισμό τους (μήκος βήματος, ποιότητα κίνησης, στροφή λεκάνης, κατακόρυφη ανύψωση, εμβαδόν ράχης κ.α)

Επίσης τα άλογα αυτά εκπαιδεύονται τακτικά για το πρόγραμμα, δηλαδή υπακούουν ακόμη και μόνο με τη φωνή του φυσιοθεραπευτή (voice training), δεν ενοχλούνται από το κάθισμα ή την αλλαγή θέσεων των ιππέων εκ κινήσει, δέχονται τους πλαϊνούς βοηθούς του ιππέα και κάνουν με ευκολία αλλαγή ρυθμού βηματισμού (αργό, μεσαίο, γρήγορο βάδην).

Ο θεραπευτικός βηματισμός είναι μόνο το βάδην. Ο φυσιοθεραπευτής επιλέγει το κατάλληλο άλογο και τον κατάλληλο ρυθμό βηματισμού για κάθε περιστατικό.

Κατά τις συνεδρίες χρησιμοποιείται ειδικός εξοπλισμός, ειδικά βοηθητικά θεραπευτικά μέσα (σέλες, ηνία, σφήνες, αναβολείς, ζώνη γυμνιπτευτικής κ.α.) καθώς και ειδικά εκπαιδευτικά - παιδαγωγικά μέσα (παιχνίδια όπως μπάλες, κρίκοι, γράμματα, αριθμοί, χρώματα, ήχοι, κ.ά.).

Κατά τις συνεδρίες το άλογο κινείται σε ευθεία γραμμή, κύκλους, ημικύκλια, σερπαντίνες, ζιγκ-ζαγκ κ.α.

Ιστορία και εξωτερικό

Η χρήση του αλόγου ως θεραπευτικό μέσο είχε διαπιστωθεί στην Αρχαία Ελλάδα, όπως γνωρίζουμε από το βιβλίο του Ξενοφώντα «Περί Ιππικής». Επίσης, έχει περιγραφεί πως ο Ασκληπιός έδωσε τα άλογα στην ανθρωπότητα « για αυτούς που υποφέρουν από τραύματα, πληγές και ασθένειες που δεν μπορούν να θεραπευτούν.» (Mayberry, 1978).

Στην Αγγλία η χρήση των αλόγων ως θεραπευτικό μέσο ξεκίνησε στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, όπου χρησιμοποιήθηκαν τα άλογα για την αποκατάσταση τραυματισμένων στρατιωτών, στο Νοσοκομείο της Οξφόρδης. Το 1969 ιδρύθηκε ο οργανισμός “The British Riding for the Disabled Association of Chartered Physiotherapists” (RDA) με την υποστήριξη της βασιλικής οικογένειας.

Το ίδιο έτος δημιουργήθηκε στην Αμερική ο οργανισμός “The North American Riding for the Handicapped Association” (NARHA).

Η ανάπτυξη της θεραπευτικής ιππασίας όμως ξεκίνησε μετά του Ολυμπιακούς Αγώνες του Ελσίνκι το 1952, όπου η Δανέζα Liz Hartel κέρδισε το Ασημένιο Μετάλλιο στην Ιππική δεξιοτεχνία, όντας θύμα πολιομυελίτιδας το 1940, με μερική παράλυση και στα δύο της πόδια και βηματίζοντας μόνο με βακτηρίες. Από το έτος αυτό κι έπειτα η ίδια μαζί με τη φυσιοθεραπεύτρια της , Ulla Harpoth, ξεκίνησαν τη χρήση του αλόγου

ως θεραπευτικό μέσο για την αποκατάσταση ασθενών.

Σήμερα, προγράμματα Θεραπευτικής Ιππασίας διεξάγονται σε 42 χώρες, από περισσότερες από 200 θεραπευτικές ομάδες.

Ενδεικτικά αναφέρονται κάποιες χώρες:
Ελλάδα, Γερμανία, Γαλλία, Φινλανδία, Σουηδία, Νορβηγία, Δανία, Ισπανία, Ιταλία, Τσεχία, Ουγγαρία, Αυστρία, Βέλγιο, Αγγλία, Πολωνία, Αυστραλία Καναδάς, Αργεντινή, Βραζιλία, Μεξικό, Ισραήλ, Ρωσία, Η.Π.Α., Ιαπωνία, Κίνα κ.ά.

Κάθε τρία έτη λαμβάνει χώρα το Παγκόσμιο Συνέδριο Θεραπευτικής Ιππασίας, όπου παρουσιάζονται νέες έρευνες και πραγματοποιούνται ενδιαφέρουσες συζητήσεις μεταξύ των ειδικών θεραπειών όλων των ειδικοτήτων (φυσιοθεραπευτών, ιατρών, ψυχολόγων, λογοθεραπευτών, κ.α.) . Το τελευταίο συνέδριο πραγματοποιήθηκε στη Βουδαπέστη τον Ιούνιο του 2003, ενώ το επόμενο έχει προγραμματιστεί φέτος στη Βραζιλία.

(www.specialeducation.gr)

2.16 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΙΠΠΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Η Βιομηχανία Γάλακτος ΚΡΙ-ΚΡΙ Α.Ε. είναι ο αποκλειστικός χορηγός του προγράμματος θεραπευτικής Ιππασίας για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Σε συνεργασία με το ειδικό Σχολείο Σερρών και τον Ιππικό Σύλλογο Σερρών ξεκίνησε μια φιλόδοξη προσπάθεια εναλλακτικής μορφής θεραπείας, που στόχο έχει τόσο την βελτίωση της φυσικής κατάστασης όσο και την ανάπτυξη της διανοητικής ικανότητας των παιδιών με ειδικές ανάγκες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι για πρώτη φορά εφαρμόζεται παρόμοιο πρόγραμμα σε επαρχιακή πόλη της Ελλάδος.(βλέπετε παράρτημα 4, εικόνα 5)

(www.krikri.gr)

2.17 ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

Προτού ξεκινήσει το αφιέρωμα αξίζει να αναφέρουμε πως στην Μύκονο νοικιάζονται πιστοποιημένα προσπελάσιμα δωμάτια. Η πιστοποίηση έγκειται στο ότι ο ιδιοκτήτης τους ζει ο ίδιος κάτω από συνθήκες παραπηληγίας.

Τα παρακάτω ξενοδοχεία φέρονται ως προσπελάσιμα από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού.

Acqua Marina Resort, 84400 Tserdakia, tel. 0284-43281

Agios Stefanos Kastro, 84600 Agios Stefanos, tel. 0289-23176

Akroyali, 84600 Mikonos, tel. 0289-22125

Aphroditi-Paradise Beach, 84600 Mikonos, tel. 0289-71367/8
Apollonia Bay, 84600 Mikonos, tel. 0289-27890/5
Archipelagos, 84600 Kalo Livadi, tel. 0289-72012
Astir of Paros, 84401 Naoussa, tel. 0284-51976/84
Belonia Villas, 84700 Thira, tel. 0286-31138
Belvedere, 84600 Mikonos, tel. 0289-25122/5
Daedalus, 84700 Thira, tel. 0286-22834
Dorion, 84600 Ornos, tel. 0289-28270/1
El Greco, 84700 Thira, tel. 0286-24946/7
Faros Village, 84100 Azolimnos, tel. 0281-61661
Kosmoplaz, 84600 Platis Gialos, tel. 0289-26046
Kouros, 84600 Mikonos, tel. 0289-25381/3
Kouros Village, 84700 Thira, tel. 0286-81972/4
Lady Anna, 84600 Platis Gialos, tel. 0289-22221
Nomikos Villas, 84700 Firotstefani Thiras, tel. 0286-23887
Palladium, 84600 Mikonos, tel. 0289-25925
Petassos Beach, 84600 Mikonos, tel. 0289-23437/8
Porto Naxos, 84300 Naxos, tel. 0285-23970/2
Porto Tango, 84200 Tinos, tel. 0283-24411
Rose-Bay, 84700 Kamari, tel. 0286-33650/2
Santa Marina 5, 84600 Mikonos, tel. 0289-23220
Scorpios, 84700 Monolithos, tel. 0286-33666
Afroditi 2, 84700 Kamari, tel. 0286-32760/3
Anastassios-Sevasti, 84600 Mikonos, tel. 0289-23550
Anemomylos, 84011 Fologandros, tel. 0286-41309
Arkoulis, 84401 Naoussa, tel. 0284-524662/4
Blue Horizon, 84003 Faros Sifnou, tel. 0284-71442
Cavos Al Sostis, 84200 Tinos, tel. 0283-24224/5
Chroma, 84400 Paros, tel. 0284-52690/1
Dionyssos, 84001 Ios, tel. 0286-91215
Dionyssos, 84600 Mikonos, tel. 0289-23313
Drossos, 84700 Perissa, tel. 0286-81639
Eri, 84400 Paros, tel. 0284-23360
Golden Milos Beach, 84800 Milos, tel. 0287-31307/8
Harissi, 84600 Vrissi, tel. 0289-24162
Kokkina Beach, 84100 Finikas, tel. 0281-43010
Kontaratos Bay, 84401 Naoussa, tel. 0284-51693
Koumbara Sunset, 84001 Ios, tel. 0286-91956
Penelope, 84600 Kalo Livadi, tel. 0289-71654/5
Pigi Sariza, 84500 Andros, tel. 0282-23799
Proteas, 84300 Agios Prokopis, tel. 0285-26134/5
Stagira, 84500 Andros Hora, tel. 0282-23525
Strogili, 84700 Kamari, tel. 0286-32802
Sunrise, 84600 Ano mera, tel. 0289-72201
Vidalis Studios, 84200 Kionia, tel. 0283-22686
Vigla, 84008 Amorgos, 0285-73288
Agia Anna, 84300 Naxos, tel. 0285-41870
Aktaeon, 84400 Logaras, tel. 0284-41098
Alexandra, 84100 Siros, tel. 0281-42540
Aphrodite of Milos, 84800 Adamas, tel. 0287-22020

Artemonas, 84003 Sifnos, tel. 0284-31303
Benois, 84100 Siros, tel. 0281-42833
Blue Sea, 84100 Siros, tel. 0281-43307
Cyclades, 84100 Siros, tel. 0281-42255
Far Out Village II, 84001 Milopotas, tel. 0286-92305/6
Georgy, 84400 Paros (Parikia), tel. 0284-21667
Ghiannis Antipariotis, 84400 Paros, tel. 0284-22797
Halaris, 84100 Siros, tel. 0281-87111
Katerina, 84300 Agios Prokopis, tel. 0285-42537
Kiki, 84003 Sifnos, tel. 0284-32329
Markos Beach, 84001 Ios, tel. 0286-91571
Matoyanni, 84600 Mikonos (Town), tel. 0289-22217
Mykonos Beach, 84600 Mikonos, tel. 0289-22572/3
Myrto, 84003 Sifnos, tel. 0284-32055
Petres, 84401 Paros, tel. 0284-52467
Portiani, 84801 Adamas, tel. 0287-22940
Santa Maria, 84801 Milos, tel. 0287-21949
Vyzantio Beach, 84200 Agios Sostis, tel. 0283-22405
Zorbas, 84701 Thira, tel. 0286-25040
Christina, 84700 Thira, tel. 0286-81362
Iliovassilema, 84600 Mikonos, tel. 0289-23013
Cyclades, 84005 Serifos, tel. 0281-51315
Folia, 84300 Naxos (Town), tel. 0285-22210
Myconian Ambassador, 84600 Platis Gialos, tel. 0289-24233
Tharroe, 84600 Vrissi, tel. 0289-27370/4

<http://www.disabled.gr>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ

ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΕΣ

3.1 MINOAN LINES

Για αυτούς που οι ανάγκες τους είναι ξεχωριστές, η MINOAN LINES διαθέτει:

- * ειδικά διαμορφωμένες καμπίνες,
 - * κοινόχρηστους χώρους
 - * και συστήματα μεταφοράς στις κυλιόμενες σκάλες.(βλέπετε Παράρτημα 4, εικόνα 6)
- (www.greekferriew.gr/minoan-services.htm)

3.2 ΠΡΟΣΒΑΣΗΜΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΓΙΑ ΑΜΕΑ ΜΕ ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΚΑ ΣΚΑΦΗ ΑΝΟΙΧΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

Τον Σεπτέμβριο του 2003, μια πρωτοποριακή ιδέα γεννήθηκε: να προσφέρονται ιστιοπλοϊκά σκάφη ανοιχτής θάλασσας σε ανθρώπους με αναπηρίες!

Τα ΑΜΕΑ έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον , με την ελπίδα να υπήρχε έστω και μια πιθανότητα να πραγματοποιηθεί αυτή η πρόταση, έστω και αν κάποιιοι κακεντρεχείς προφασίστηκαν ότι κάτι τέτοιο χαρακτηρίζεται απίθανο.

Μετά από ένα διάστημα 4-5 μηνών, η όλη ιδέα έδειχνε σχεδόν αδύνατη να πραγματοποιηθεί, όμως υπήρχαν κάποιιοι, οι οποίοι χωρίς να προσδοκούν κανένα όφελος, στήριζαν ψυχολογικά και ενεθάρρυναν να συνεχιστεί η προσπάθεια.

Πως να τους απογοητεύσουν, αφού τους βλέπανε με τα μάτια της φαντασίας τους, να ταξιδεύουν ήδη στις ομορφιές του Σαρωνικού, ενώ ο Φλεβάρης είχε έρθει, και τα σκάφη παρέμεναν χωρίς ειδικές τροποποιήσεις.

Έν τέλει μετά από 12 -16 ώρες εργασίας ημερησίως, 7 ημέρες την εβδομάδα, και για δυο μήνες, το πρώτο προσπελάσιμο ιστιοπλοϊκό σκάφος στην Ελλάδα, και το μοναδικό στον κόσμο που μπορεί να φιλοξενήσει ΑΜΕΑ, και να προσφέρει θαλάσσιες διακοπές, με σκάφη ανοιχτής θάλασσας, χωρίς όρους και προϋποθέσεις... το ΣΟΛΙΣ ΙΝΒΙΚΤΙΣ ολοκληρώθηκε!

Κάποια δείγματα κατασκευών που προϋπήρχαν και αποτέλεσαν έμπνευση για το συγκεκριμένο σχέδιο , υπέστησαν σημαντικές βελτιώσεις , όπως ειδικούς ντόκους,

υποχρεωτική πλαγιοδέτηση, συνθήκες λίμνης, κ.α.

Είναι πλέον γεγονός, ότι ένας άνθρωπος με αναπηρία, ή με ειδικές ικανότητες, μπορεί με τους φίλους του, την παρέα του ή την οικογένεια του, να ευχαριστηθεί τις διακοπές του μαζί μας. Τα σκάφη είναι ιδανικά για οικογένειες με μικρά παιδιά, ηλικιωμένους, εγκύους γυναίκες, και γενικά για όσους αγαπάνε την θάλασσα και επιθυμούν την άνεση και την εύκολη και ασφαλή πρόσβαση.

Στα άμεσα σχέδια, εκτός από τις διακοπές, είναι και η συμμετοχή σε αγώνες ιστιοπλοΐας ανοιχτής θάλασσας με πλήρωμα ΑΜΕΑ, και η δημιουργία σχολής ιστιοπλοΐας ανοιχτής θάλασσας επίσης για ΑΜΕΑ. Ο Ιστιοπλοϊκός Όμιλος Πειραιά, έχει δείξει με πολλούς τρόπους την ευαισθησία του στα θέματα ιστιοπλοΐας για όλους, αφού ήδη φιλοξενεί τα σκάφη του Sailability Hellas και αθλητές της παραολυμπιάδας. Επίσης διοργάνωσε και φιλοξένησε στις εγκαταστάσεις του το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα ιστιοπλοΐας για ΑΜΕΑ, τον περασμένο Σεπτέμβριο. Συμπερασματικά λοιπόν, αποτελεί την κατάλληλη στέγη για να φιλοξενήσει και να υποστηρίξει όλη αυτή την προσπάθεια από εδώ και στο εξής.

Στόχος αυτού του επιτεύγματος είναι, να διαδοθεί σε όλον το κόσμο πως στην Ελλάδα μπορούμε να πετύχουμε στόχους που χώρες πιο προηγμένες από εμάς, δεν έχουν πετύχει. Οι διακοπές για άτομα με αναπηρίες είναι γεγονός, και ακόμα κι αν οι δρόμοι και τα πεζοδρόμια μας δεν είναι τόσο φιλόξενα, οι θάλασσες μας είναι!(βλέπετε Παράρτημα 4, εικόνα7-7.2)

(www.crisxx.gr)

3.3 ΣΚΑΦΗ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΓΙΑ ΑΜΕΑ

Μια καινούργια προοπτική στις διακοπές για όλους και ειδικά για άτομα με κινητικές δυσκολίες, χρησιμοποιώντας το σκάφος SOLIS INVICTIS, το μοναδικό πλήρως προσβάσιμο σκάφος ανοιχτής θάλασσας, ακόμα και για όσους χρησιμοποιούν αναπηρικές καρέκλες, καθώς και τα σκάφη ΠΑΠΑΖΑΥΣ και ΜΕΛΟΝΤΥ. Η σχεδίαση των σκαφών επιτρέπει την εύκολη επιβίβαση-αποβίβαση στο ίδιο επίπεδο με την προβλήτα χωρίς αλλαγές επιπέδων, σκαλάκια ή άλλα εμπόδια στον χώρο διαβίωσης -σαλόνι - κουζίνα -ψυγεία κλπ.

Κατά την διάρκεια των διακοπών οι επιβάτες απολαμβάνουν την θέα, την θάλασσα, την σκιά ή τον ήλιο συμμετέχοντας καθ' όλη την διάρκεια με την παρέα τους, σε όλες τις δραστηριότητες, πλήρως προστατευμένοι από το κρύο, ζέστη, βροχή, αέρα.

Η μοναδικότητα αυτών των σκαφών, έγκειται στην πρωτοποριακή ιδέα των κατασκευαστών, να δημιουργήσουν πλατιά σκάφη που οι επιβάτες του θα διαβιώνουν σε ένα επίπεδο, με βασική προτεραιότητα την άνεση, την ασφάλεια, και την παροχή δυνατότητας για απολαυστικές διακοπές και ιστιοπλοΐα.

Με προσιτό κόστος ανά άτομο, και παρουσία έμπειρων σκίπερ πραγματοποιούνται ο εκδρομές στον Αργοσαρωνικό, μονοήμερες, διήμερες και εβδομαδιαίες, σε όμορφους κόλπους, και σε λιμάνια με εύκολη πρόσβαση, όπως παλαιά Επίδαυρος, Αίγινα,

Μέθανα, Πόρος, Ύδρα, Σπέτσες και άλλα.

Ο Σαρωνικός κόλπος προσφέρεται για ιστιοπλοΐα, αφού σε αποστάσεις από 2 μέχρι 4 το πολύ ώρες ημερησίως, μπορούν να επισκέπτονται όμορφες παραλίες, ιστορικά μέρη, γραφικά λιμάνια, ποικιλία τοπίων και εμπειριών. Στον Σαρωνικό επικρατούν ήπιοι καιροί, συνήθως από 3 μέχρι το πολύ 5 μποφόρ με αποτέλεσμα να απολαμβάνουν το ταξίδι χωρίς την παραμικρή ταλαιπωρία και με απόλυτη ασφάλεια. Η επιλογή των λιμανιών, γίνεται με βάση την εύκολη πρόσβαση, την ασφάλεια, και την ευχαρίστηση των επιβατών.

Μονοήμερες εκδρομές και διήμερες (Αίγινα/ Παλαιά Επίδαυρο/ Πόρο) εβδομαδιαίες, δεκαπενθήμερες εκδρομές (όλα τα νησιά του Αργοσαρωνικού και ακτές Πελοποννήσου μέχρι την Μονεμβασιά) που περιλαμβάνουν:

έμπειρο καπετάνιο

ξεναγήσεις/ εκδρομές στα αξιοθέατα (μουσεία, αρχ. χώροι κλπ)

πρωινό, ελαφρύ γεύμα, φρούτα και σνακ στην διάρκεια του ταξιδιού

κρύο νερό, αναψυκτικά και χυμούς.

φόροι, λιμενικά τέλη, ασφάλιστρα προσωπικού ατυχήματος επιβατών

καύσιμα, καθαρισμός

ελεύθερη χρήση όλου του εξοπλισμού του σκάφους

σεντόνια- πετσέτες και λοιπός ξενοδοχειακός εξοπλισμός

Οι εκδρομές διοργανώνονται με βάση το ότι οι καμπίνες είναι διπλές, οπότε η κάθε καμπίνα θα μοιράζεται από 2 άτομα.

Προκειμένου να εξυπηρετηθούν καλύτερα όσοι έχουν σοβαρές κινητικές δυσχέρειες, έχουν γίνει οι εξής μετασκευές στο σκάφος ΣΟΛΙΣ ΙΝΒΙΚΤΙΣ (και ακολουθούν και τα άλλα σκάφη):

τοποθέτηση μόνιμης πλατιάς ανοξείδωτης πασαρέλας εισόδου, 90 cm, ώστε να διευκολυνθεί περισσότερο η ασφαλής και άνετη επιβίβαση.

κατασκευή ειδικής καρέκλας με ροδάκια, για την ευκολότερη μετακίνηση μέσα στις καμπίνες.

Ηλεκτροϋδραυλική πλατφόρμα-ασανσέρ για την πρόσβαση από τους κυρίως χώρους διαβίωσης στις καμπίνες και στις τουαλέτες.

εξοπλισμός του σκάφους με επιπλέον χειρολαβές στήριξης και ζώνες ασφαλείας τεσσάρων σημείων στα καθίσματα.

Τρία γερανάκια για την μεταφορά από το αναπηρικό κάθισμα στους καναπέδες, στην τουαλέτα και στο κρεβάτι με ειδικό σλινγκ.

Προσαρμογή της τουαλέτας για να είναι λειτουργική για άτομα με αναπηρίες. Επίσης, οποιαδήποτε μετασκευή προταθεί προκειμένου να διευκολυνθεί κι άλλο την παραμονή των ατόμων στο σκάφος είναι δεκτή για υλοποίηση.

Σημειωτέον ότι τα σκάφη φέρουν τον μέγιστο εξοπλισμό ασφαλείας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για πλώδες μεγάλης ακτοπλοΐας, μέχρι και 10 επιβάτες. (βλέπετε παράρτημα 4, εικόνα 11)

(www.dryachting@hotmail.com)

3.4 ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

Είναι το μόνο ταξιδιωτικό γραφείο στην Ελλάδα, μέχρι σήμερα, που ειδικεύεται σε δρομολόγια και ξεναγήσεις για άτομα με κινητικά προβλήματα. Μπορεί να ικανοποιήσει όλες τις ταξιδιωτικές ανάγκες τους, παρέχοντάς μέσα μετακίνησης, δωμάτια σε ξενοδοχεία, και οδηγούς που συνοδεύουν σε ιστορικές τοποθεσίες και αξιοθέατα στην Ελλάδα και στην Ευρώπη. Μπορεί επίσης να εξασφαλίσει συνεδριακούς χώρους για την επιχείρηση τους ή, αν προτιμάνε, να δημιουργήσουνε ένα πρόγραμμα φτιαγμένο ειδικά για αυτούς με οποιαδήποτε από τα παραπάνω χαρακτηριστικά.

Έχει πάνω από 20 χρόνια εμπειρίας ως ταξιδιωτικό γραφείο (ίδρυση της Christianakis Tours το 1981 και στη συνέχεια επέκταση των δραστηριοτήτων τους με την ίδρυση της Christianakis Travel το 1999) και εγγυάται την καλύτερη εξυπηρέτηση. Η βαθιά γνώση του για την Ελλάδα και την Ευρώπη, η αποδοτικότητα του και οι πιο ανταγωνιστικές τιμές, έχουν καθιερώσει την εταιρία ως μια μεγάλη δύναμη στον Ελληνικό τουρισμό σήμερα.

Απασχολεί ένα εξαιρετικό προσωπικό που βρίσκεται στη διάθεσή των ατόμων αυτών οποιαδήποτε στιγμή, για να τους συμβουλέψει, να τους προτείνει ιδέες και να συνεργαστεί μαζί τους με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

(www.christianakis.gr)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

4.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ “ΕΡΜΗΣ”

Η διοργάνωση των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων αποτέλεσε μία μεγάλη ευκαιρία για αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των Αθηναίων, αλλά και όλων των Ελλήνων.

Λόγω των Αγώνων που διεξήχθησαν στην Αθήνα το 2004, θεωρήθηκε απαραίτητη η συνεισφορά του επιχειρηματικού κόσμου. Οι θετικές επιπτώσεις των Αγώνων σχετίζονται όχι μόνο με την εικόνα και τις υποδομές της πόλης, αλλά και με τις παρεχόμενες στους πολίτες υπηρεσίες σε όλα τα επίπεδα της καθημερινής ζωής. Αναβάθμιση, μεταξύ άλλων, των παρεχόμενων υπηρεσιών από τις επιχειρήσεις τόσο στους επισκέπτες των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων όσο και στον Έλληνα πολίτη-καταναλωτή πριν και μετά το 2004.

Στο πλαίσιο αυτό, η Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004 και τα Επιμελητήρια των Ολυμπιακών πόλεων (Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών, Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης, Επιμελητήριο Αχαΐας, Επιμελητήριο Ηρακλείου, Επιμελητήριο Μαγνησίας) υλοποίησαν το πρόγραμμα “ΕΡΜΗΣ – προςβάσιμη επιλογή”.

Στόχος του προγράμματος είναι η βελτίωση της προσβασιμότητας των επιχειρήσεων για όλους τους πολίτες. Με απλές και όχι δαπανηρές μετατροπές, οι επιχειρήσεις – εμπορικά καταστήματα, επιχειρήσεις αναψυχής, χώροι εστίασης, φαρμακεία, κ.ά. – οι οποίες συμμετείχαν στο πρόγραμμα κρίθηκαν “φιλικές” όχι μόνο για τα άτομα με αναπηρία, αλλά και για όλα τα εμποδιζόμενα στην κίνησή τους άτομα, κατηγορία που περιλαμβάνει ποσοστό περίπου 50% του συνολικού πληθυσμού.

Το πρόγραμμα “ΕΡΜΗΣ – προςβάσιμη επιλογή” έχει πλέον ολοκληρωθεί. Η πραγματοποίηση των ελέγχων των επιχειρήσεων που δήλωσαν συμμετοχή στο πρόγραμμα ολοκληρώθηκε επιτυχώς, τόσο στην Αθήνα όσο και στις άλλες Ολυμπιακές πόλεις στα μέσα Απριλίου 2004. Όλες οι παρεμβάσεις οι οποίες έγιναν από τις επιχειρήσεις στα καταστήματα τους, αποτελούν μια πολύτιμη κληρονομιά, τόσο για τα άτομα με αναπηρία, όσο και για το σύνολο των πολιτών και επισκεπτών της χώρας μας. Η αναγνώριση και προβολή των επιχειρήσεων αυτών έγινε μέσω του Οδηγού επιχειρήσεων του προγράμματος.

Ο Οδηγός αυτός, ο οποίος περιλαμβάνει όλες τις επιχειρήσεις ανά κατηγορία και πόλη, κυκλοφόρησε τον Ιούνιο του 2004 και διανεμήθηκε σε όλους τους ενδιαφερόμενους, όπως Έλληνες και ξένους επισκέπτες των Αγώνων, αθλητές, δημοσιογράφους κλπ.

Τέλος, κατά τη διάρκεια του Ιουνίου 2004, πραγματοποιήθηκαν ειδικές τελετές προς τιμήν των επιχειρήσεων οι οποίες έγιναν «φιλικές» σε εμποδιζόμενα στην κίνησή τους άτομα. Σε αυτές τις τελετές απονεμήθηκε ειδικό αυτοκόλλητο σήμα που

επικολλήθηκε στις προθήκες των καταστημάτων και επισημαίνει την προσβασιμότητα τους. (βλέπετε παράρτημα 4, εικόνα 8)

(www.athens2004.gr)

4.2 ΑΘΗΝΑ ΜΙΑ ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΗ ΠΟΛΗ ΛΟΓΟ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ

Η Αθήνα, με αφορμή τους Ολυμπιακούς και ιδιαίτερα τους Παραολυμπιακούς Αγώνες του 2004, μετατράπηκε σε πόλη φιλική στα άτομα με αναπηρίες, τόνισε σε ανακοίνωσή της η Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων "Αθήνα 2004", με την οποία παρουσίασε τις αναγκαίες παρεμβάσεις και τις προδιαγραφές που θα έπρεπε να πληρούν οι Ολυμπιακές και Παραολυμπιακές εγκαταστάσεις για τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες.

Σημειώνεται ότι η "Αθήνα 2004", σε συνεργασία με τα υπουργεία και τους άλλους φορείς που εμπλέκονταν στην διοργάνωση, συνέταξαν τις προδιαγραφές τις οποίες έπρεπε να πληρούν οι Ολυμπιακές και Παραολυμπιακές εγκαταστάσεις, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα όλων των χώρων τους στα άτομα με αναπηρίες, με οποιαδήποτε ιδιότητα και αν αυτά παραβρεθούν στους χώρους των εγκαταστάσεων (π.χ. ως θεατές, αθλητές, δημοσιογράφοι κλπ) καθώς και της αυτόνομης και ασφαλούς διακίνησής τους, τόσο μεταξύ των εγκαταστάσεων, όσο και γενικότερα στην πόλη.

Οι προδιαγραφές - οδηγίες στάλθηκαν στους φορείς προκειμένου να τις ενσωματώσουν στα σχέδια και τις κατασκευές τους, έτσι ώστε τα ειδικά αυτά έργα να μείνουν ως κληρονομιά στην Αθήνα από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004.

(www.athens.gr)

4.3 Η ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Από το Μάιο του 2000 λειτουργεί Συμβουλευτική Επιτροπή για θέματα προσβασιμότητας ΑΜΕΑ που απαρτίζεται από εξειδικευμένα στελέχη (μηχανικούς) όλων των εμπλεκόμενων Υπουργείων και Φορέων (ΥΠΕΧΩΔΕ, Υπ. Μεταφορών, Υπ. Υγείας, ΓΓΑ, Ελληνική Παραολυμπιακή Επιτροπή, κτλ.). Η Επιτροπή αυτή έχει ως σκοπό τον αποτελεσματικότερο συντονισμό των φορέων, την παροχή συμβουλών και την επισήμανση προβλημάτων που σχετίζονται με την προσβασιμότητα.

Παράλληλα, στα Μνημόνια Συναντίληψης της "Αθήνα 2004" με τα αρμόδια Υπουργεία και Φορείς, το μείζον θέμα της αυτόνομης εξυπηρέτησης των ατόμων με αναπηρία είχε επισημανθεί και προβλεφθεί με συγκεκριμένες αναφορές. Και αυτό δεν αφορά μόνο τις αθλητικές εγκαταστάσεις, αλλά και το σύνολο των δημόσιων και κοινόχρηστων χώρων της πόλης. Άλλωστε, η ύπαρξη ή μη υποδομών προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρία αποτελεί δείγμα πολιτισμού και κοινωνικής ανάπτυξης αλλά και υποχρέωση της Πολιτείας, όπως επανειλημμένα έχει τονιστεί από την "Αθήνα 2004".

(www.athens.gr)

4.4 ΟΙ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

Σύμφωνα με τις προδιαγραφές που συνέταξε η Γενική Διεύθυνση Ολυμπιακών Έργων σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Παραολυμπιακών Αγώνων της "Αθήνα 2004", τόσο κατά την σύνταξη τευχών δημοπράτησης όσο και κατά την εκπόνηση των μελετών πρέπει να λαμβάνεται υπόψη: η ανάγκη σχεδιασμού των εξυπηρετήσεων για άτομα με αναπηρίες, με μέτρο τον χρήστη αναπηρικού αμαξιδίου, ο οποίος αποτελεί την δυσμενέστερη περίπτωση, αλλά και οι ιδιαιτερότητες αντίληψης των άλλων κατηγοριών, π.χ. ατόμων με προβλήματα όρασης και ακοής. Ειδικότερα:

Ιδιαίτερη μέριμνα λήφθηκε για την πρόβλεψη και κατάλληλη διαμόρφωση των σημείων αποβίβασης και επιβίβασης των μέσων μαζικής μεταφοράς, καθώς και γενικότερα των χώρων πέριξ των εγκαταστάσεων που διαμορφώθηκαν για Ολυμπιακή και Παραολυμπιακή χρήση, ώστε να εξυπηρετούνται και άτομα με αναπηρίες. Επισημαίνεται ότι η χωροθέτηση των προσβάσιμων αυτών σημείων πρέπει να προβλέπεται όσο το δυνατόν πλησιέστερα στις προσβάσιμες εισόδους των εγκαταστάσεων.

Εφόσον οι μελέτες περιλαμβάνουν διαμόρφωση θέσεων στάθμευσης για μεταολυμπιακή χρήση, σε ποσοστό 5% του συνόλου κατασκευάστηκαν με διαστάσεις που να εξυπηρετούν τα οχήματα ατόμων με αναπηρία (I.X. ή VAN).

Όλες οι εισοδοί των εγκαταστάσεων είναι προσβάσιμες σε βαδίζοντα άτομα με αναπηρίες. Τουλάχιστον το 50% των προβλεπόμενων εισόδων είναι προσβάσιμες σε χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων.

Ειδικά για τις ράμπες, κατασκευάστηκαν με μέγιστη κλίση 5%, σοβατεπί ύψους 0,05-0,10μ και στις δύο πλευρές και τελική επίστρωση σταθερή, αντιολισθητική και μη ανακλαστική. Σε όλο το μήκος τους και στις δύο πλευρές τοποθετήθηκαν χειρολισθήρες, που συνεχίζονται στα πλατύσκαλα, και εξέχουν κατά την οριζόντια κατεύθυνση τουλάχιστον κατά 0,30μ στην αρχή και το πέρας της ράμπας. Τόσο η αρχή όσο και το πέρας της ράμπας επισημαίνονται με λωρίδα πλάτους 0,30 - 0,40 μ. ειδικών πλακιδίων με έντονες φωλίδες σε έντονο κίτρινο χρώμα.

(www.athens.gr)

4.5 ΟΙ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Στις αθλητικές εγκαταστάσεις προβλέπονται ειδικές θέσεις για χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων, με την κατάλληλη σήμανση και διαστάσεις, σε ποσοστό 1% του συνολικού αριθμού θέσεων της εγκατάστασης. Η οπτική επαφή των χρηστών αναπηρικών αμαξιδίων με τον αθλητικό χώρο εξασφαλίζεται ακόμη και στην περίπτωση ύπαρξης όρθιων θεατών μπροστά από αυτούς. Οι θέσεις αυτές επιθυμητό ήταν να γειτνιάζουν άμεσα με συμβατικές θέσεις για τους συνοδούς των ατόμων με

ειδικές ανάγκες και να εντάσσονται στη γενική χωροθέτηση των καθισμάτων. Ειδικότερα για εγκαταστάσεις που υποστήριξαν την τέλεση Παραολυμπιακών Αγώνων, επιβλήθηκε η πρόβλεψη χώρων επί πλέον θέσεων για θεατές-χρήστες αμαξιδίων.

Σε κάθε συγκρότημα χώρων υγιεινής, προβλέπεται ένας προσβάσιμος χώρος ανά φύλο ή κατ' ελάχιστον ένας χώρος κοινός και για τα δύο φύλα, με κατάλληλες διαστάσεις και εξοπλισμό. Σε κάθε περίπτωση οι προσβάσιμοι χώροι υγιεινής δεν είναι λιγότεροι από το 5% του συνολικού αριθμού των χώρων υγιεινής.

Όλες οι υποστηρικτικές υπηρεσίες των αθλητικών εγκαταστάσεων (χώροι εστίασης, καταστήματα, χώροι εξυπηρέτησης δημοσιογράφων κλπ) είναι προσβάσιμες σε άτομα με αναπηρίες.

Όλα τα αποδυτήρια είναι προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρίες, ενώ όπου προβλέπονται ξενώνες ένα ποσοστό 10% των προβλεπόμενων δωματίων είναι επίσης προσβάσιμο σε άτομα με αναπηρίες.

Όλες οι προβλεπόμενες προσβάσιμες εξυπηρετήσεις σημαίνονται με το Διεθνές Σύμβολο Πρόσβασης και με ανάγλυφη ή σε γραφή Braille σήμανση.

Όπου προβλέπεται οπτική αναγγελία σήμανσης (π.χ. φώτα διαβάσεων) λαμβάνεται μέριμνα ώστε να υπάρχει και αντίστοιχη ακουστική και αντίστροφα.

Σε όλους τους εξωτερικούς χώρους - όπου αυτοί διαμορφώθηκαν - επιβλήθηκε η κατασκευή "οδηγού τυφλών" από τις προσβάσιμες θέσεις στάθμευσης και τα προσβάσιμα σημεία επιβίβασης-αποβίβασης μέχρι τις πλησιέστερες προσβάσιμες εισόδους.

Όπου τοποθετήθηκαν τηλέφωνα ή ψύκτες ύδατος τοποθετήθηκε τουλάχιστον ένα τηλέφωνο ή ψύκτης σε ύψος 0,80μ από την τελική επιφάνεια του δαπέδου με πρόβλεψη κατάλληλης εσοχής για τα υποπόδια των αμαξιδίων.

Όπου τοποθετήθηκαν συγκροτήματα τηλεφώνων, ένα τουλάχιστον είναι κειμενοτηλέφωνο για την εξυπηρέτηση ατόμων με προβλήματα ακοής.

Όπου τοποθετήθηκε μηχανήμα για χρήση κοινού (ATM, αυτόματοι πωλητές κλπ) λήφθηκε μέριμνα ώστε όλα τα χειριστήρια αυτού να τοποθετούνται σε ύψος 0,90-1,20μ από την τελική επιφάνεια του δαπέδου, ενώ οι οθόνες είναι ευανάγνωστες και από άτομα με προβλήματα όρασης. Έχει προβλεφθεί χώρος για προσέγγιση των αμαξιδίων και κατάλληλες εσοχές για τα υποπόδια των αμαξιδίων.

Όπου τοποθετούνται infokiosks, πέραν των παραπάνω, εξασφαλίστηκε η παράλληλη τοποθέτηση τηλεφώνου για παροχή της ίδιας πληροφόρησης σε τυφλά άτομα.

Τοποθετήθηκαν προσωρινές τουαλέτες όπου εξασφαλίστηκε η ισόπεδη πρόσβαση στο εσωτερικό τους, ο απαραίτητος χώρος ελιγμών του αμαξιδίου και ο αναγκαίος εξοπλισμός. Σε συγκροτήματα προσωρινών τουαλετών ένα ποσοστό τουλάχιστον 5% του συνόλου ήταν προσβάσιμο σε άτομα με αναπηρίες.

(www.athens.gr)

4.6 ΚΑΚΟΤΡΟΠΟΙ ΟΔΗΓΟΙ

Εδώ και αρκετά χρόνια υπάρχουν αρκετά προσπελάσιμα ταξί. Όμως από τότε που δημιουργήθηκαν τα πρώτα προσπελάσιμα ταξί οι οδηγοί των συμβατικών ταξί αρκετές φορές αρνούνται να μεταφέρουν επιβάτες με αναπηρίες. Ζητούν από τους

πελάτες τους να κάνουν κλήση σε εταιρεία με προσπελάσιμα ταξί επειδή όπως ισχυρίζονται τα δικά τους οχήματα δεν είναι κατάλληλα για την μεταφορά ανθρώπων με αναπηρίες.

Επειδή όμως τέτοιες συμπεριφορές δεν είναι στο πνεύμα της ειδικής νομοθεσίας για την καταπολέμηση των διακρίσεων για αυτό η πρώτη αγωγή εναντίον του οδηγού ταξί έγινε τον Ιούνιο. Οι οδηγοί ταξί διαμαρτύρονται και ζητούν να μη μεταφέρουν επιβάτες με αναπηρίες, λέγοντας ότι δεν χρεώνεται ο χρόνος που απαιτείται για την επιβίβαση και την αποβίβαση των χειριστών αναπηρικών καθισμάτων, ισχυριζόμενοι πως αυτός ο χρόνος είναι ιδιαίτερα μεγάλος όταν συγκρίνεται με το χρόνο που χρειάζονται οι ικανοί σωματικά επιβάτες.

Ορισμένες εταιρείες ταξί, διέψευσαν τους κακότροπους οδηγούς ταξί και δήλωσαν στις εφημερίδες, πως αυτός ο χρόνος δεν είναι αισθητά μεγαλύτερος όταν αθροίζεται στο χρόνο διάρκειας του δρομολογίου και πως ούτως ή άλλως ο χρόνος αυτός χρεώνεται.

(www.disabled.gr)

4.7 ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕ ΤΑ ΑΜΕΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Προκειμένου στην εξυπηρέτηση μετάβασης στο ΟΑΚΑ άτομα που εξυπηρετούνταν από τις γραμμές του ΟΑΣΑ, το ΥΜΕ διέθεσε ειδικά Vans της Εταιρείας Προστασίας Σπαστικών που ξεκινούσαν από το «Ελευθέριος Βενιζέλος» 90 λεπτά πριν από την έναρξη των αθλημάτων αναχωρούσαν 60 λεπτά μετά τη λήξη τους. Τα Vans αυτά εξυπηρετούσαν τα ΑΜΕΑ ακόμη και για τα αθλήματα που διεξάγονται στο Παναθηναϊκό Στάδιο με αφετηρία την Πλατεία Συντάγματος.

Καθ' όλη την διάρκεια των Ολυμπιακών αγώνων, λειτούργησαν 8 Ολυμπιακές Λεωφορειακές Γραμμές της ΕΘΕΛ, με ειδική πρόσβαση στα ΑΜΕΑ που ξεκινούσαν ανά 30 λεπτά από τις αφετηρίες τους με προορισμό τα στάδια. Τα 300 λεωφορεία της ΕΘΕΛ μετασκευάστηκαν (αφαιρέθηκαν τα καθίσματά τους) και διέθεταν συνοδούς προκειμένου να βοηθούν κατά την άνοδο και την κάθοδο τα άτομα χρήζοντα βοήθειας.

Όσον αφορά στα άλλα μέσα (Ηλεκτρικός, Τραμ και Μετρό) εκεί οι σταθμοί -όπως και στα λεωφορεία-, εξακολουθούν να είναι προσβάσιμοι στα ΑΜΕΑ, καθώς διαθέτουν ειδικούς ανελκυστήρες. Οι συρμοί του Μετρό, των ΗΣΑΠ, του Προαστιακού και του Τραμ είναι ειδικά μελετημένοι και σχεδιασμένοι, ώστε και αυτοί με τη σειρά τους να είναι προσβάσιμοι.

(www.athens.gr)

4.8 ΠΡΟΣΒΑΣΗ-ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΑΘΗΝΑΣ-ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Με το Ν.2831/2000 τροποποιήθηκε ο ΓΟΚ (Ν.1577/85). Στην τροποποίηση του άρθρου 29 του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού προβλέπεται η προσπέλαση από ΑΜΕΑ σε κτίρια που στεγάζονται υπηρεσίες του Δημοσίου, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, του

ευρύτερου Δημόσιου Τομέα και κοινωφελών οργανισμών (ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΕΥΔΑΠ κ.ά), των ΟΤΑ, ή που έχουν χρήσεις συνάθροισης κοινού, εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, γραφείων και εμπορίου.

Επιτρέπεται κατά παρέκκλιση η κατασκευή ανελκυστήρα σε υφιστάμενες οικοδομές όπου διαμένουν ΑΜΕΑ.

Για τα υφιστάμενα κτίρια τάσσεται προθεσμία για την αποκατάσταση της προσβασιμότητας.

Προβλέπεται σε ποσοστό 5% προσβασιμότητα σε χώρους υγιεινής και χώρους χρήσης κοινού.

Προβλέπεται η εξασφάλιση χώρων στάθμευσης αναπηρικών αυτοκινήτων. Η εξασφάλιση προσπέλασης σε πεζοδρόμια.

Η σωστή τοποθέτηση του αστικού εξοπλισμού (σήμανση, τηλεφωνικοί θάλαμοι, στάσεις λεωφορείων).

Θεσμοθετείται η εγκατάσταση οπτικοακουστικών και απτικών μέσων για την εξυπηρέτηση τυφλών και κωφών ατόμων.

Πλήρη προσβασιμότητα σε ΑΜΕΑ παρέχουν οι αναπλάσεις και παρεμβάσεις σε έργα όπως η πεζοδρόμηση του ιστορικού και εμπορικού τριγώνου, η ενοποίηση Αρχαιολογικών χώρων, η πεζοδρόμηση της Πλατείας Ψυρρή, το Οικολογικό Πάρκο στον Πύργο Βασιλίσσης, η ανακαίνιση της Βίλας Καζούλη κ.ά.

Εκπονήθηκαν και εκδόθηκαν 16 Οδηγίες Σχεδιασμού που καλύπτουν όλο το φάσμα της πρόσβασης στο ελεύθερο και δομημένο περιβάλλον και στις μεταφορές.

Τοποθετήθηκαν ακουστικές διατάξεις με συνεχώς παραγόμενο ακουστικό σήμα για άτομα με περιορισμένη όραση σε φωτεινούς σηματοδότες σε κεντρικές διασταυρώσεις της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης για τη διευκόλυνση των τυφλών:

316 ηχητικά σήματα σε	62 κόμβους της Αθήνας
4 " "	2 " του Πειραιά
66 " "	33 " της Θεσσαλονίκης

Στη Θεσσαλονίκη έχουν επιπλέον τοποθετηθεί σε 20 διασταυρώσεις διατάξεις σύγχρονου τύπου με τηλεχειριστήριο για την ενεργοποίηση της συσκευής μόνον όταν απαιτείται η διέλευση ατόμων με μειωμένη όραση.

(www.athens.gr)

4.9 ΠΡΟΣΒΑΣΗ-ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

- Οι 21 σταθμοί των 2 νέων γραμμών του ΜΕΤΡΟ της Αθήνας, είναι πλήρως προσβάσιμοι σε ΑΜΕΑ.
- Το ΤΡΑΜ της Αθήνας κατασκευάστηκε προσβάσιμο.
- Ο Προαστιακός Σιδηρόδρομος κατασκευάστηκε προσβάσιμος.
- Το νέο αεροδρόμιο των Σπάτων είναι πλήρως προσβάσιμο σε ΑΜΕΑ.
- Είναι προσβάσιμα 32 άλλα αεροδρόμια.
- Προωθείται η προσβασιμότητα στα αεροδρόμια Καβάλας, Λήμνου, Κυθήρων, Σκύρου, Πρέβεζας, Σάμου, Ζακύνθου και Σαντορίνης.
- Η Ο.Α. παρέχει εξυπηρετήσεις σε ΑΜΕΑ, όπως: Τα αεροσκάφη B737-400, B737-300, A300-600 και A 340-300 διαθέτουν καθίσματα με αρθρωτά προσάγκωνα και ειδικά διαμορφωμένα WC, ενώ τα A349-300 διαθέτουν ειδικά στενά αμαξίδια για τη μετακίνηση στο εσωτερικό του αεροσκάφους. Υπάρχουν ειδικοί ανυψωτικοί

μηχανισμοί για την επιβίβαση και αποβίβαση των ΑΜΕΑ στους μεγαλύτερους αεροσταθμούς της χώρας. Παρέχονται δωρεάν αμαξίδια αναπηρικά προς και από το αεροσκάφος εφόσον ζητηθούν κατά την κράτηση θέσης.

- Κυκλοφορούν 503 λεωφορεία στο Λεκανοπέδιο Αττικής με χαμηλό δάπεδο και ράμπα ανόδου αμαξιδίου (τύπος λεωφορείου Α12).
Σε 46 λεωφορειακές γραμμές, το αργότερο ανά μία ώρα, διατίθεται τουλάχιστον ένα λεωφορείο με σύστημα εξυπηρέτησης ΑΜΕΑ.
Ειδική γραμμή της ΕΘΕΛ , με δρομολόγηση ανά 40 λεπτά , για τους τυφλούς από σταθμό ΗΣΑΠ Καλλιθέας στο Φάρο Τυφλών (γραμμή 911).
45 Αρθρωτά λεωφορεία ΟΑΣΘ , σε σύνολο 488, διαθέτουν ράμπα για ΑΜΕΑ και δρομολογούνται στη γραμμή ΒΟΥΛΓΑΡΗ ανά 40 λεπτά. Πρόκειται να διασκευασθούν άλλα 45.
Το 80% των 750 νέων λεωφορείων είναι προσβάσιμα από ΑΜΕΑ.
- Ο ΗΛΠΑΠ προμηθεύτηκε 192 τρόλεϋ με σύστημα επιγονάτησης.
- Προχώρησε η προμήθεια 30 νέων προσβάσιμων βαγονιών ΗΣΑΠ.
- Είναι προσβάσιμοι όλοι οι σταθμοί ΗΣΑΠ.
- Είναι σε εξέλιξη πρόγραμμα ανακαινίσεων και αποκατάστασης της προσβασιμότητας των Ταχυδρομικών Γραφείων Συναλλαγής της χώρας.
- Τα κτίρια του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου είναι προσβάσιμα από το τέλος του 2003
- Όμοιες εργασίες, γίνονται στους κεντρικούς σταθμούς του ΟΣΕ, στους οποίους εγκαταστάθηκε σύστημα αναγγελίας αναχωρήσεων - αφίξεων ηχητικά και οπτικά. Είναι ήδη προσβάσιμοι οι σταθμοί Κεντρικός Αθηνών, Λαρίσης, Λιανοκλαδίου Παλαιοφαρσάλων, Σοφάδων, Καρδίτσας, Τρικάλων, Καλαμπάκας, Ραψάνης, Λιτόχωρου, Αιγινίου, Ευαγγελισμού, Βόλου, Θεσσαλονίκης, Πατρών. Στο πλαίσιο της αναμόρφωσης του σιδηροδρομικού δικτύου της γραμμής Αθήνα- Πάτρα, οι νέοι σταθμοί από Μενίδι (ΣΚΑ) μέχρι Κιάτο (11 σταθμοί) μελετήθηκαν ώστε να είναι προσβάσιμοι.
- Ο ΟΣΕ προχώρησε πιλοτικά στη διαρρύθμιση 4 βαγονιών αμαξοστοιχιών Ι.Σ. για την εξυπηρέτηση ΑΜΕΑ- από τα οποία τα 2 έχουν παραδοθεί- έτσι ώστε να είναι προσβάσιμα τουλάχιστον 2 τρένα την ημέρα στη διαδρομή Αθήνα – Θεσσαλονίκη - Αλεξανδρούπολη. Θα ακολουθήσει η μετατροπή άλλων 16.
- Όσοι συρμοί παραδόθηκαν ανακαινισμένοι από την άνοιξη του 2000 είναι προσβάσιμοι από ΑΜΕΑ.
- Κατασκευάζονται 185 νέες επιβατάμαξες , από τις οποίες 28 θα είναι προσβάσιμες.
- Κατασκευάστηκαν 30 ειδικά φορεία για να ανεβάζουν αμαξίδιο σε συρμό, έτσι ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες των κυριότερων σταθμών.
- Εξυπηρετούνται τα ΑΜΕΑ με την αποστολή των εισιτηρίων ΟΣΕ στο σπίτι τους.
- Χορηγήθηκαν 7 άδειες ειδικών ταξί για την περιοχή Αθηνών-Πειραιώς και 3 άδειες για την περιοχή Θεσσαλονίκης. Χρηματοδοτήθηκε με 200.000 € η αγορά των 2 πρώτων ειδικών ταξί από τον Πανελλήνιο Σύλλογο Παραπληγικών. (Ν.3109/2003)
- Προβλέπεται η χορήγηση από 2 άδειες ειδικών ταξί για τους νομούς με πληθυσμό άνω των 100.000 κατοίκων και από 1 άδεια για τους νομούς με πληθυσμό κάτω των 100.000 κατοίκων.
- Προβλέπονται στο νέο Κ.Ο.Κ. αυστηρές ρυθμίσεις προς όφελος των ΑΜΕΑ.
- Προβλέπεται ποσοστό 10% του στόλου των ΚΤΕΛ πρέπει να είναι προσβάσιμα σε περίπτωση που η άδεια εκδίδεται στο όνομα των φορέων ΚΤΕΛ και όχι σε ιδιώτη

(Ν.2963/2001).

- Προβλέπονται διευκολύνσεις σε χρήστες τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών που είναι Άτομα με αναπηρίες (αρθρ.6 της 255/83/14.6.02 απόφασης της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, ΦΕΚ Β874/12.7.02)
- Είναι προσβάσιμα το Διοικητικό Μέγαρο ΟΤΕ. Προωθείται σταδιακά η προσβασιμότητα των καταστημάτων ΟΤΕ σε όλη τη χώρα, όπου έχει κριθεί ότι είναι εφικτή.
- Εγκαταστάθηκε αριθμός καρτοτηλεφώνων χαμηλού τύπου, σε όλα τα σημεία αυξημένης κίνησης, για την εξυπηρέτηση ατόμων με κινητικά προβλήματα. Ελλείψεις διαπιστώνονται στις ακριτικές νησιωτικές περιοχές και στην Πελοπόννησο.
- Λειτουργεί τηλεφωνικό κέντρο εξυπηρέτησης ατόμων με προβλήματα ακοής (8815555). Το κέντρο λειτουργεί τις καθημερινές από 08.00-20.00 και τα Σαββατοκύριακα και αργίες 10.00-16.00.
- Πωλούνται σε κωφούς κειμενοτηλέφωνα, σε μειωμένες τιμές και με 24 μηνιαίες δόσεις.
- Προωθείται άμεσα η εγκατάσταση συστήματος τηλεειδοποίησης για Ηλικιωμένους και ΑΜΕΑ.
- Προωθείται πρόγραμμα τηλεεργασίας σε συνεργασία με το Φάρο Τυφλών.
- Αυξήθηκε το όριο δωρεάν μονάδων από τον ΟΤΕ σε τυφλούς από 300 σε 900 μονάδες.
- Εκδόθηκε τηλεκάρτα με θέμα το πρόγραμμα του ΥΠΜΕ για τα ΑΜΕΑ.
- Σημαίνεται η αλληλογραφία με ειδική σφραγίδα από ΕΛΤΑ με μήνυμα για τα ΑΜΕΑ.

ΟΑΣΑ

Ο ΟΑΣΑ παρέχει τις ακόλουθες διευκολύνσεις στα ΑΜΕΑ:

1. Προσβάσιμες λεωφορειακές γραμμές.
2. Προσβάσιμα λεωφορεία.
3. Ειδική γραμμή τυφλών

Η.Α.Π.Α.Π.

Οι ΗΑΠΑΠ παρέχουν τις ακόλουθες διευκολύνσεις στα ΑΜΕΑ:

1. Τρόλλεϋ χαμηλοδάπεδα με επιγονάτιση και τηλεματική.
2. Ειδικές επισημασμένες θέσεις.
3. Φωτοακουστικές επισημάνσεις.
4. Μικροφωνική εγκατάσταση

ΗΣΑΠ

ΗΣΑΠ παρέχει τις ακόλουθες διευκολύνσεις στα ΑΜΕΑ:

1. Σταθμούς πλήρως προσβάσιμους με ράμπες ή ανελκυστήρες (Πειραιώς, Μοσχάτου, Καλλιθέας, Τάυρου, Κηφισιάς, ΚΑΤ, Αγ.Ελευθερίου, Ανω Πατησίων, Ν.Ηρακλείου, Ομόνοιας, Πετραλώνων, Αγ.Νικολάου, Περισσού, Πευκακίων).
2. Πρόσβαση των αμαξιδίων των ΑΜΕΑ στους συρμούς.
3. Σήμανση θέσεων για τα ΑΜΕΑ εντός των συρμών.

4. Αυτόματο σύστημα ηχητικής αναγγελίας σταθμών.
5. Χαμηλά καρτοτηλέφωνα.
6. Σήμανση των σταθμών Μοσχάτου, Καλλιθέας, Κηφισιάς, Πειραιώς με φωτεινές επιγραφές πληροφόρησης για τα ΑΜΕΑ.
7. Επιδαπέδια σήμανση του σταθμού της Καλλιθέας για πολίτες με προβλήματα όρασης.
8. Ειδικούς χώρους υγιεινής στους σταθμούς Καλλιθέας, Ταύρο, Πετραλώνων και ΚΑΤ.
9. Βαγόνια προσβάσιμα στα ΑΜΕΑ.
10. Ειδική γραμμή τυφλών (Σταθμός ΗΣΑΠ Καλλιθέας - Φάρος Τυφλών). Αττικό Μετρό. Πλήρως προσβάσιμο.

ΟΣΕ

Ο ΟΣΕ παρέχει τις ακόλουθες διευκολύνσεις στα ΑΜΕΑ:

1. Προσβάσιμα κτίρια και σταθμούς (Κτίριο Διοίκησης, Σταθμοί: Κεντρικός Αθηνών, Λαρίσης, Παλαιοφαρσάλων, Λιτοχώρου, Αιγινίου, Ευαγγελισμού, Βόλου, Αθηνών-Πελοποννήσου).
2. Ειδικούς χώρους υγιεινής.
3. Προσβάσιμο ανελκυστήρα.
4. Επιδαπέδιο οδηγό τυφλών.
5. Ηχητική αναγγελία σε όλους τους συρμούς και στους σταθμούς.
6. Χαμηλά καρτοτηλέφωνα (στους μεγάλους σταθμούς).
7. Ειδικούς χώρους στάθμευσης.
8. Υπόγεια διάβαση με ράμπα, ειδικό αναβατόριο, ψηλές αποβάθρες.
9. Προσβάσιμες επιβατάμαξες.
10. Χαμηλά καρτοτηλέφων

(www.disabled.gr)

4.10 ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΕ

Η Ολυμπιακή Αεροπορία ΑΕ παρέχει τις ακόλουθες διευκολύνσεις στα ΑΜΕΑ:

1. Ατέλειες σε εισιτήρια του εσωτερικού
Στους τυφλούς και τους συνοδούς τους παρέχεται έκπτωση 50% με επίδειξη του Δελτίου Κυκλοφορίας του Τυφλού, όπως και του Δελτίου Κυκλοφορίας του Συνοδού Τυφλού.

Επισημαίνεται ότι το Δελτίο Κυκλοφορίας του συνοδού τυφλού φέρει τη φωτογραφία και τα στοιχεία του τυφλού. Ο συνοδός προκειμένου να δικαιούται την έκπτωση πρέπει απαραίτητα να ταξιδεύει μαζί με τον τυφλό.

2. Μεταφορά ΑΜΕΑ με WHCR σε αεροσκάφη.
Αφορά επιβάτες με κινητικό πρόβλημα.
3. Μεταφορά ασθενών με φορείο.
4. Συνοδεία υπαλλήλων εδάφους.

Αφορά:

Τυφλούς - Κωφούς
Ασυνόδευτα παιδιά

Άτομα που χρήζουν βοήθειας

5. Προσβάσιμο εξοπλισμό αεροσκαφών. (Πρόκειται για τα αεροσκάφη B737-400, A300-600, A340-300, τα οποία διαθέτουν καθίσματα με ανακλινόμενους ερεισιβραχίονες, ειδικά WC και ειδικά αμαξίδια για το εσωτερικό του αεροσκάφους.

6. Αναβατόρια (High Loaders) στους αεροσταθμούς Αθήνας, Ηρακλείου, Θεσσαλονίκης, Κέρκυρας, Κώ, Μυτιλήνης, Ρόδου, Σάμου, Χανίων.

7. Υπηρεσία Ειδικής Μέριμνας για την εξυπηρέτηση και διευκόλυνση της διακίνησης εμποδιζόμενων ατόμων.

8. Σχεδιαγράμματα με τη διαδρομή που πρέπει να ακολουθούν οι επιβάτες στο Δυτικό Αεροδρόμιο Αθηνών και το αεροδρόμιο «Μακεδονία» της Θεσσαλονίκης.

9. Χαμηλά καρτοτηλέφωνα.

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ:

Ενημ. σημείωμα για μεταφορά ΑΜΕΑ

Δελτίο Ιατρικής πληροφόρησης - MEDIF2

Πληροφορία στην κράτηση

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ:

Αναπηρική καρέκλα High Loader μεταφορά προς και από αεροσκάφος

Telex από κρατήσεις

Ειδοποίηση από νοσοκομείο.

(www.disabled.gr)

4.11 ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Εξυπηρέτηση Επιβατών Ειδικής Μεταχείρισης (ηλικιωμένοι, έγκυες, έφηβοι, άτομα με προβλήματα όρασης ή ακοής κ.α.)

Η παραπάνω κατηγορία επιβατών ανήκει στους επιβάτες με ειδικές ανάγκες, οι οποίοι δέχονται κάθε απαραίτητη φροντίδα και υποστήριξη που χρειάζεται.

Το προσωπικό της αεροπορικής εταιρίας καταχωρεί στον υπολογιστή όλα τα απαραίτητα στοιχεία σχετικά με την παροχή υπηρεσιών στους επιβάτες ειδικής μεταχείρισης προς ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων σταθμών έως τον τελικό προορισμό τους.

Οι υπάλληλοι της αεροπορικής εταιρίας υποχρεούνται να συνοδεύουν τους επιβάτες ειδικής μεταχείρισης έως την έξοδο αναχώρησης, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο.

Οι αφικνούμενοι επιβάτες ειδικής μεταχείρισης συνοδεύονται έως την έξοδο των αφίξεων ή λαμβάνουν την απαραίτητη επιπρόσθετη εξυπηρέτηση από την αεροπορική τους εταιρία, εφόσον αυτή έχει ζητηθεί από τον επιβάτη.

Επιβάτες με Μειωμένη Κινητικότητα

Οι υπάλληλοι της αεροπορικής εταιρίας έχουν την δυνατότητα να ελέγχουν τα εισιτήρια και να παραδίδουν κάρτα επιβίβασης στους επιβάτες με μειωμένη

κινητικότητα είτε στα προκαθορισμένα ελεγκτήρια εισιτηρίων της εταιρίας είτε στα ελεγκτήρια για επιβάτες με ειδικές ανάγκες.

Οι αεροπορικές εταιρίες είναι υποχρεωμένες να παρέχουν αναπηρικά καθίσματα για τους επιβάτες τους, καθώς επίσης συνοδεία αυτών έως την έξοδο αναχώρησης και κατόπιν έως το αεροπλάνο.

Αφικνούμενοι επιβάτες με μειωμένη κινητικότητα συνοδεύονται στην αίθουσα παραλαβής αποσκευών από το προσωπικό της αεροπορικής εταιρίας. Επιπρόσθετη εξυπηρέτηση περιλαμβάνει την αναζήτηση και παραλαβή αποσκευών και/ή την παράδοση του επιβάτη στον συνοδό του.

(www.disabled.gr)

4.12 ΕΙΔΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ

Παράλληλα, για την πλήρη ενημέρωση των ΑΜΕΑ από την Ελλάδα και το εξωτερικό έχουν εκδοθεί ειδικοί χάρτες με όλες τις διαδρομές και τα δρομολόγια των μέσων σε 200.000 αντίτυπα, σε δύο γλώσσες, Ελληνικά και Αγγλικά. Οι χάρτες αυτοί θα διανέμονται απ' όλα τα περίπτερα του ΟΑΣΑ στην Αθήνα, στον Πειραιά και στο αεροδρόμιο, καθώς και απ' όλους τους σταθμούς των ΗΣΑΠ, του Μετρό, του Προαστιακού και του Τραμ. Οι φορείς και οι ενώσεις των ΑΜΕΑ θα μπορούν να διανέμουν τους χάρτες στα μέλη τους σε ολόκληρη την Ελλάδα. Για περισσότερες πληροφορίες λειτουργεί τηλεφωνικό κέντρο με αριθμό 185. Το κέντρο αυτό θα λειτουργεί όλο το 24ωρο, σε πέντε γλώσσες. «Καταργούμε τα εμπόδια και αναδιοργανώνουμε το δίκτυο των αστικών μεταφορών για να δώσουμε τη δυνατότητα σε όλους τους συμπολίτες μας με κινητικά προβλήματα να μετακινηθούν απρόσκοπτα προς και από τα στάδια», δήλωσε ο Μ. Λιάπης και συμπλήρωσε ότι «το πρόγραμμα αυτό είναι η συνέχεια μιας ευρύτερης πολιτικής που στόχο έχει τη δημιουργία φιλικότερου και αποτελεσματικότερου δικτύου μετακινήσεων».

(www.kathimerini.gr)

4.13 ΠΡΟΤΥΠΗ ΠΑΡΑΛΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΑΜΕΑ

Πλήρως ανεμπόδιστη - αυτονομημένη διαδρομή απ' το σημείο παρκαρίσματος του αυτοκινήτου έως τη στιγμή της κολύμβησης. Επίπεδη επιφάνεια παντού δίχως την παραμικρή υψομετρική αυξομείωση. Τουαλέτες και ντουζιέρες πληρούσες τις προδιαγραφές προσβασιμότητας, αλλά και παρεμβάσεις (σκέπαστρα, πέργκολες) για την πραγματοποίηση κάμπινγκ με σκηνές στη γειτνιάζουσα με την άμμο επιφάνεια.

Επίσης: Ειδικά διαμορφωμένοι ξύλινοι διάδρομοι, που «οδηγούν» σε σημεία - κλειδιά (πλατό) για ηλιοθεραπεία. Ειδικός μηχανισμός (αναβατόριο) για τη μεταφορά του λουόμενου με κινητικές δυσκολίες από το αναπηρικό του αμαξίδιο ως τη θάλασσα, συν ειδική ραμπόσκαλα για την τελική στιγμή της επαφής με το νερό. Τέλος: «Καροτσάκι» με χοντρές, φουσκωτές ρόδες, πολύ ελαφρύ ώστε να διανύσει την άμμο, με τη δυνατότητα να μπαίνει και μέσα στη θάλασσα.

«Πρότυπη» για τα δεδομένα της χώρας μας, σε ότι αφορά την εξασφάλιση προσβασιμότητας, η παραλία του ΚΑΑΠ (πρώην ΠΙΚΠΑ) Βούλας άνοιξε τις

«αγκάλες» της στους συμπολίτες μας με κινητικά προβλήματα, που ανεμπόδιστα πλέον μπορούν να «γευτούν» τις χαρές της θάλασσας. Πρόσβαση όχι μόνο στις χαρές της θάλασσας, αλλά και στα δύσκολα της ζωής...

Στην Ελλάδα δεν υπάρχουν παρά μόνο τρεις προσπελάσιμες παραλίες: Η πρώτη πιλοτική εφαρμογή έγινε στην παραλία της Αγίας Τριάδας στη Θεσσαλονίκη και στην παραλία του ΠΙΚΠΑ στη Βούλα. Εμπνευστής της είναι ο αρχιτέκτων - μηχανικός κ. Γεράσιμος Πόλης, σύμβουλος στο υπουργείο Υγείας, που μαζί με την πρόεδρο του ΠΙΚΠΑ κ. Αρετή Τσοχατζοπούλου υλοποίησαν το έργο.

Η τρίτη προσπελάσιμη παραλία βρίσκεται στο Σκάλωμα, στο Λουτράκι Κορινθίας στο ξενοδοχείο Σειρήνες.

Χρειάζεται να γίνουν ακόμη πάρα πολλές προσπελάσιμες παραλίες αλλά και να βελτιωθεί η προσπελασιμότητα στις ήδη υπάρχουσες παραλίες. (βλέπετε παράρτημα 4, εικόνα 9,9.1)

(www.disabled.gr)

4.14 ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ

Με το αναβατώριο που τοποθετήθηκε πρόσφατα, η Ακρόπολη δεν αποτελεί πλέον άβατο για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Το σύστημα είναι πολύπλοκο όσο και εντυπωσιακό: μια μεταλλική καμπίνα κυλάει πάνω σε δύο μεταλλικές ράβδους -στηρίζονται σε λιθοδομή που χρονολογείται από τις αρχές του 20ού αιώνα- και για 25 μέτρα «σκαρφαλώνει» κάθετα στον βράχο. Η κατασκευή, που κόστισε 600.000 ευρώ και βρίσκεται στο βόρειο μέρος, στην περιοχή της Πλάκας. Το αρχικό σχέδιο που είχε εγκρίνει το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο για την εγκατάσταση ανελκυστήρα κοντά στον πύργο της σημαίας εγκαταλείφθηκε, με το σκεπτικό ότι θα προκαλέσει καταστροφές στο μνημείο.

Γεγονός είναι ότι η Παραολυμπιάδα σήμανε τον κώδωνα ώστε να αρχίσει να δημιουργείται η αναγκαία υποδομή σε χώρους πολιτισμού για τα άτομα που έχουν προβλήματα κινητικότητας. Ήδη, από το 2003, έτος αφιερωμένο στα ΑΜΕΑ, και με την πίεση της διεθνούς νομοθεσίας και των κοινοτικών οδηγιών, το υπουργείο Πολιτισμού κατέγραψε τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία που έχουν τη δυνατότητα να γίνουν προσβάσιμα. Οι μελέτες που έγιναν για ανακαινιστούν και να αναδειχθούν αυτοί οι χώροι περιλάμβαναν και ράμπες, ανελκυστήρες, χώρους υγιεινής, συχνά και θέσεις πάρκινγκ για τα ΑΜΕΑ.

*Έτσι, όσοι χρησιμοποιούν αμαξίδιο μπορούν πλέον να κάνουν τη βόλτα τους στην Αρχαία και τη Ρωμαϊκή Αγορά, στον Κεραμεικό, στον Μαραθώνα.

*Κι ακόμα πιο μακριά: Στο Αρχαίο Ωδείο της Πάτρας, στην Ολυμπία, τη Δωδώνη, τη Βεργίνα, την Αρχαία Αγορά της Θεσσαλονίκης.

*Να «πλεύσουν» ως το Ηραίο της Σάμου ή τη Δήλο όπου «έχει εξομαλυνθεί μεγάλος χώρος», διαβεβαιώνει η Μιράντα Καρατζά, τμηματάρχης αρχαιολογικών χώρων. «Η Κνωσός είναι στο μεγαλύτερο μέρος προσβάσιμη, η Φαιστός μερικώς».

*Στο φρεσκαρισμένο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο το μικρό μεταλλικό ασανσέρ στην κεντρική είσοδο, είναι πια παρελθόν. Ευτυχώς, γιατί τις περισσότερες φορές

ήταν χαλασμένο. Τώρα, η είσοδος για τα καροτσάκια είναι από το πλάι, στη Βασ. Ηρακλείου, ενώ ένα γυάλινο ασανσέρ οδηγεί πρώτα στον όμορφο κήπο με τα αγάλματα, στο πωλητήριο και στο καφενείο του μουσείου, που διαθέτει και τουαλέτα για τα ΑΜΕΑ. Εύκολη είναι και η πρόσβαση, με ειδικές μπάρες, στο σπίτι του Ηνίοχου, το ανακαινισμένο μουσείο των Δελφών.

*Τον ίδιο τον Ηνίοχο και το άρμα του πρέπει να έχουν ωστόσο βοηθή όσοι θέλουν να ανέβουν στο ναό του Ποσειδώνα, στο Σούνιο. Μια διαδρομή ανηφορική, με πέτρες και ανώμαλο έδαφος, που δυσκολεύει όσους δεν φορούν αθλητικά παπούτσια, πόσο μάλλον όσους «στηρίζονται» σε ρόδες. Ειδικός διάδρομος δεν υπάρχει, ούτε προβλέπεται να γίνει, ωστόσο, όπως αποδεικνύεται, η θέληση υπερνικά τα εμπόδια: είδαμε ανθρώπους να ανηφορίζουν στο Σούνιο πάνω σε αμαξίδια που τα σήκωναν στα χέρια οι φίλοι και συγγενείς τους...

«Δεν μπορούν να είναι όλοι οι αρχαιολογικοί χώροι προσβάσιμοι», λέει η Μ. Καρατζά. «Εξαρτάται από τη μορφολογία του εδάφους και προέχει να διασφαλιστεί η προστασία των αρχαίων. Αποφεύγονται οι κραυγαλέες επεμβάσεις που βλάπτουν ή αλλοιώνουν τα μνημεία».

Λένε ότι η ποιότητα ζωής των ανθρώπων που είναι «διαφορετικοί» δείχνει και το επίπεδο του πολιτισμού μας. Από ό,τι φαίνεται, όμως, τα άτομα με ειδικές ανάγκες αναγκάζονται πολλές φορές να μείνουν εκτός πολιτισμού.

Δεν υπάρχει λίστα προσβασιμότητας

«Τα αρμόδια υπουργεία δεν έχουν καταγράψει ποιοι χώροι είναι προσβάσιμοι και σε ποιο βαθμό. Ούτε σχετική λίστα υπάρχει, ούτε ενημέρωση. Από στόμα σε στόμα κυκλοφορούν τα νέα μεταξύ μας. Εάν, δηλαδή, ένας πάει σε κάποιο θέατρο ή σε κινηματογράφο που έχει ράμπα, ειδοποιεί και τους άλλους», λέει ο Βασίλης Δημητριάδης, γεν. γραμματέας της Εθνικής Ομοσπονδίας Κινητικά Αναπήρων, που επισημαίνει και ορισμένες φωτεινές εξαιρέσεις.

*«Από τα σινεμά προτιμάνε τα Village, γιατί έχουν αναπηρικές θέσεις, ράμπες, τουαλέτες. Το Μέγαρο Μουσικής είναι πλήρως προσβάσιμο αλλά δεν έχει θέση για να παρκάρουν τα αυτοκίνητα».

*Η Εθνική Πινακοθήκη διαθέτει ράμπες στην κύρια είσοδο. Στο κεντρικό Μουσείο Μπενάκη η είσοδος γίνεται από το πλάι και μετά λειτουργεί ασανσέρ. Άνετη είναι η πρόσβαση και στο νέο Μουσείο Μπενάκη, στην οδό Πειραιώς, και λίγο πιο πάνω στους νέους εκθεσιακούς χώρους της Τεχνόπολης. Στα θέατρα και στους κινηματογράφους... το ζήτημα επαφίεται στην ευαισθησία των ιδιοκτητών. Όσα πάντως ανακαινίστηκαν πρόσφατα έχουν προβλέψει διευκολύνσεις για τους ανάπηρους. Όσο για τα θερινά σινεμά, ευτυχώς τα περισσότερα είναι στο ισόγειο.

«Το πρόβλημα είναι πώς θα πας σε αυτούς τους χώρους», τονίζει ο Β.

Δημητριάδης. «Οι στάσεις του τραμ, αρκετές φορές, καταλήγουν σε νερά ή έχουν πεζοδρόμια με 10 πόντους ύψος. Στο μετρό, ανάμεσα στην αποβάθρα και στο βαγόνι δημιουργείται μεγάλο κενό. Τα πεζοδρόμια είναι στενά και στις διαβάσεις, πολλές φορές, παρκάρουν ασυνείδητοι οδηγοί... Τα περισσότερα έργα γίνονται για το θεαθήναι ή ακυρώνονται στο τέλος. Κάποια πράγματα έχουν βελτιωθεί την τελευταία πενταετία αλλά απομένουν πολλά να γίνουν».

*Ίσως γι' αυτό, τα άτομα με ειδικές ανάγκες επιστρατεύσουν τις δικές τους δυνάμεις: Το Θέατρο Κωφών λειτουργεί με κωφούς ηθοποιούς από το 1983, ανεβάζοντας ελληνικά και ξένα έργα.

*Στον Φάρο Τυφλών, στην Καλλιθέα, έχει δημιουργηθεί ένα μικρό μουσείο, το Μουσείο Αφής που περιλαμβάνει πιστές αναπαραγωγές από τα κορυφαία έργα της αρχαιότητας. Έτσι, οι άνθρωποι με προβλήματα όρασης ζουν τη μοναδική εμπειρία,

που δεν έχουμε εμείς, μπορούν δηλαδή να χαϊδέψουν την Αφροδίτη της Μήλου, τον Ερμή του Πραξιτέλη, τη Νίκη...

Βεβαίως, το ιδανικό θα ήταν μια τέτοια αίθουσα, με αντίγραφα έργων και εκθέσεις για τυφλούς, να βρίσκεται σε κάποιο από τα αρχαιολογικά μας μουσεία, όπως συμβαίνει σε άλλες χώρες. Αν θέλουμε μια κοινωνία που ευνοεί τη συμμετοχή και αποφεύγει τους αποκλεισμούς.

(www.disabled.gr)

4.15 ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΦΗΣ

Το 1983, η τότε Πρόεδρος του Δ.Σ. του Φάρου Τυφλών της Ελλάδος [ΦΤΕ], Πρωτοπαπαδάκη Λ. και ο Δντης του ΦΤΕ Κεφάκης Εμμανουήλ αναζητούν τον τρόπο που θα επιτρέψει στα άτομα με προβλήματα όρασης να έρθουν σε επαφή με την πολιτιστική μας κληρονομιά. Αγοράζονται τα πρώτα εκθέματα από τον ΦΤΕ, και ακολουθούν δωρεές εκθεμάτων από οργανισμούς, εταιρείες και φυσικά πρόσωπα. Παράλληλα συνειδητοποιείται ότι η δυνατότητα ψηλάφησης των εκθεμάτων αποτελεί και για τους βλέποντες έναν καινούργιο τρόπο προσέγγισης του αρχαιοελληνικού πολιτισμού.

Ιστορικό

Το 1984 ιδρύεται το Μουσείο Αφής, και στεγάζεται στο παλαιό διώροφο νεοκλασικό κτήριο του ΦΤΕ, δωρεά Εμπειρικού, επί της οδού Δοϊράνης 198 στην Καλλιθέα. Το 1999 καταστρέφεται κτηριολογικά από τον σεισμό. Με τις επιχορηγήσεις του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και τις χορηγίες της Οργάνωσης American Friends of the Blind in Greece, ξεκινά η αποκατάστασή του, η οποία και ολοκληρώνεται τον Ιανουάριο του 2004.

Επαναλειτουργία του Μουσείου

Τα εγκαίνια του ανακαινισμένου κτηρίου, στις 9/3/2004, τιμά με την παρουσία του ο τότε Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, Κωστής Στεφανόπουλος

Διακρίσεις

- Το 1988 έλαβε τον έπαινο του Ευρωπαϊκού Μουσείου της Χρονιάς ανάμεσα σε 70 ευρωπαϊκά μουσεία.
- Το 2004 έλαβε διάκριση για την προσβασιμότητα του από το Σωματείο Φίλων των Μουσείων.

Ιδιαιτερότητα

Το Μουσείο Αφής είναι ένα από τα 5 Μουσεία του είδους στον κόσμο. Η ιδιαιτερότητά του έγκειται στο γεγονός ότι οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να αγγίζουν τα εκθέματα, τα οποία είναι πιστά αντίγραφα των πρωτοτύπων που εκτίθενται σε άλλα Μουσεία της χώρας μας.

Λειτουργία

Το Μουσείο Αφής ανήκει στο Φάρο Τυφλών της Ελλάδος. Υπεύθυνη για τη λειτουργία, ανάπτυξη και προβολή του Μουσείου είναι το μέλος του ΔΣ του Φάρου Τυφλών, κα Γερουλάνου Ζωή και η Δντρια του Φάρου Τυφλών κα Ασιδέρη Δήμητρα.

Αγγίξτε και Γνωρίστε

Τα εκθέματα του Μουσείου Αφής, αγάλματα, αγγεία, γλυπτά και χρηστικά αντικείμενα είναι πιστά αντίγραφα των πρωτοτύπων που εκτίθενται σε Μουσεία της χώρας μας όπως το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, τα Μουσεία Ακροπόλεως, Δελφών, Ολυμπίας, Ηρακλείου και το Κυκλαδικό Μουσείο, και ανήκουν στην Κυκλαδική, Μινωική, Γεωμετρική, Αρχαϊκή, Αυστηρού Ρυθμού, Κλασική, Ελληνιστική και Ρωμαϊκή περίοδο.

Ψηλαφίζοντας την ομορφιά

Οι επισκέπτες έχουν τη δυνατότητα να αγγίξουν και να ψηλαφήσουν το άγαλμα της Αφροδίτης της Μήλου, του Ερμή του Πραξιτέλη, του Ποσειδώνα, του Ηνίοχου των Δελφών, του Κούρου της Βολαμάνδρας, μακέτα του λόφου της Ακρόπολης κατά τον 5ο π.χ. αιώνα και άλλα.

Βυζαντινή Συλλογή

Εκτός από την αξιόλογη αρχαιολογική συλλογή το Μουσείο Αφής διαθέτει και Βυζαντινό τμήμα που αποτελείται από ένα ξυλόγλυπτο τέμπλο, ξυλόγλυπτο επιτάφιο, ξυλόγλυπτες εικόνες, μακέτα βυζαντινού ναού και διάφορα ιερατικά αντικείμενα.

Ολυμπιακή Παιδεία

Υπάρχει η νέα αίθουσα για την ευαισθητοποίηση του κοινού για τους Ολυμπιακούς αγώνες και τους παραΟλυμπιακούς αγώνες, που έγινε με τη συμβολή της Γενικής Γραμματείας Ολυμπιακών Αγώνων του Υπουργείου Πολιτισμού. Στον προθάλαμο φιλοξενούνται οι Μασκότ και τα σύμβολα των Αγώνων σε ανάγλυφη κατασκευή, επινόηση και υλοποίηση της ζωγράφου Μαρίας Βεργοπούλου, καθώς και ανάγλυφοι χάρτες της Αττικής με επισημάνσεις των αθλητικών εγκαταστάσεων.

Έργα ατόμων με προβλήματα όρασης

Επίσης στο Μουσείο Αφής φιλοξενούνται γλυπτά του καταξιωμένου τυφλού γλύπτη Πέτρου Ρουκουτάκη καθώς και έργα ατόμων με προβλήματα όρασης από το εργαστήριο Κεραμικής και Γλυπτικής του Φάρου Τυφλών της Ελλάδος

Ενημερωτικό Υλικό

Για την καλύτερη ενημέρωση των επισκεπτών έχει δημιουργηθεί αυτόματη ξενάγηση στα ελληνικά - αγγλικά και έχουν αναρτηθεί επεξηγηματικές πινακίδες στη γραφή Braille και σε μεγενθυμένα γράμματα για τους μερικώς βλέποντες.

Εκπαιδευτικά Προγράμματα

Εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά ηλικίας 6 - 12 ετών, πραγματοποιούνται τις εργάσιμες ημέρες και ώρες κατόπιν συνεννόησης.

Τα παιδιά παρακινούνται να αγγίξουν τα εκθέματα, να τα ψηλαφίσουν, να προβληματιστούν και να αυτενεργήσουν. Η χρήση μάσκας κατά τη διάρκεια των εκπαιδευτικών παιχνιδιών εκτός των άλλων τα ευαισθητοποιεί και σε θέματα που αφορούν τα άτομα με προβλήματα όρασης.

Επίσης εκπαιδευτικά προγράμματα μπορούν να προγραμματιστούν για τα Σαββατοκύριακα κατόπιν συνεννόησης.

Εκπαίδευση Εκπαιδευτών

Στο Μουσείο Αφής πραγματοποιούνται εκπαιδεύσεις Ερμηνευτών εκπαιδευτικών προγραμμάτων μετά από συνεννόηση. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε δασκάλους προσχολικής και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Σχολεία

Η επαναλειτουργία του προγράμματος αυτού είναι μέσα στις προτεραιότητες της Διοίκησης του Φάρου Τυφλών της Ελλάδος.

Το πρόγραμμα γινόταν πριν τους σεισμούς του 1999 και συμμετείχαν βλέποντα και τυφλά παιδιά ηλικίας 11-15 χρόνων. Ένας εκπαιδευτής κινητικότητας έδινε στα βλέποντα παιδιά μάσκες και μπαστούνια και τους έδειχνε πώς να κινούνται και πώς να αντιλαμβάνονται τα γλυπτά με την αφή, ευαισθητοποιώντας τα έτσι σε θέματα τυφλότητας. Μια αρχαιολόγος τους έδειχνε πως γίνονται οι ανασκαφές, χρησιμοποιώντας ένα μεγάλο κουτί με χρώμα όπου βρισκόταν κρυμμένο ένα αντικείμενο. Αφού το έβρισκαν, ένας εκμαγέας τους έδειχνε πώς δημιουργούνται τα αντίγραφα από το πρωτότυπο.

Άτομα με κινητικά προβλήματα

Η πρόσβαση στο Μουσείο για άτομα με κινητικά προβλήματα γίνεται από ειδική ράμπα στην είσοδο του κτιρίου. Η πρόσβαση στους ορόφους γίνεται με ανελκυστήρα Κλίμακας, δωρεά της Τράπεζας της Ελλάδος.

Επίσης υπάρχουν χώροι υγιεινής για άτομα με κινητικά προβλήματα, καθώς και έξοδοι κινδύνου και στους δύο ορόφους.

Άτομα με προβλήματα όρασης

Το Μουσείο Αφής αποτελεί για τα άτομα με προβλήματα όρασης, τον καλύτερο τρόπο για να έλθουν σε επαφή με την πολιτιστική μας κληρονομιά.

Υποστηρικτικό υλικό

Για την καλύτερη ενημέρωση των επισκεπτών έχει δημιουργηθεί αυτόματη ξενάγηση στα ελληνικά - αγγλικά, και έχουν αναρτηθεί επεξηγηματικές πινακίδες στη γραφή Braille και σε μεγενθυμένα γράμματα για τους μερικώς βλέποντες.

Με τη συμβολή της Βουλής των Ελλήνων θα εκτυπωθούν στη γραφή Braille ξενόγλωσσοι κατάλογοι και θα εκδοθεί κατάλογος των εκθεμάτων

Ολυμπιακή Παιδεία

Παράλληλα με όλα τα εκθέματα υπάρχει και έντυπο υλικό στη γραφή τυφλών Braille σχετικό με την Ολυμπιακή παιδεία, καθώς και ανάγλυφος χάρτης των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών εγκαταστάσεων, έργο της ζωγράφου Μαρίας Βεργοπούλου.

(βλέπετε παράρτημα 4,εικόνες 12-12.9)

(www.disabled.gr)

4.16 ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΤΩΝ ΑΜΕΑ ΣΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ

Τα έργα υποδομής που πραγματοποιήθηκαν στην πόλη των Αθηνών προκειμένου να φιλοξενηθούν οι αθλητές με κινητικά προβλήματα δεν ήταν αμελητέα όπως δηλώνουν τα ίδια τα άτομα με ειδικές ανάγκες ωστόσο «έχουμε πολύ δρόμο μπροστά μας» επισημαίνει στην «Κ» ο κ. Σπύρος Σταυριανόπουλος πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Κινητικά Αναπήρων. Εντονότερο ωστόσο παραμένει το πρόβλημα στην περιφέρεια όπου η προσβασιμότητα των ατόμων με κινητικά προβλήματα δεν είναι απλώς περιορισμένη, αλλά ανύπαρκτη.

«Πρέπει να μάθουμε να μιλάμε για την επικράτεια και όχι για την Αθήνα» τονίζει ο κ. Σταυριανόπουλος ο οποίος εξηγεί ότι «η κατάσταση στην επαρχία εξαναγκάζει τα άτομα με ειδικές ανάγκες να μεταφέρονται στην πρωτεύουσα και να απομακρύνονται από το οικείο τους περιβάλλον».

Το γεγονός ότι οι υπόλοιπες ολυμπιακές πόλεις, πλην των Αθηνών, δεν φιλοξένησαν παραολυμπιακά αγωνίσματα οδήγησε την περιφέρεια της χώρας στο περιθώριο όσον αφορά τη δημιουργία υποδομών για την εξυπηρέτηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες. «Μεμονωμένες προσπάθειες έχουν παρατηρηθεί σε κάποιες επαρχιακές πόλεις που αποτελούν συνήθως πρωτοβουλίες κάποιου δημάρχου ωστόσο οι όποιες ράμπες για παράδειγμα έχουν τοποθετηθεί, δεν πληρούν τις απαιτούμενες προδιαγραφές, με αποτέλεσμα να είναι άχρηστες» τονίζει ο ίδιος. Παράλληλα, όπως καταγγέλλει στην «Κ» ο κ. Γιάννης Βαρδακαστάνης πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες «Αν και υπήρξε κινητικότητα μάλλον εμείς είχαμε θέσει τον πήχη ψηλότερα, διότι πιστεύουμε πως έγινε το ελάχιστο δυνατό για τη βελτίωση της καθημερινότητας των ατόμων με αναπηρία» ακόμα και στην Αθήνα.

Κοινή παραδοχή είναι ότι σημαντική βελτίωση παρατηρήθηκε στα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς εν όψει Ολυμπιακών Αγώνων. Συγκεκριμένα το μετρό είναι εξ' ολοκλήρου προσβάσιμο, το ίδιο και το τραμ, ενώ υπάρχουν κάποιες ελλείψεις ακόμη στον προαστιακό, οι οποίες όμως αναμένεται να διορθωθούν. Βελτιωμένη η εικόνα και των αστικών λεωφορείων πολλά από τα οποία διαθέτουν πλέον τις ειδικές ράμπες ωστόσο «δεν είναι εύκολο να περιμένει κανείς στη στάση χωρίς να ξέρει εάν το λεωφορείο που θα περάσει θα έχει τη ράμπα ή όχι» εξηγεί ο κ. Βαρδακαστάνης. Ούτε λόγος φυσικά για τα ΚΤΕΛ ή τα πλοία, για παράδειγμα, τα οποία είναι απαγορευμένα για τα άτομα με κινητικές αναπηρίες. Μη προσβάσιμα χαρακτηρίζονται τα καταστήματα και οι τράπεζες αλλά και οι δημόσιες υπηρεσίες «οι οποίες θα έπρεπε να αποτελούν πρότυπο» όπως υπογράμμισε ο κ. Σταυριανόπουλος. Ενώ τυπικά το 22% των δημοσίων υπηρεσιών είναι προσβάσιμες για τα άτομα με αναπηρία, το ποσοστό αυτό είναι ψευδεπίγραφο, όπως καταγγέλλουν οι συνομοσπονδίες, διότι αφορά μόνο την είσοδο μέσα στο ισόγειο των κτιρίων και όχι τις μετακινήσεις μέσα σε αυτό.

(www.disabled.gr)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

5.1 ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Σημαντική έλλειψη υποδομών για τουρίστες με αναπηρία διαπιστώθηκε σε πρόσφατη έρευνα που διενέργησε ο ΕΟΤ, αν και με προεδρικό διάταγμα προβλέπεται η ύπαρξη συγκεκριμένων υποδομών τόσο εντός όσο και εκτός ξενοδοχείων.

Όπως ανέφερε ο πρόεδρος του ΕΟΤ Γιάννης Πατέλλης στην παρουσίαση της ελληνικής έκδοσης του βιβλίου "Για μια Ευρώπη προσβάσιμη σε τουρίστες με αναπηρία", με εντολή του ΕΟΤ έγινε πρόσφατα έλεγχος σε τουριστικές εγκαταστάσεις της περιοχής της Αττικής, σε ξενοδοχεία, σε αρχαιολογικούς χώρους, και σε οργανωμένες παραλίες, προκειμένου να διαπιστωθεί αν υπάρχουν οι κατάλληλες εγκαταστάσεις για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του ελέγχου, οι οργανωμένες παραλίες της Αττικής δεν διαθέτουν τις προβλεπόμενες εγκαταστάσεις για ΑΜΕΑ, πλην όμως οι μισθώτριες εταιρίες ήταν υποχρεωμένες από τη σύμβαση να κατασκευάσουν έργα για την πρόσβαση και διευκόλυνση των ατόμων με αναπηρία μέχρι το 2004.

Επίσης, από τα υφιστάμενα ξενοδοχεία του Νομού Αττικής μόνο 15 διαθέτουν εγκαταστάσεις για ΑΜΕΑ. Ο λόγος είναι ότι τα ξενοδοχεία μέχρι το 1987 δεν υποχρεούντο να έχουν εγκαταστάσεις για ΑΜΕΑ. Από το 1987 και μέχρι της έκδοσης του ΠΔ 43/Α/7-3-2002 υποχρεούντο να έχουν εγκαταστάσεις για ΑΜΕΑ τα ξενοδοχεία ΑΑ`, Α` καθώς και Β` και Γ` άνω των 40 κλινών. Δεδομένου ότι τα ξενοδοχεία της Αττικής είναι επί το πλείστον κατασκευασμένα πριν το 1987 δεν έχει γίνει η ανάλογη πρόβλεψη. Για τα ξενοδοχεία που καταθέτουν μελέτη στον ΕΟΤ για ανακαίνιση ή επέκταση, καθώς και για νέα ξενοδοχεία γίνεται πρόβλεψη για ΑΜΕΑ σύμφωνα με το ΠΔ 43/2002.

Επιόλεον, στο ΠΔ 43/2002 περί κατάταξης των ξενοδοχείων σε κατηγορίες αστεριών και τεχνικών προδιαγραφών αυτών συμπεριλαμβάνονται προβλέψεις για άτομα με ειδικές ανάγκες (πχ. Προβλήματα όρασης, και ακοής) και για άτομα μειωμένης κινητικότητας, τόσο ως υποχρεωτικές τεχνικές και λειτουργικές προδιαγραφές όσο και ως βαθμολογούμενα κριτήρια. Στο εν λόγω Π.Δ. συμπεριλαμβάνεται επίσης, και ειδικό παράρτημα με υποδείγματα εγκαταστάσεων για άτομα μειωμένης κινητικότητας.

Τεχνικές προδιαγραφές υποχρεωτικού χαρακτήρα προβλέπονται και στις κοινές υπουργικές αποφάσεις, που προδιαγράφουν τις εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής δηλ. τα Συνεδριακά Κέντρα, τα Κέντρα Θαλασσοθεραπείας, τα Κέντρα Υδροθεραπείας Ιαματικού Ύδατος κτλ. προκειμένου οι εγκαταστάσεις αυτές να υπαχθούν στον αναπτυξιακό νόμο και να λάβουν ειδικό σήμα λειτουργίας. Η πρώτη τέτοια κοινή υπουργική απόφαση χρονολογείται από το 1990.

Πρόσφατα, μετά από πρόταση του ΕΟΤ, με το νόμο για την Τουριστική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, συμπληρώθηκε ο ισχύων αναπτυξιακός νόμος ώστε η δημιουργία εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης ΑΜΕΑ σε υφιστάμενα ξενοδοχειακά καταλύματα να θεσπιστεί ως νέα μορφή αυτόνομα υπαγόμενης επένδυσης (εφόσον ο επενδυτής επιθυμεί να τη διακρίνει από την επένδυση εκσυγχρονισμού). Έτσι, τα απαιτούμενα για το σκοπό αυτό έργα μπορούν να αναληφθούν οποτεδήποτε. (Δεν ισχύει εν

προκειμένω ο περιορισμός της 7ετίας ούτε η τήρηση της οροφής του ποσού των 4,5 εκατ. ευρώ για τον εκσυγχρονισμό).

Ας σημειωθεί επίσης, ότι σύμφωνα με το ν. 3057/2002 και ειδικότερα τη διάταξη αυτού που αφορά στην ενίσχυση του εκσυγχρονισμού των ξενοδοχείων του νομού Αττικής με 3.000 ευρώ το δωμάτιο, επίκειται η έκδοση απόφασης υπουργού Ανάπτυξης που θα καθορίζει όλες τις σχετικές παραμέτρους, προϋποθέσεις και λεπτομέρειες για την εφαρμογή του προγράμματος αυτού. Μεταξύ δε των λεπτομερειών αυτών με την εν λόγω υπουργική απόφαση (σχέδιο της οποίας έχει ήδη καταρτίσει ο ΕΟΤ και υποβάλει αρμοδίως) θα καθορίζονται και τα στοιχεία, που θα αφορούν στα προβάσιμα σε άτομα με αναπηρίες δωμάτια και κοινόχρηστους χώρους. Ειδικότερα προβλέπεται υποχρεωτική κατασκευή ενός προσβάσιμου δωματίου - πιλότου προκειμένου να επιδοτηθεί ξενοδοχείο 3 αστέρων και κάτω για ανακαίνιση στο Νομό Αττικής. Το μέτρο αυτό, με το νόμο για την τουριστική εκπαίδευση και κατάρτιση έχει επεκταθεί και στους όμορους της Αττικής νομούς.

Σύμφωνα με τον πρόεδρο του ΕΟΤ, υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον από τους ιδιοκτήτες ξενοδοχείων για το παραπάνω μέτρο και ζητούν πληροφορίες για τη διαδικασία εφαρμογής του. Η εκτίμηση του ΕΟΤ είναι ότι το μέτρο αυτό θα αποδώσει και θα υπάρξει μία σημαντική αύξηση των ειδικών δωματίων της Αττικής.
(www.eot.gr)

5.2 ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Τη διεθνή συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την καθιέρωση ενός οργανισμού στον τομέα του Ευρωπαϊκού τουρισμού με ονομασία `Ευρωπαϊκό Δίκτυο για Προσβάσιμο Τουρισμό` (European Network for Accessible Tourism - ENAT), επικεντρώνοντας στις προσπάθειες για βελτίωση της προσβασιμότητας των ατόμων με ειδικές ανάγκες και ατόμων άλλων κοινωνικών ομάδων, τα οποία χρειάζονται ασφάλεια, άνεση, κατάλληλο περιβάλλον και κατάλληλες υπηρεσίες, υποστηρίζει ενεργά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το δίκτυο έχει ως στόχο την γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των επιχειρήσεων που ασχολούνται με τα ταξίδια και τον τουρισμό στην Ευρώπη, των ειδικών συμβούλων, των ανθρώπων που διαμορφώνουν πολιτικές, τους ερευνητές, τα εκπαιδευτικά ινστιτούτα για τον τουρισμό, τις οργανώσεις καταναλωτών και των μη κυβερνητικών οργανώσεων, οι οποίοι μοιράζονται τον ίδιο στόχο της δημιουργίας περισσότερων προσβάσιμων προορισμών και προσφορών για τους τουρίστες.

Ο κ. Ivor Ambrose, συνδιοργανωτής της συνεργασίας για την ENAT δήλωσε σχετικά τα εξής: *"Αρκετές μελέτες έχουν δείξει ότι τα άτομα με ειδικές ανάγκες αποκλείονται από τα ταξίδια και απολαμβάνουν τις διακοπές τους, είτε αυτό είναι στην χώρα τους είτε σε άλλες χώρες, χωρίς να υπάρχουν οι κατάλληλες υποδομές. Οι οικονομικοί φραγμοί δεν είναι το μεγαλύτερο εμπόδιο για να ταξιδέψουν και η αγορά στο τομέα αυτό είναι αρκετά ευοίωνα, αν αναλογιστεί κανείς ότι υπάρχουν 50 εκατομμύρια άτομα με ειδικές ανάγκες μαζί με τις οικογένειες τους στην Ευρώπη.*

Επιπρόσθετα, προορισμοί που διαθέτουν σωστές υποδομές και υπηρεσίες προτιμούνται από εκατοντάδες εκατομμύρια τουριστών της τρίτης ηλικίας, οι οποίοι μπορεί να αντιμετωπίζουν κινητικά προβλήματα λόγω ηλικίας. Καθώς το όριο ηλικίας των

ανθρώπων στην Ευρώπη, αλλά και παγκοσμίως, αυξάνεται με γρήγορους ρυθμούς, αποτελεί κοινή λογική η ανάγκη διαμόρφωσης συνθηκών κατάλληλων για τουρισμό προσβάσιμο σε όλους".

Με επικεφαλή την εταιρία υπηρεσιών IT EWORX S.A., με έδρα την Αθήνα, ανάμεσα στους συνιδρυτές και συνεργάτες του ENAT είναι το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης της Ελλάδας, ο VisitBritain (ο Οργανισμός Τουρισμού της Βρετανίας) και το Tourism for All της Σουηδίας. Οι τομείς των καταναλωτών και των Εθνικών Οργανώσεων Τουρισμού (NGO), αντιπροσωπεύονται από την Fundacion ONCE στην Ισπανία, καθώς και από το Disability NOW στην Ελλάδα και τα δύο κέντρα στο Βέλγιο που ειδικεύονται στην προσβασιμότητα, το Flemish Centre For Accessibility (Toegankelijkheidsbureau vzw) και το ANLH στις Βρυξέλλες.

Το ENAT θα δώσει βαρύνουσα σημασία στο θέμα της εργασίας των ατόμων με ειδικές ανάγκες στο τομέα του τουρισμού και το κέντρο εύρεσης εργασίας στο Δουβλίνο με την εξειδίκευση του στο τομέα αυτό, συμβάλει στην προσπάθεια αυτή, παρέχοντας συναφείς πληροφορίες και υπηρεσίες.

Όπως σχολίασε ο κ. Ambrose, "σχηματίζοντας τον ENAT, ευελπιστούμε να επεκτείνουμε τις προσπάθειες που γίνονται σε χώρες και περιοχές όπως η Βρετανία και η Φλαμανδία, όπου για παράδειγμα προγράμματα πληροφόρησης για την προσβασιμότητα όσον αφορά στην στέγαση των τουριστών είναι ήδη σε εφαρμογή. Επιπλέον, η εθνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία επικεντρώνεται στην θεσμοθέτηση ίσων δικαιωμάτων για όλους, και πιστεύουμε ότι τώρα είναι η κατάλληλη στιγμή για τον τουριστικό τομέα να συνασπιστεί, ώστε να βελτιώσει την ποιότητα της προσβασιμότητας στον τουρισμό".

Στα επόμενα δύο χρόνια το ENAT θα έχει επικοινωνία με επιχειρήσεις και οργανισμούς σε όλα τα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, δημιουργώντας ένα δίκτυο το οποίο θα επιτρέπει σε όλους την ανταλλαγή πληροφοριών και τεχνογνωσίας και την προώθηση καλύτερων πολιτικών και πρακτικών στο τομέα του προσβάσιμου τουρισμού.

Τέλος, το ENAT θα διοργανώσει αρκετές εκδηλώσεις για την προώθηση των πολιτικών αυτών, ενώ θα διεξάγει παράλληλα και μελέτες για την πρόοδο που σημειώνεται ως προς την επίτευξη των στόχων στο τομέα αυτό.

(www.eot.gr)

5.3 ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

Με σημαντική αύξηση του ποσοστού επιδότησης και του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού, επανασχεδιάστηκε και ισχύει πλέον από τις αρχές του νέου έτους το πρόγραμμα του ΕΠΑΝ που αφορά τον «Ποιοτικό εκσυγχρονισμό ξενοδοχείων, κάμπινγκ και ενοικιαζόμενων επιπλωμένων δωματίων και διαμερισμάτων που δεν υπάγονται στον Αναπτυξιακό Νόμο (Δράση 2.2.2)».

Ειδικότερα, το ποσοστό της επιδότησης όσων επιχειρήσεων ενταχθούν στο πρόγραμμα θα ανέρχεται στο 50% (έναντι 40% που ίσχυε), ενώ ο επιδοτούμενος συνολικός προϋπολογισμός του επενδυτικού σχεδίου μπορεί πλέον - υπό προϋποθέσεις - να ανέρχεται στις 100.000 ευρώ για τις μεμονωμένες επιχειρήσεις (έναντι 75.000 ευρώ) και στις 160.000 ευρώ για τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις (έναντι 117.388 ευρώ). Ο επενδυτής, με την υπογραφή της σύμβασης, έχει το δικαίωμα να ζητήσει προκαταβολή έως 40% της εγκεκριμένης χρηματοδοτικής ενίσχυσης, καταθέτοντας ισόποση εγγυητική επιστολή.

Δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα, μπορούν να έχουν μεμονωμένες επιχειρήσεις ή ομάδες συνεργαζόμενων επιχειρήσεων οι οποίες ανήκουν στις παρακάτω κατηγορίες:

- * Ενοικιαζόμενα Επιπλωμένα Δωμάτια, ανεξαρτήτως κατηγορίας
- * Ενοικιαζόμενα Επιπλωμένα Διαμερίσματα, ανεξαρτήτως κατηγορίας
- * Κάμπινγκ Δ' κατηγορίας
- * Ξενοδοχεία Δ' και Ε' κατηγορίας.
- * Τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες
- * Τουριστικές επιπλωμένες επαύλεις
- * Ξενοδοχεία και κάμπινγκ τάξης Γ' ή και ανώτερης της Γ', αλλά με ορισμένους περιορισμούς.

Υψος του επενδυτικού σχεδίου

Α. Μέγιστος επιχορηγούμενος προϋπολογισμός επένδυσης προς ενίσχυση για μεμονωμένες επιχειρήσεις: 75.000 ευρώ. Ειδικά για προτεινόμενες επενδύσεις που περιλαμβάνουν ενέργειες που ανήκουν τουλάχιστον σε μια από τις κατηγορίες:

- * **Κατηγορία 5** «Έργα εξοικονόμησης και υποκατάστασης της συμβατικής πρωτογενούς ενέργειας και εξοικονόμησης ύδατος»,
- * **Κατηγορία 6** «Έργα προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας πελατών και προσωπικού»,
- * **Κατηγορία 7** «Έργα διαμόρφωσης χώρων για προσβασιμότητα από Ατομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑΜΕΑ)»,

και οι οποίες καλύπτουν αθροιστικά τουλάχιστον το 20% του συνολικού προϋπολογισμού, θα δοθεί BONUS στο ποσό χρηματοδότησης και έτσι ο συνολικός προϋπολογισμός της προτεινόμενης για ενίσχυση από το πρόγραμμα επένδυσης, μπορεί να ανέρθει στο ποσό των 100.000 ευρώ, συνολικά.

Β. Μέγιστος επιχορηγούμενος προϋπολογισμός επένδυσης προς ενίσχυση για συνεργαζόμενες επιχειρήσεις: 117.388,11 ευρώ.

Ειδικά για προτεινόμενες επενδύσεις που περιλαμβάνουν ενέργειες όπως αυτές της προηγούμενης παραγράφου και οι οποίες καλύπτουν αθροιστικά τουλάχιστον το 20% του συνολικού προϋπολογισμού, θα δοθεί BONUS στο ποσό χρηματοδότησης και έτσι ο συνολικός προϋπολογισμός της προτεινόμενης για ενίσχυση από το πρόγραμμα επένδυσης, μπορεί να ανέρθει στο ποσό των 160.000,00 ευρώ, συνολικά.

Γ. Μέγιστος επιχορηγούμενος προϋπολογισμός της πρότασης: 2.348 ευρώ ανά κλίνη προκειμένου για ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια και διαμερίσματα και ανά τρεις θέσεις, προκειμένου για κάμπινγκ.

Επισημαίνεται ότι για το συγκεκριμένο πρόγραμμα ισχύει ο κανόνας de minimis. Επομένως, ο επιχειρηματίας που διαθέτει περισσότερα από ένα ειδικά σήματα του ΕΟΤ και θα υποβάλει χωριστές αιτήσεις συμμετοχής για κάθε σήμα, δεν επιτρέπεται να εισπράξει αθροιστικά σε περίοδο 3 ετών ενισχύσεις που θα υπερβαίνουν τα 100.000 ευρώ.

Οι υποψήφιες επιχειρήσεις που υπέβαλαν πρόταση σε προηγούμενους κύκλους αξιολόγησης δικαιούνται να υποβάλλουν νέα πρόταση με την προϋπόθεση ότι δεν θα υποβάλλουν το ίδιο επενδυτικό σχέδιο με αυτό το οποίο είχε χρηματοδοτηθεί από την προηγούμενη συμμετοχή τους. Το συνολικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας, που χορηγείται στην ίδια επιχείρηση, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο όριο των 100. 000 ευρώ σε περίοδο 3 ετών (Κανόνας de Minimis).

(www.eot.gr)

5.4 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΑΜΕΑ

Σύμφωνα με την έγκριση τροποποιήσεων του Προγράμματος Έργο Ποιοτικός εκσυγχρονισμός ξενοδοχείων, τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (camping) και ενοικιαζόμενων επιπλωμένων δωματίων και διαμερισμάτων, που δεν υπάγονται στο Ν.2601/98 ή στο Ν.3299/04 Έργο Δράση 2.2.2 του Επιχειρησιακού προγράμματος <Ανταγωνιστικότητα> (ΕΠΑΝ).- σχετικά με τα ΑΜΕΑ αναφέρονται τα εξής:

Η ανάγκη να καταστούν ελκυστικότερα τα κίνητρα της Δράσης 2.2.2 του ΕΠΑΝ, για διαμόρφωση κατάλληλης υποδομής των τουριστικών καταλυμάτων, ώστε να εξυπηρετούνται τα άτομα με αναπηρία (ΑΜΕΑ), καθώς και την ανάγκη προσαρμογής των όρων του προγράμματος στα νέα δεδομένα του αναπτυξιακού νόμου 3299/04.

Έργα για διαμόρφωση χώρων για προσβασιμότητα από Άτομα Με Αναπηρία (ΑΜΕΑ)*

* Τα έργα για διαμόρφωση χώρων για προσβασιμότητα από ΑΜΕΑ είναι υποχρεωτικό να υλοποιούνται σύμφωνα με τον ισχύοντα Πολεοδομικό Κανονισμό.»

Έργα διαμόρφωσης χώρων για προσβασιμότητα από ΑΜΕΑ

A/A	ΕΡΓΑΣΙΕΣ
1	Ανεμπόδιστη διάβαση από το δρόμο προς της είσοδο του ξενοδοχείου. Η πρόσβαση αυτή να γίνεται με ράμπες ανόδου από τη στάθμη του δρόμου μέχρι την α' στάση του ανελκυστήρα και μέχρι τους χώρους εστίασης και αναψυχής. κ.λπ.
2	Υποδοχή Ο πάγκος της υποδοχής να έχει προδιαγραφές για παιδιά και ΑΜΕΑ κ.λπ.
3	Τηλέφωνο Τηλεφωνική συσκευή να έχει προδιαγραφές για ΑΜΕΑ κ.λπ.
4	Τουαλέτες W.C. ανδρών – γυναικών για ΑΜΕΑ με χαρακτηριστική ένδειξη στην πόρτα θα βρίσκεται στη στάθμη εισόδου κ.λπ.
5	Ανελκυστήρες Ο ανελκυστήρας θα έχει προδιαγραφές για ΑΜΕΑ και την ένδειξη ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί από άτομα με ειδικές ανάγκες. κ.λπ.
6	Κοινόχρηστοι χώροι (σαλόνια, μπαρ, εστιατόρια). Ενδεικτικά : Στους χώρους υποδοχής και εστίασης θα προβλέπονται θέσεις για αναπηρικά τροχήλατα. Θα προβλέπονται θέσεις στο σαλόνι και στο εστιατόριο, με κατάλληλη διάταξη, ώστε να μπορούν να εξυπηρετήσουν άτομα με αμαξίδιο (χώρος περιστροφής αμαξιδίου, τραπέζι με κεντρικό ποδαρικό). Κάθε θέση θα έχει δυνατότητα πρόσβασης από ράμπα εφόσον δε βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο με την είσοδο και θα πρέπει να διατίθεται ανάλογος χώρος.κ.λπ. ..
7	Δωμάτια. Ενδεικτικά : Στα δωμάτια διαμονής αναπήρων που κινούνται με αμαξίδιο οι διαστάσεις των χώρων να δίνουν τη δυνατότητα άνετης κυκλοφορίας και χρήσης του χώρου. Σε κάποιο σημείο του δωματίου να υπάρχει ελεύθερος χώρος περιστροφής αμαξιδίου. Οι ποδιές των παραθύρων να επιτρέπουν την ελεύθερη θέα σε καθημένο άτομο. Τα δωμάτια των ΑΜΕΑ σε όλες τις κατηγορίες να είναι προσπελάσιμα με ράμπες ή ανελκυστήρες και να δημιουργούνται στο ισόγειο ή στον Α' όροφο μόνο (για περίπτωση κινδύνου). Τα υπνοδωμάτια για ΑΜΕΑ να διαθέτουν λουτρά ή douche ως εξής: Στους χώρους των ντους για χρήση των ΑΜΕΑ δε θα τοποθετείται ντουςιέρα, αλλά η απορροή του νερού να οδηγείται σε σιφόνι από κατάλληλες κλίσεις του δαπέδου. Στην περιοχή του ντους τοποθέτηση δύο τουλάχιστον χειρολαβών. Επίσης στο λουτρό για τα ΑΜΕΑ μπορεί να υπάρχει λεκάνη υπερυψωμένη ή λεκάνη στηριγμένη στον τοίχο. Οι θύρες των λουτρών εάν είναι κοινές στρεπτές να ανοίγουν προς τα έξω και αν είναι συρόμενες να σύρονται εξωτερικά, κ.λπ..
8	Πισίνες Τα W.C. της πισίνας να κατασκευάζονται σύμφωνα με τα υποδείγματα των W.C. για ΑΜΕΑ. Υπαίθρια ντους για ανοιχτή πισίνα κ.λπ.
9	Παροχή υπηρεσιών συμβούλων σχετικά με έργα διαμόρφωσης χώρων για

	<i>προσβασιμότητα από ΑΜΕΑ</i>
<i>10</i>	<i>Μελέτες τεχνικών έργων σχετικά με έργα διαμόρφωσης χώρων για προσβασιμότητα από ΑΜΕΑ</i>
<i>11</i>	<i>Γενικότερα άλλες ενέργειες από άλλες κατηγορίες που σχετίζονται με την διευκόλυνση της προσβασιμότητας από ΑΜΕΑ</i>

(www.gnto.gr)

5.5 «Προσβάσιμος Τουρισμός» – Ένα Κάλεσμα Αφύπνισης προς την Ελληνική ΚΑΙ Ευρωπαϊκή Τουριστική Βιομηχανία

Από το 2006, το OSSATE θα προσφέρει υπηρεσίες πληροφόρησης για τους ταξιδιώτες και τους ταξιδιωτικούς πράκτορες, δίνοντας έμφαση στην *προσβασιμότητα* των τουριστικών προορισμών και εγκαταστάσεων. Αυτή η διαδικτυακή υπηρεσία θα δώσει τη δυνατότητα στους ηλικιωμένους, στα άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ) και σε όσους κατά τη διάρκεια των διακοπών τους αντιμετωπίζουν κινητικά προβλήματα, να βρουν κατάλληλες και αξιόπιστες πληροφορίες, με εύκολο και αποτελεσματικό τρόπο.

«Οι ελληνικές επιχειρήσεις πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι οι ηλικιωμένοι έχουν ανάγκη από προσβάσιμες εγκαταστάσεις και υπηρεσίες οι οποίες θα είναι κατάλληλες για τις δικές τους ανάγκες», είπε ο κ. Δρακόπουλος. Η γήρανση του πληθυσμού στην Ευρώπη δημιουργεί μια αυξανόμενη αγορά ηλικιωμένων τουριστών από την Ελλάδα και το εξωτερικό και η τουριστική βιομηχανία πρέπει να το λάβει αυτό σοβαρά υπόψη. Επενδύοντας στη βελτίωση της πρόσβασης, οι επιχειρήσεις θα κερδίσουν. *«Οι επιχειρηματίες πρέπει να εκμεταλλευτούν το Πρόγραμμα “Ανταγωνιστικότητα” της κυβέρνησης για να βελτιώσουν τις εγκαταστάσεις τους, και οι υπεύθυνοι των έργων χωροταξίας πρέπει να συνεργάζονται, για παράδειγμα, με τους ιδιοκτήτες των ξενοδοχείων για να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα προσβασιμότητας του περιβάλλοντος χώρου».*

Στη Διεθνή Διημερίδα, όπου συμμετείχαν εκπρόσωποι οργανισμών του δημόσιου φορέα, της τουριστικής βιομηχανίας και ΜΚΟ από 13 χώρες, μίλησε η Βουλευτής Επικρατείας, κ. Ελευθερία Μπερνιδάκη-Αλντούς, η οποία είναι η Πρόεδρος της *Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής της Βουλής για Θέματα που Αφορούν στα ΑμεΑ*. Η κ. Μπερνιδάκη-Αλντούς ζήτησε από τον Υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης την επιβολή αυστηρών προστίμων στις τουριστικές επιχειρήσεις που δε διαθέτουν προσβάσιμες υποδομές για τους αναπήρους, συμπληρώνοντας ότι: *«Ο τουρισμός αποτελεί κοινωνικό δικαίωμα όλων των ατόμων με αναπηρία».*

Ο Υφυπουργός Τουριστικής Ανάπτυξης, κ. Αναστάσιος Λιάσκος, τόνισε την ανάγκη για προσβάσιμες υποδομές και για καλύτερη πληροφόρηση των τουριστών σχετικά με το τι πρέπει να περιμένουν από τους τουριστικούς προορισμούς

Ο κ. Μιλτιάδης Καλαμάρας, σύμβουλος του Υπουργού Τουριστικής Ανάπτυξης, επεσήμανε επίσης ότι το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» μπορεί να αποτελέσει πηγή χρηματοδότησης για τη βελτίωση της προσβασιμότητας στις τουριστικές περιοχές. Το πρόγραμμα μπορεί να καλύψει έως και το 45% της επένδυσης.

Ο κ. Θεόδωρος Σκυλακάκης, Αντιδήμαρχος του Δήμου Αθηναίων, και ο κ. Σπύρος Σταυριανόπουλος, Πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Κινητικά Αναπήρων, υπογράμμισαν ότι, μολονότι έχουν βελτιωθεί σημαντικά τα μέσα μαζικής μεταφοράς και η αστική υποδομή στο πλαίσιο των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004, υπάρχουν πολλά ακόμα που πρέπει να γίνουν για τη βελτίωση της προσβασιμότητας σε ξενοδοχεία, παραλίες, καταστήματα, ταβέρνες αλλά και τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία.

Το μήνυμα του κ. Νίκου Βουλγαρόπουλου από το 'Αναπηρία Τώρα', του Ελληνικού ΜΚΟ για τα άτομα με αναπηρία, ήταν επίσης ξεκάθαρο:

«Τα ΑμεΑ χρειάζονται περισσότερες και καλύτερες εγκαταστάσεις προκειμένου να κάνουν διακοπές όπως και όλοι οι υπόλοιποι. Όταν η τουριστική βιομηχανία βελτιώσει την προσβασιμότητα και σχεδιάσει τις εγκαταστάσεις έτσι ώστε να είναι προσβάσιμες από όλους, τότε νέοι πελάτες θα μπουν στην αγορά. Και μην ξεχνάτε ότι πολλοί ηλικιωμένοι και άτομα με αναπηρία ταξιδεύουν καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου και όχι μόνο κατά τους καλοκαιρινούς μήνες».

Ο κ. Ivor Ambrose της EWORX A.E., συντονιστής του Προγράμματος OSSATE, επεσήμανε τα οφέλη που απορρέουν από την ευρωπαϊκή δικτύωση στον τομέα του προσβάσιμου τουρισμού:

«Η τουριστική βιομηχανία δε χρειάζεται να ξεκινήσει από την αρχή για να βελτιώσει και να διαφημίσει στους πελάτες της την προσβασιμότητα των τουριστικών προορισμών. Το καλύτερο είναι να μαθαίνουμε από τις εμπειρίες των άλλων, όπως για παράδειγμα από τους συνεταίρους μας στη Βρετανία (VisitBritain) και από τα γραφεία προσβασιμότητας του Βελγίου (TGB, ALLH). Επίσης, συγκεντρώνουμε παραδείγματα βέλτιστης πρακτικής προσβάσιμου τουρισμού από την Ελλάδα, προκειμένου να μπορέσουμε να τα προωθήσουμε μέσω της Διαδικτυακής Πύλης του OSSATE».

www.ossate.gr

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

6.1 ΑΝΑΠΗΡΙΑ: ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΕΙΝΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ

Αναπηρία:

- έλλειψη αρτιότητας των οργάνων του σώματος, ακρωτηριασμός,
- έλλειψη πνευματικής ή ψυχικής τελειότητας, αρτιότητας,
- έλλειψη σε κάτι, χωλότητα, κολόβωση,

ΑΝΑΠΗΡΟΣ:

- ανίκανος για εργασία λόγω αναπηρίας

Έτσι εξακολουθούν να αποδίδουν τα σύγχρονα λεξικά τους όρους «αναπηρία» και «ανάπηρος», που τελευταία ξαναγίνονται επίκαιροι, εξαιτίας της αναγκαστικής, έστω και σε επίπεδο ρητορείας, «επανάκαμψης» της Ευρωπαϊκής Ένωσης – και κατ’ επέκταση και της χώρας μας – στην πολιτική ενός, ούτως ή άλλως, ιστορικά χρεοκοπημένου μοντέλου Κράτους – Πρόνοιας, όπως αυτό που βιώσαμε στο μεγαλύτερο μέρος του δεύτερου ημίσεως του 20ου αιώνα. Πρόκειται για τα λεγόμενα «Άτομα με ειδικές ανάγκες», ή, όπως εμείς προτείνουμε να αποκαλούνται, υιοθετώντας και – γιατί όχι; – ...αναπλάθοντας το σύγχρονο μοντέλο ταξινόμησης, που καθορίστηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, «Πολίτες με κινητικές και άλλες ανικανότητες ή/και ψυχονοητικές διαταραχές» .

6.2 ΑΝΑΠΗΡΙΑ Ή ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑ:

Η διεθνής ταξινόμηση Δυσλειτουργιών, Ανικανοτήτων και Αναπηριών (International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps – ICHID) συντάχθηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO) και πρωτοδημοσιεύθηκε το 1980.

Ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη νοσολογικών μοντέλων είναι εξαιρετικά σημαντική και απαραίτητη λειτουργία, τόσο της ιατρικής κοινότητας, όσο και της κεντρικής πολιτικής εξουσίας. Έτσι διευκολύνεται γενικότερα η διάρθρωση των υπηρεσιών υγείας, η κατανομή πόρων, ο σχεδιασμός της έρευνας και ο προγραμματισμός της παρέμβασης.

Η ανάπτυξη του συγκεκριμένου μοντέλου ταξινόμησης από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και η παγκόσμια αποδοχή του, με επιμέρους μικρές διαφοροποιήσεις, είναι αναμφίβολα η μεγαλύτερη μεμονωμένη πρόοδος στον τομέα της Αποκατάστασης και Ισοδύναμη, κατά την άποψή μας, με την αναγνώριση του ρόλου κοινωνιολογικών παραμέτρων στη λαϊκή υγεία, η οποία αναπόφευκτα οδήγησε στον επαναπροσδιορισμό του όρου «Υγεία», ως την «κατάσταση της πλήρους φυσικής, ψυχικής και κοινωνικής ευεξίας» σε αρμονική ισορροπία – ατομικά και συλλογικά – με το περιβάλλον, θα προσθέταμε εμείς.

Αυτή η διεθνής ταξινόμηση, υπό το φως νέων δεδομένων της τελευταίας δεκαετίας – τα οποία αποδεικνύουν τον καταλυτικό ρόλο της προσωπικής, κοινωνικής και επαγγελματικής υπόστασης του πάσχοντος στη δομή, το περιεχόμενο και τη διαδικασία της Αποκατάστασης – αναθεωρήθηκε τον Ιούλιο του 1999 (ICIDH 2) και εξεδόθη, ως τελικό σχέδιο, τον Δεκέμβριο του 2000. Έτσι, π.χ. ο όρος «ανικανότητα» («disability») έγινε «δραστηριότητα» («activity») και η «αναπηρία» («handicap») μετετράπη σε «συμμετοχή» («participation»).

Ίσως αυτοί οι όροι να ακούγονται στον αναγνώστη ως ταυτόσημα θεωρητικά εφευρήματα. Φαίνεται σαν να παίζουμε με τις λέξεις, αφού τελικά εμφανίζονται να εκφράζουν το ίδιο πράγμα, δηλαδή την αναπηρία. Δεν είναι όμως έτσι.

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, το 13-14% του πληθυσμού των οικονομικά προηγμένων χωρών της δύσης εμφανίζει κάποιον βαθμό ανικανότητας . Η ανικανότητα αυτή (“disability”) αφορά στις διαταραχές, τις μεταβολές, τους περιορισμούς, στην αλληλεπίδραση μεταξύ του ασθενούς και του περιβάλλοντός του, υπό τη φυσική σωματική τους υπόσταση. Έτσι, ο ασθενής με αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο αδυνατεί να επιτελέσει συγκεκριμένες λειτουργίες με την ημίπληκτη πλευρά, για παράδειγμα, δεν μπορεί να περπατήσει, να γράψει, να ντυθεί. Η αναπηρία (“handicap”) αφορά και πάλι σε διαταραχές, μεταβολές και περιορισμούς, αλλά στους κοινωνικούς ρόλους που ο ασθενής καλείται, αναμένεται και προσδοκείται να διαδραματίσει, με την όποιου βαθμού κινητική δυσλειτουργία και /ή ψυχονοητική διαταραχή. Για παράδειγμα, ο ίδιος ασθενής δεν μπορεί να επισκεφθεί τους αρχαιολογικούς χώρους, ή χώρους πολιτισμού, ή δημοτικά καταστήματα, εξαιτίας της απουσίας υποδομών διευκόλυνσης των αναπηρικών αμαξιδίων.

Η ανικανότητα είναι μια σωματική ή/και ψυχική κατάσταση, η αναπηρία όμως είναι κοινωνική νόσος.

Η Αναπηρία προσβάλλει την Ποιότητα ζωής, δηλαδή, την υποκειμενική αίσθηση πληρότητας και ασφάλειας, την ικανοποίηση και την απόλαυση που δημιουργεί στον Άνθρωπο η συμμετοχή σε όλες τις δραστηριότητες της καθημερινής ζωής.

Στη χώρα μας, τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν άτομα με κάποιας μορφής ανικανότητα είναι ελλιπή και αποσπασματικά. Δυστυχώς με την τελευταία απογραφή, χάθηκε η μοναδική ευκαιρία καταγραφής τους. Συνεπώς, κατ’ αναλογία προς τις διεθνείς στατιστικές, το ποσοστό αυτό εντοπίζεται στο 13-14%. Το 10% του ελληνικού πληθυσμού, χρήζει Υπηρεσιών Αποκατάστασης. (Ενδεικτικά, συμπεριλαμβάνονται, ετησίως, 30.000 επιζώντες από αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια, 25.000 επιζώντες από κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις και 7.000 περίπου τετραπαραπληγικοί από κακώσεις σπονδυλικής στήλης με βλάβες νωτιαίου μυελού, από τροχαία και εργατικά ατυχήματα).

Με τον όρο Υπηρεσίες Αποκατάστασης εννοούμε το σύνολο των διαγνωστικών προσεγγίσεων και θεραπευτικών παρεμβάσεων της Ομάδας Αποκατάστασης (Φυσιάτρων, Φυσιοθεραπευτών, Εργοθεραπευτών, Λογοθεραπευτών, Νευροψυχολόγων, Ψυχοπαθολόγων – Κλινικών Ψυχολόγων, Κοινωνικών Λειτουργών και Συμβούλων Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Κατάρτισης) προς τον πάσχοντα και την οικογένειά του.

Οι Υπηρεσίες Αποκατάστασης ξεκινούν κατά τη διάρκεια της νοσοκομειακής του περίθαλψης και καταλήγουν στην εκτίμηση της εργασιακής του ικανότητας, στον επαγγελματικό (επανα)προσανατολισμό του και στην επαγγελματική του αποκατάσταση, με απώτερο σκοπό την προσωπική, οικογενειακή και κοινωνική επανένταξή του και την διασφάλιση ποιότητας στη ζωή του.

Η Αποκατάσταση λοιπόν, πέραν από την κλινική διάστασή της, ενέχει μία εξίσου σημαντική κοινωνική διάσταση, στο μέτρο που, η εργασιακή –επαγγελματική αποκατάσταση του πάσχοντος διασφαλίζει τη συμμετοχή στις συλλογικές διαδικασίες παραγωγής των υλικών συνθηκών διαβίωσης, αναπαραγωγής και πολιτισμού.

Σύμφωνα με την Έκθεση του ΟΗΕ, το 50% του παγκόσμιου πλούτου, βρίσκεται στα χέρια του 2% του πληθυσμού της γης. Σύμφωνα με τα στατιστικά δεδομένα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το 80% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της Ευρώπης παράγει πλούτο, τον οποίο προσπορίζεται το 20%. Την ίδια στιγμή, το 20% του συνολικού πληθυσμού των ευρωπαϊκών χωρών ζει σε οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες φτώχειας, ενώ, η ανεργία αγγίζει το 10%. Μία στις τέσσερεις οικογένειες

της χώρας μας «φιλοξενεί» «άτομα με ειδικές ανάγκες».

Τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν μία ανισότιμη και ανισόρροπη οικονομική ανάπτυξη, σε επίπεδο έθνους-κράτους και νέων οικονομικών και πολιτικών ολοκληρώσεων(π.χ. Ευρωπαϊκή Ένωση), που έχει ως αποτέλεσμα τη βίαιη εξάρθρωση του κοινωνικού ιστού με την περιθωριοποίηση μεγάλων κοινωνικών ομάδων.

Αυτή η δημιουργία θεσμικών κοινωνικών, οικονομικών, και πολιτισμικών αναχωμάτων συνεπάγεται περιορισμό στην κοινωνική κινητικότητα και στην απρόσκοπτη και ισότιμη ένταξη όλων των ομάδων σε προηγμένες κοινωνικές συνθήκες.

Οι πλέον θιγόμενες κοινωνικές ομάδες, είναι οι πλέον ευαίσθητες και ευάλωτες, αυτές των «ατόμων με ειδικές ανάγκες», των γυναικών, των παιδιών, των ηλικιωμένων και των οικονομικών μεταναστών. Και τούτο γιατί, δεν αντιμετωπίζουν μόνον την στέρηση εισοδημάτων, εξαιτίας της μη απασχόλησης, δηλαδή Φτώχεια, αλλά και την στέρηση στην εκπαίδευση, στη στέγαση, στις παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας, στον τουρισμό, δηλαδή Κοινωνικό Αποκλεισμό και για να χρησιμοποιήσουμε τα λόγια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: «την έλλειψη δυνατότητας άσκησης των κοινωνικών δικαιωμάτων του ατόμου χωρίς βοήθεια, την κακή εικόνα των ατόμων αυτών για τον εαυτό τους και για την ικανότητά τους να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους, τον κίνδυνο μονιμοποίησης των αναγκών ενίσχυσης και το στιγματισμό των ατόμων και των συνοικιών των αστικών περιοχών όπου κατοικούν».

Από τα ίδια αυτά στατιστικά στοιχεία και από τις επισημάνσεις που τα συνοδεύουν, εξάγεται αβίαστα ότι, να μεν η «ανικανότητα», όπως και η νόσος, είναι διαταξική, όμως οι συνέπειες και οι επιπτώσεις της «αναπηρίας» έχουν βαθιά κοινωνικό και οικονομικό, άρα ταξικό χαρακτήρα.

6.3 ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ;

Πιστεύουμε πως είναι απαραίτητη η άσκηση θαρραλέας και ευαίσθητης κοινωνικής πολιτικής, συνολικά αναθεωρημένης. Χρειάζεται η διαμόρφωση μιας νέας, ανεξάρτητης και αυτόνομης κοινωνικής και πολιτικής συνείδησης, που θα οδηγήσει την πλειοψηφία των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων και των «αναπήρων», αλλά και των μελών της κοινωνίας μας, στην ενεργό συμμετοχή, τόσο στο σχεδιασμό και την οργάνωση, όσο και στον έλεγχο και την διαχείριση όλων ανεξαιρέτως των ζητημάτων ζωής που μας αφορούν, είτε πρόκειται για θέματα «υψηλής πολιτικής» - δηλαδή «ποιος μας κυβερνά και πώς» (πχ. αναθεώρηση του Συντάγματος) είτε για απλές, καθημερινές επιλογές (τόπος παραθερισμού- διακοπών ή επιλογή αναπηρικών βοηθημάτων). Και όλα αυτά, με πολυδιάστατους μηχανισμούς, μέσα από κοινωνικές και οικονομικές διαδικασίες συνδεδεμένες με ευρύτερα κοινωνικά, συνδικαλιστικά και πολιτικά κινήματα, που θα διαφυλάσσουν την πλήρη ενσωμάτωσή τους και θα διατηρούν τη συνοχή τους.

Χρειάζεται άμεσα και ουσιαστικά η πραγματική πρόσβαση σε όλα τα μουσεία και αρχαιολογικού χώρους της Ελλάδας. Σε ότι αφορά τα καταλύματα, θα πρέπει να αυξηθεί όχι ο μόνο ο αριθμός αυτών που φιλοξενεί τα ΑΜΕΑ αλλά και τα καταλύματα που θεωρητικά δεν ενδείκνυται για αυτά να γίνουν φιλόξενοι χώροι διαμονής.

Τα Μ.Μ.Μ όσο και οι δημόσιοι χώροι οφείλουν να γίνουν περισσότερο προσιτοί ώστε να μην υπόκεινται σε παραγκωνισμό οι συνάνθρωποί μας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΝΟΜΟΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΑΜΕΑ

1.1 ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

Θεσμικό πλαίσιο: Α.Ν 1324/49 (άρθρο 51) και Εγκύκλιο ΥΕΘΑ
Φορέας: Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

Χρόνος έκδοσης ή ολοκλήρωσης:

Εξαρτάται από τη λουτρική περίοδο που ζητούν

Χρόνος ισχύος διευκόλυνσης ή παροχής:

Εφάπαξ το έτος (20ήμερες ιαματικά λουτρά)

Προϋποθέσεις:

Ανάπηροι πολέμου Αξ/κοί και Οπλίτες όλων των Σωμάτων.

Ανάπηροι ειρηνικής περιόδου Αξ/κοί και Οπλίτες οι οποίοι κατέστησαν ανάπηροι ένεκα της Υπηρεσίας τους.

Ανάπηροι Αγωνιστές Εθνικής Αντίστασης.

Δικαιολογητικά:

Αίτηση

Πράξη κανονισμού Σύνταξης Γ.Λ.Κ.

Ενημερωτικό Σημείωμα Γ.Λ.Κ. τελευταίου τριμήνου.

Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/86 στην οποία αναφέρουν ότι δεν λαμβάνουν επίδομα Λουτροθεραπείας ή Αεροθεραπείας.

Σημείωση:

Οι Αξ/κοί πολεμικής Διαθεσιμότητας επειδή δεν συνταξιοδοτούνται υποβάλλουν, αντί της πράξης Κανονισμού Σύνταξης Γ.Λ.Κ., την γνωμάτευση της αρμόδιας Υγ/κής επιτροπής βάσει της οποίας κατέστησαν ανάπηροι και αντί του Ενημερωτικού Σημειώματος Γ.Λ.Κ., το αναλυτικό φύλλο μισθοδοσίας τους.

Διαδικασία:

Τα αναφερόμενα δικαιολογητικά, υποβάλλονται στις Υγ/κές Επιτροπές που συγκροτούνται κάθε χρόνο σύμφωνα με εγκύκλιο ΥΕΘΑ, σε όλους τους νομούς της χώρας. Είναι Στρατιωτικές ή Πρωτοβάθμιες (όπου δεν υπάρχουν στρατιωτικές). Οι Υγειονομικές Επιτροπές, εκδίδουν γνωμάτευση έγκρισης για λουτροθεραπεία στο Κέντρο Λουτροθεραπείας και την Λουτρική περίοδο που επιθυμεί ο ανάπηρος.

Παρατηρήσεις:

Η εγκύκλιος του ΥΕΘΑ εκδίδεται κάθε χρόνο. Με αυτή συγκροτούνται: α) οι Υγειονομικές Επιτροπές, β) Τα κέντρα Λουτροθεραπείας και γ) Διάρκεια των Λουτρικών Περιόδων.

Οι Πρότυποι κανόνες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για την εξίσωση των Ευκαιριών για Άτομα με Ειδικές Ανάγκες Θεσμικό Πλαίσιο: Υπουργική Απόφαση που εκδίδεται για κάθε χρόνο εφαρμογής του Προγράμματος, Φορέας Ε.Ο.Τ.

Χρόνος έκδοσης ή ολοκλήρωσης: Άμεσα.

Χρόνος ισχύος διευκόλυνσης ή παροχής: Όπως καθορίζεται στην εκάστοτε Υπουργική Απόφαση.

Προϋποθέσεις:

Αναπηρία πάνω από 67.

Να μην έχει κάνει χρήση του προγράμματος τον προηγούμενο χρόνο.

Να μην είναι δικαιούχος του Προγράμματος Κοινωνικού Τουρισμού της Εργατικής Εστίας.

Δικαιολογητικά:

Πιστοποιητικό Αναπηρίας Πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής ή κάθε άλλη Απόφαση Επιτροπής άλλου ασφαλιστικού φορέα.

Ταυτότητα.

Βιβλιάριο Υγείας.

Εκκαθαριστικό Σημείωμα Εφορίας.

Περιγραφή διαδικασίας:

Ανακοινώνεται κατ' έτος, σύμφωνα με την Απόφαση Εφαρμογής του Προγράμματος Κοινωνικού Τουρισμού.

Παρατηρήσεις:

Το Πρόγραμμα Κοινωνικού Τουρισμού του ΕΟΤ δεν εφαρμόζεται απαραίτητως κάθε χρόνο.

Όταν υλοποιείται ανακοινώνεται από τον Τύπο και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Μεμονωμένος Ανάπηρος δικαιούχος δικαιούται Δελτίο και για συνοδό.

1.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Θεσμικό Πλαίσιο: Ν 2224/94 Άρθρο 20 Παρ. 7. Αποφάσεις Δ.Σ του Ο.Ε.Ε

Φορέας: Οργανισμός Εργατικής Εστίας

Χρόνος ισχύος διευκόλυνσης ή παροχής: Ετήσιος.

Προϋποθέσεις:

Αφορά τις ακόλουθες κατηγορίες Α.Μ.Ε.Α., εφόσον έχουν ποσοστό αναπηρίας 67% τουλάχιστον:

α) Τυφλούς και το συνοδό τους.

β) Κωφάλαλους.

γ) Πάσχοντες από μεσογειακή αναιμία.

δ) Σπαστικά άτομα.

ε) Τετραπληγικούς, παραπληγικούς.

στ) Ακρωτηριασμένους.

ζ) Νεφροπαθείς που υποβάλλονται σε αιμοκάθαρση καθώς και άτομα που έχουν υποβληθεί σε μεταμόσχευση νεφρού και για διάστημα δύο ετών από τη μεταμόσχευση και μετά την παρέλευση της διατίας, εφόσον έχουν κριθεί ανάπηροι με ποσοστό αναπηρίας 67% τουλάχιστον.

η) Πάσχοντες από βαριά νοητική καθυστέρηση.

θ) Άτομα που έχουν υποβληθεί σε μεταμόσχευση καρδιάς - πνευμόνων, ανεξαρτήτως αν καταβάλουν εισφορές υπέρ του Ο.Ε.Ε. ή έχουν λάβει δελτία κοινωνικού τουρισμού ή εκδρομικά εισιτήρια κατά το προηγούμενο έτος, εφόσον δεν θα λάβουν εκδρομικά, θεατρικά εισιτήρια χειμερινής ή θερινής περιόδου, Δελτία αγοράς βιβλίων και εισιτηρίων κινηματογράφου κατά το τρέχον έτος και το δηλωθέν συνολικό εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το όριο των 25.000€ με εξαίρεση τα Α.Μ.Ε.Α. που είναι και πολύτεκνοι, οπότε στην περίπτωση αυτή θα ισχύσει το προβλεπόμενο για τους πολύτεκνους όριο.

Δικαιολογητικά:

α) για τους ασφαλισμένους στον Οργανισμό:

Βιβλιάριο ασθένειας ατομικό και οικογενειακό, θεωρημένο κατά το έτος που ορίζεται για την κάθε παροχή από το Δ.Σ. του Οργανισμού.

Αστυνομική ταυτότητα.

Γνωμάτευση Α΄βάθμιων ή Β΄βάθμιων Υγειονομικών Επιτροπών ΝΑ ή άλλων Επιτροπών Ασφαλιστικών Φορέων ή Ειδικών Διαγνωστικών Κέντρων ή Μονάδων του ΕΣΥ οι οποίες προσδιορίζουν νόσους που επιφέρουν αναπηρία μεγαλύτερη του

ποσοστού 67%.

Πρωτότυπο και αντίγραφο εκκαθαριστικού Σημειώματος Εφορίας ή Φορολογικής Δήλωσης έτους που ορίζεται κάθε φορά.

β) Για τους ανασφάλιστους του Οργανισμού:

Γνωμάτευση Α΄βάθμιων ή Β΄βάθμιων Υγειονομικών Επιτροπών ΝΑ ή άλλων Επιτροπών Ασφαλιστικών Φορέων ή Ειδικών Διαγνωστικών Κέντρων ή Μονάδων του ΕΣΥ οι οποίες προσδιορίζον νόσους που επιφέρουν αναπηρία μεγαλύτερη του 67%.

Αστυνομική ταυτότητα.

Πρωτότυπο και αντίγραφο εκκαθαριστικού Σημειώματος Εφορίας ή Φορολογικής Δήλωσης

Περιγραφή διαδικασίας:

Διενεργείται απογραφή των δικαιούχων που ορίζονται με αλφαβητική σειρά αυτών και ανακοινώνονται από τα Μ.Μ.Ε. Στις καθορισθείσες ημερομηνίες, οι δικαιούχοι προσέρχονται στις αρμόδιες υπηρεσίες του Οργανισμού με τα απαραίτητα δικαιολογητικά, διενεργείται έλεγχος των δικαιολογητικών αυτών, συμπληρώνονται τα στοιχεία των δικαιούχων σε μηχανογραφημένο έντυπο και στη συνέχεια εκδίδονται τα Δελτία Κοινωνικού Τουρισμού, τα οποία αποστέλλονται ταχυδρομικά στις διευθύνσεις κατοικίας των δικαιούχων.

Παρατηρήσεις:

Αφορά επτάήμερο διακοπών με μικρή οικονομική συμμετοχή σε τουριστικές μονάδες όλης της χώρας που έχουν συμβληθεί με τον Ο.Ε.Ε.

Ειδικά για τους τυφλούς η παροχή αυτή ισχύει και για τον συνοδό τους, εφόσον υπάρχει αναγκαιότητα συνοδείας που προκύπτει από σχετικό παραστατικό.

Το αναγραφόμενο όριο εισοδήματος ισχύει κατά τον χρόνο έκδοσης του «Οδηγού».

1.3 ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΑΜΕΑ.

Θεσμικό Πλαίσιο: Η κατ'έτος εκδιδόμενη ΚΥΑ α) Γ2β, οικ. 922 (ΦΕΚ 280 β΄/2000 β) Γ4γ/φ34/1482/2414/2000)

Φορέας: Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας

Χρόνος διενέργειας της διαδικασίας : Μάιος ως Ιούνιος εκάστου έτους

Χρόνος ισχύος διευκόλυνσης ή παροχής: Ιούλιος έως Σεπτέμβριος κάθε έτους.

Προϋποθέσεις: Παιδιά - ενήλικες με ειδικές ανάγκες από 10 έως 45 ετών, Μέλη συλλόγων ΠΟΣΓΚΑΜΕΑ ή άλλων φορέων ΑΜΕΑ ή ιδιωτών που δεν έχουν καταθέσει αίτηση μέσω των φορέων σας. Συμμετέχουν, επίσης, παιδιά που οι οικογένειές τους έχουν χαμηλό εισόδημα, για μια φορά το έτος.

Δικαιολογητικά:

Συμπλήρωση ειδικής αίτησης κατασκηνωτή ΑΜΕΑ με πληροφορίες για την κατάσταση της υγείας του.

Βεβαίωση θεράποντα ιατρού ότι είναι ικανά να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα.

Υπεύθυνη δήλωση γονέων και κηδεμόνων.

Περιγραφή διαδικασίας:

Αιτήσεις ενδιαφερόντων στις νομαρχίες ή στην ΠΟΣΓΚΑΜΕΑ μέσω φορέων - συλλόγων ΑΜΕΑ.

Εγκριτική απόφαση των συλλόγων για συμμετοχή των κατασκηνωτών.

Προγραμματισμός κατασκηνωτικών περιόδων από την επιτροπή παρακολούθησης κατασκηνώσεων της ΠΟΣΓΚΑΜΕΑ.

Παρατηρήσεις:

Το πρόγραμμα γίνεται σε συνεργασία του ΥΥΠ και της ΠΟΣΓΚΑΜΕΑ (Μυλλέρου 1, Αθήνα, τηλ. 5236501).

Συμμετοχή 2000 έως 2300 άτομα κατ' έτος.

Συμμετοχή δωρεάν.

1.4 ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΙΚΑ

Θεσμικό Πλαίσιο: Άρθρο 30 παρ. 8 του Ν. 1759/88. Σχετική απόφαση Δ.Σ του ΙΚΑ.

Φορέας: ΙΚΑ

Προϋποθέσεις:

Για να καταστεί κάποιος δικαιούχος του προγράμματος, θα πρέπει να είναι συνταξιούχος του ΙΚΑ ή συνταξιούχος άλλου ασφαλιστικού ταμείου που τυγχάνει όμως ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ΙΚΑ, με μικτές μηνιαίες αποδοχές 600€ συμπεριλαμβανομένου και τυχόν επικουρικού επιδόματος.

Καταγραφή διαδικασίας: Κατά τον μήνα Μάιο εκάστου έτους ο ενδιαφερόμενος, απευθύνεται στο Τμήμα Παροχών ή στο γραφείο κοινωνικής υπηρεσίας του Τοπικού Υποκ/τος του τόπου κατοικίας του με αίτημα να του χορηγηθεί δελτίο θεραπευτικού Τουρισμού.

Δικαιολογητικά:

Ο ενδιαφερόμενος πρέπει να προσκομίσει: α) αστυνομική ταυτότητα, β) βιβλιάριο ασθένειας, γνωμάτευση γιατρού ΙΚΑ και γ) απόκομμα σύνταξης (κύριας & επικουρικής).

Άλλες πληροφορίες: το εν λόγω πρόγραμμα έχει διάρκεια από 15 Μαΐου έως 31 Οκτωβρίου εκάστου έτους.

Αρμόδια Υπηρεσία: Διοίκηση ΙΚΑ, Γενική Δ/ση Υπηρ. Υγείας, Δ/ση Αναπηρίας & Κ.Ε., Αγ. Κων/νου 8, 102 41 ΑΘΗΝΑ, Τηλ. : 5236611, 5248079.

1.5 ΕΚΔΡΟΜΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Φορέας: Οργανισμός Εργατικής Εστίας

Προϋποθέσεις:

Δικαιούχοι είναι:

Οι τυφλοί και οι συνοδοί τους, καθώς και τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες, εφόσον έχουν ποσοστό αναπηρίας 67% τουλάχιστον. Ως τέτοιοι θεωρούνται: Κωφάλαλοι, Παραπληγικοί, Τετραπληγικοί, Ακρωτηριασμένοι, Πάσχοντες από μεσογειακή αναιμία, Σπαστικοί, Άτομα με βαριά νοητική καθυστέρηση, Νεφροπαθείς, εφόσον κάνουν αιμοκάθαρση.

Δικαιολογητικά:

A) Για τους ασφαλισμένους του Οργανισμού:

Βιβλιάριο ασθένειας (ατομικό, οικογενειακό) θεωρημένο για το τρέχον έτος.

Αστυνομική ταυτότητα.

Βεβαίωση του οικείου ασφαλιστικού φορέα, ότι ο ενδιαφερόμενος ανήκει στην κατηγορία των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες, στην περίπτωση που αυτό δεν αναφέρεται στο βιβλιάριο ασθένειας.

B) Για τους ανασφάλιστους:

Σχετική βεβαίωση αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής ότι ο ενδιαφερόμενος ανήκει στην κατηγορία των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες.

Αστυνομική ταυτότητα.

Παρατηρήσεις:

Πραγματοποιούνται συνήθως κατά τους θερινούς μήνες και περιλαμβάνουν τόσο χερσαίες εκδρομές σε όλη την Ελλάδα (3ήμερες, 4ήμερες και 7ήμερες) όσο και θαλάσσιες (ημερήσιες, 3ήμερες και 5νθήμερες) στα νησιά του Αργοσαρωνικού, του Αιγαίου, τις Κυκλάδες και την Κρήτη.

1.6 ΑΠΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

Θεσμικό Πλαίσιο: Ν.1043/80 (άρθρο 24). Εγκύκλιο ΥΕΘΑ και Απόφαση Υπ. Οικονομικών.

Φορέας: Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

Χρόνος έκδοσης ή ολοκλήρωσης: Αυθημερόν (Η ολοκλήρωση με την καταβολή του επιδόματος)

Χρόνος ισχύος διευκόλυνσης ή παροχής: Εφάπαξ το έτος.

Προϋποθέσεις:

Ανάπηροι πολέμου Αξ/κοί και Οπλίτες όλων των Σωμάτων.

Ανάπηροι Ειρηνικής Περιόδου Αξ/κοί και Οπλίτες όλων των Σωμάτων οι οποίοι κατέστησαν ανάπηροι ένεκα της Υπηρεσίας τους.

Ανάπηροι Εθνικής Αντίστασης.

Πολιτικοί Συνταξιούχοι οι οποίοι κατέστησαν ανάπηροι ένεκα της Υπηρεσίας τους.

Δικαιολογητικά:

Αίτηση.

Πράξη Κανονισμού Σύνταξης Γ.Λ.Κ.

Ενημερωτικό Σημείωμα Γ.Λ.Κ. τελευταίου τριμήνου.

Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/86 στην οποία αναφέρουν ότι δεν λαμβάνουν επίδομα Λουτροθεραπείας ή Αεροθεραπείας.

Σημείωση:

Οι Αξ/κοί Πολεμικής Διαθεσιμότητας επειδή δεν συνταξιοδοτούνται υποβάλλουν, αντί της πράξης Κανονισμού Σύνταξης Γ.Λ.Κ., την γνωμάτευση της αρμόδιας Υγ/κής επιτροπής βάσει της οποίας κατέστησαν ανάπηροι και αντί του Ενημερωτικού Σημειώματος Γ.Λ.Κ., το αναλυτικό φύλλο μισθοδοσίας τους.

Διαδικασία:

Τα αναφερόμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται στις Υγ/κές Επιτροπές που συγκροτούνται κάθε χρόνο σύμφωνα με εγκύκλιο ΥΕΘΑ σε όλους τους νομούς της χώρας. Είναι Στρατιωτικές ή Πρωτοβάθμιες (όπου δεν υπάρχουν στρατιωτικές). Οι Υγειονομικές Επιτροπές χορηγούν στο ενδιαφερόμενο γνωμάτευση έγκρισης για Αεροθεραπεία που ισχύει για τρία (3) χρόνια.

Παρατηρήσεις:

Το επίδομα Αεροθεραπείας χορηγείται στους εγκριθέντες από τις Υγειονομικές Επιτροπές αναπήρους, από το Υπουργείο Οικονομικών. Το ύψος του ποσού καθορίζεται κάθε χρόνο με Απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών

1.7 ΛΟΥΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΙΚΑ

Θεσμικό Πλαίσιο: Άρθρα 7 και 8 του Κανονισμού Λουτροθεραπείας.

Φορέας: ΙΚΑ

Προϋποθέσεις:

Να υπάρχει δικαίωμα για παροχές σε είδος.

Να πάσχουν από παθήσεις που αναφέρονται στον Κανονισμό Λουτροθεραπείας (άρθρο 2 Καν. Λουτροθεραπείας).

Καταγραφή διαδικασίας:

Για την ανάγκη λουτροθεραπείας του δικαιούχου (ασφαλισμένου ή συνταξιούχου), αρμόδια να γνωματεύσει είναι η ΑΥΕ, η οποία καθορίζει με λεπτομέρεια την πάθηση, το είδος και τον αριθμό των λούσεων που ενδείκνυνται σε κάθε περίπτωση, τη χρονική διάρκεια εκτέλεσής τους και γενικά κάθε λεπτομέρεια από ιατρικής πλευράς για την πραγματοποίηση της παροχής.

Ο Δ/της του Υποκ/τος, ο οποίος είναι το αρμόδιο ασφαλιστικό όργανο, αποφασίζει, με βάση τη γνωμάτευση της ΑΥΕ, για την παροχή της λουτροθεραπείας και ειδικότερα εγκρίνει τη μετακίνηση του δικαιούχου στη λουτροπηγή που του έχει

υποδειχθεί και τον αριθμό των λούσεων που πρέπει να πραγματοποιηθεί σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση.

Σκοπός της χορηγήσεως της παροχής είναι η ίαση ή η αποκατάσταση της ικανότητας προς εργασία και για το λόγο αυτό εφιστάται η προσοχή των αρμόδιων οργάνων και κυρίως Υγειονομικών, να εξετάζουν εμπειριστατωμένα την κάθε περίπτωση και μόνο όταν πληρούνται οι παραπάνω όροι να δίνουν την έγκριση.

Η λουτροθεραπεία παρέχεται σε λουτροπηγές που βρίσκονται κοντά στον τόπο κατοικίας του δικαιούχου και σε λουτροπηγές που βρίσκονται μακριά από αυτόν.

Ειδικότερα:

Α) Όταν η λουτροθεραπεία πραγματοποιείται σε πηγές που βρίσκονται κοντά στον τόπο κατοικίας του δικαιούχου και είναι δυνατή η αυθημερόν μετάβαση και επιστροφή του καταβάλλονται:

Στο ακέραιο οι δαπάνες της καθημερινής μετάβασης και επιστροφής και τα της αξίας των λούσεων.

Κατ' εξαίρεση, χορηγείται επίδομα λουτροθεραπείας στους άμεσα ασφαλισμένους που έχουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 35 εδ. Α' του Α.Ν. 1846/51 (δηλ. πραγματοποίηση 100 ημερών εργασίας), εφόσον ο ασφαλισμένος δεν είναι ανίκανος για εργασία αλλά κατά την κρίση της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής, η εφαρμογή της ενδεικνυόμενης λουτροθεραπείας καθιστά επιβεβλημένη την αποχή του από την εργασία.

Β) Όταν η λουτροθεραπεία πραγματοποιείται σε ιαματικές πηγές που βρίσκονται μακριά από τον τόπο κατοικίας του δικαιούχου, καταβάλλονται: α) Τα της αξίας των λούσεων, β) Τα 4/5 των εξόδων μετάβασης και επιστροφής, γ) Το ειδικό επίδομα λουτροθεραπείας, το οποίο για μεν τους ασφαλισμένους είναι ίσο με το επίδομα ασθένειας και υπολογίζεται όπως και αυτό, για τους δε συνταξιούχους είναι ίσο με το τεκμαρτό ημερομίσθιο της 4ης ασφαλιστικής κλάσης όπως αυτή διαμορφώνεται κάθε φορά.

Δικαιολογητικά:

Αντίγραφο απόφασης Δ/ντή, θεωρημένο κατά την ημερομηνία άφιξης και αναχώρησης από το Υποκ/μα του ΙΚΑ στο οποίο υπάγεται η λουτροπηγή ή σε περίπτωση που το Υποκ/μα του ΙΚΑ ευρίσκεται σε άλλη πόλη από τη λουτροπηγή, από τον Πρόεδρο της Κοινότητας.

Απόδειξη ή απόκομμα εισιτηρίου του μεταφορικού μέσου, με ημερομηνία έκδοσης ή βεβαίωση στην οποία θα αναγράφεται ο αριθμός του εισιτηρίου, ημερομηνία, κ.λ.π. Βεβαίωση - απόδειξη της λουτροπηγής για τον αριθμό των λούσεων που πραγματοποιήθηκε και το ποσό που καταβλήθηκε γι' αυτές, συνοδευόμενη από τα ημερήσια αποκόμματα λούσεων, εισπνοών, κ.λ.π.

Απόδειξη ξενοδοχείου ή ενοικιαζόμενου δωματίου θεωρημένη από την εφορία.
Άλλες πληροφορίες:

Δικαιούχοι:

Οι άμεσα ασφαλισμένοι του Ιδρύματος.

Οι συνταξιούχοι του Ιδρύματος (αναπηρίας, γήρατος, θανάτου).

Οι συνταξιούχοι Ειδικών Ταμείων.

Αρμόδια Υπηρεσία:

Το Υποκ/μα ΙΚΑ του τόπου κατοικίας του δικαιούχου

1.8 ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΥ ΥΔΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΣΕ ΙΑΜΑΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Θεσμικό Πλαίσιο: Απόφαση αριθμ. 531887/22.8.84

Φορέας: ΕΟΤ

Προϋποθέσεις:

Κινητικά ανάπηρος με ποσοστό αναπηρίας 67% και πάνω, εφόσον είναι ανασφάλιστος.

Ανάπηροι πολέμου.

Δικαιολογητικά:

Πιστοποιητικά αναπηρίας από Α΄/βάθμια Υγειονομική Επιτροπή ή απόφαση σχετικής επιτροπής άλλου ασφαλιστικού φορέα.

Βεβαίωση - γνωμάτευση από αρμόδιο τμήμα ή γιατρό κρατικού νοσοκομείου, ότι είναι αναγκαία η θεραπεία σε συγκεκριμένο υδροθεραπευτήριο και προσδιορισμός των συνθηκών διενέργειάς της.

Αναπηρική ταυτότητα

Περιγραφή διαδικασίας:

Το ταμείο του υδροθεραπευτηρίου εκδίδει με την επίδειξη της ταυτότητας διατακτική δωρεάν λούσης αντί εισιτηρίου. Για κάθε λούση εκδίδεται ξεχωριστή διατακτική.

Παρατηρήσεις:

Η σειρά προτεραιότητας και ο καθορισμός της ώρας λούσης ρυθμίζεται από την προηγούμενη ημέρα.

1.9 ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΟΥ 50% ΕΠΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΛΟΥΤΡΙΚΟΥ

Θεσμικό Πλαίσιο: Απόφαση αριθμ. 53/887/1984

Προϋποθέσεις: Ανάπηρα μέλη της εθνικής αντίστασης

Δικαιολογητικά: Αποδεικτικά στοιχεία της αναπηρίας και της ιδιότητάς τους.

Περιγραφή διαδικασίας: Το ταμείο του υδροθεραπευτηρίου εκδίδει με την επίδειξη των πιο πάνω δικαιολογητικών σχετική διατακτική για κάθε λύση.

(www.disabled.gr)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

εικόνα 1
ιαματικά κέντρα

εικόνα 1.1
λουτρά

εικόνα 2
Ξενοδοχείο Eria Resort

εικόνα 2.1
Ξενοδοχείο Eria Resort

εικόνα 2.2
Ξενοδοχείο Eria Resort

εικόνα 3
κατασκήνωση
«Πέρα από τα σύνορα»

εικόνα 3.1
κατασκήνωση
«Πέρα από τα σύνορα»

εικόνα 3.2
κατασκήνωση
«Πέρα από τα σύνορα»

εικόνα 3.3
κατασκήνωση
«Πέρα από τα σύνορα»

εικόνα 3.4
κατασκήνωση
«Πέρα από τα σύνορα»

εικόνα 4
Κέντρο θεραπευτικών
διακοπών «Κάρτερος»

εικόνα 4.1
Κέντρο θεραπευτικών
διακοπών «Κάρτερος»

εικόνα 4.2
Κέντρο θεραπευτικών
διακοπών «Κάρτερος»

εικόνα 4.3
Κέντρο θεραπευτικών

διακοπών «Κάρτερος»

εικόνα 5
θεραπευτική ιππασία

εικόνα 6
Minoan Lines

εικόνα 7
ιστιοπλοϊκά σκάφοι

εικόνα 7.1
ιστιοπλοϊκά σκάφοι

εικόνα 7.2
ιστιοπλοϊκά σκάφοι

εικόνα 8
Πρόγραμμα Ερμής

εικόνα 9
Προσπελάσιμη παραλία

εικόνα 9.1
Προσπελάσιμη παραλία

εικόνα 10
 Ξενοδοχείο Olympia Mare

εικόνα 10.1
 Ξενοδοχείο Olympia Mare

εικόνα 10.2
 Ξενοδοχείο Olympia Mare

εικόνα 11
 σκάφη αναψυχής για ΑΜΕΑ

εικόνα 12
μουσείο Αφής

εικόνα 12.1
μουσείο Αφής

εικόνα 12.2
μουσείο Αφής

εικόνα 12.3
μουσείο Αφής

εικόνα 12.4
μουσείο Αφής

εικόνα 12.5
μουσείο Αφής

εικόνα 12.6
μουσείο Αφής

εικόνα 12.7
μουσείο Αφής

εικόνα 12.8
μουσείο Αφής

εικόνα 12.9
μουσείο Αφής

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) www.disabled.gr
- 2) <http://openarchives.gr>
- 3) www.visitbritain.gr
- 4) <http://ec.europa.eu>
- 5) www.himalayatravel.gr
- 6) www.traveldailynews.gr
- 7) www.clickher.gr
- 8) www.athens.gr
- 9) www.christinakis.gr
- 10) www.kathimerini.gr
- 11) www.eot.gr
- 12) www.gnto.gr
- 13) www.ossate.gr

- «ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ» P.KELLER
- «Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΨΥΧΗΣ» ΛΥΤΡΑΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ
- «ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ» ΛΥΤΡΑΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ
- «ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ» ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΩΝ. ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ
- «ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ» ΜΥΛΩΝΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- «Ο ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ» Σ. Κ. ΣΠΑΘΗ
- «ΑΝΑΨΥΧΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ» ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ